

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

INFORMACIJA

**O SUBJEKTIMA BANKOVNOG SUSTAVA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE SA STANJEM NA DAN 31. 12. 2022.**

(PO KONAČNIM NEREVIDIRANIM PODACIMA)

Sarajevo, travanj 2023. godine

Skraćenice i termini

AMFI	Udruga mikrofinancijskih organizacija u BiH
AOD	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
ASF	Available Stable Funding (Raspoloživo stabilno financiranje)
BD	Brčko Distrikt
BiH	Bosna i Hercegovina
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CRK	Centralni registar kredita poslovnih subjekata i fizičkih osoba u BiH
DPP	Devizni platni promet
EBA	European Banking Authority (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo)
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Europska banka za obnovu i razvoj)
ECB	European Central Bank (Europska centralna banka)
ECL	Expected credit loss (Očekivani kreditni gubitak)
EFSE	European Fund for Southeast Europe (Europski fond za Jugoistočnu Europu)
EKS	Efektivna kamatna stopa
EU	Europska unija
FBA	Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FED	The Federal Reserve (Američka centralna banka)
FOO	Financijsko-obavještajni odjel
FSAP	Financial Sector Assessment Program (Program procjene financijskog sektora)
FX rizik	Foreign Exchange Risk (Devizni rizik)
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti kapitala)
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti)
LCR	Liquidity Coverage Ratio (Koeficijent pokrića likvidnosti)
MKD	Mikrokreditno društvo
MKF	Mikrokreditna fondacija
MKO	Mikrokreditna organizacija
MMF	Međunarodni monetarni fond
NFI	Nedepozitne financijske institucije
NKS	Nominalna kamatna stopa
NPL	Non performing loans (Nekvalitetni krediti)
NSFR	Net Stable Funding Ratio (Koeficijent neto stabilnog financiranja)
RBFBiH	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
RKG	Rezerve za kreditne gubitke
RS	Republika Srpska
RSF	Required Stable Funding (Potrebno stabilno financiranje)
SAD	Sjedinjene Američke Države
SB	Svjetska banka
SBS	Subjekti bankovnog sustava FBiH: banke, bankarske grupe, razvojne banke, MKO, leasing društva, faktoring društva, mjenjači i druge financijske organizacije čije poslovanje nadzire FBA

SPNiFTA	Sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (Supervizorski pregled i proces procjene)
UBBiH	Udruga banaka Bosne i Hercegovine
UDLBiH	Udruga društava za leasing BiH
UPP	Unutarnji platni promet
UO FBA	Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH
ZoA	Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
ZoB	Zakon o bankama
ZoF	Zakon o faktoringu
ZoL	Zakon o leasingu
ZoMKO	Zakon o mikrokreditnim organizacijama

SADRŽAJ:

SKRAĆENICE I TERMINI	2
POPIS TABLICA:	6
POPIS GRAFIKONA:	8
SAŽETAK REGULATORNIH ZAHTJEVA I STANDARDI POSLOVANJA SBS	9
SAŽETAK	12
UVOD.....	17
1. MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA KREDITNIH INSTITUCIJA	19
2. REGULATORNI OKVIR SBS I SUPERVIZORSKI PRIORITETI	26
3. BANKARSKI SEKTOR.....	29
3.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH.....	29
3.1.1. Status, broj i poslovna mreža	29
3.1.2. Struktura vlasništva i tržišni udjel	29
3.1.3. Kadrovska struktura.....	31
3.2. FINACIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	32
3.2.1. Bilanca stanja	32
3.2.2. Obveze	36
3.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala.....	39
3.2.4. Kreditni rizik.....	41
3.2.5. Profitabilnost	48
3.2.6. Ponderirane NKS i EKS	52
3.2.7. Likvidnost.....	52
3.2.8. Devizni (FX) rizik.....	57
3.2.9. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi.....	58
3.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR.....	59
4. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINACIJSKIH INSTITUCIJA	63
4.1. MIKROKREDITNI SEKTOR.....	63
4.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH.....	63
4.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža	63
4.1.1.2. Struktura vlasništva	63
4.1.1.3. Kadrovska struktura	63
4.1.2. FINACIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	64
4.1.2.1. Bilanca stanja.....	64
4.1.2.2. Kapital i obveze.....	65
4.1.2.3. Aktiva i kvalite aktive.....	67
4.1.2.4. Finacijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH.....	70
4.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	72
4.2. LEASING SEKTOR	73
4.2.1. STRUKTURA LEASING SEKTORA U FBiH	73
4.2.1.1. Broj leasing društava i podružnica	73
4.2.1.2. Struktura vlasništva	73
4.2.1.3. Kadrovska struktura	73
4.2.2. FINACIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	74
4.2.2.1. Bilanca stanja.....	74
4.2.2.2. Kapital i obveze.....	76
4.2.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive.....	76
4.2.2.4. Profitabilnost.....	77
4.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga	79
4.2.3. PREPORUKE ZA LEASING SEKTOR	81
4.3. FAKTORING POSLOVI.....	81

4.3.1. Sudionici na tržištu faktoringa u FBiH.....	81
4.3.2. Opseg, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH	82
4.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE	83
5. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA I SPNIFTA.....	85
5.1. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA	85
5.2. ELEKTRONIČKO BANKARSTVO I KARTIČNO POSLOVANJE.....	87
5.3. SPNIFTA	89
ZAKLJUČAK	91
PRAVNI OKVIR	93
Prilog 1- Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH.....	93
PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR.....	105
Prilog 2 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 12. 2022.....	105
Prilog 3 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 12. 2022.....	106
Prilog 4 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 12. 2022. .	107
Prilog 5 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 12. 2022.	108
Prilog 6 – Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po shemi FBA - 31. 12. 2022.	109
Prilog 7 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima.....	110
PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	111
Prilog 8 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 12. 2022.....	111
Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 12. 2022.	112
Prilog 10 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 12. 2022.	113
Prilog 11 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 12. 2022.	114
Prilog 12 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31. 12. 2022.	115
Prilog 12a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO	115
Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 12. 2022.	116
Prilog 14 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 12. 2022.	117
PRILOZI ZA LEASING SEKTOR	118
Prilog 15 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 12. 2022.	118
Prilog 16 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 12. 2022.	119
Prilog 17 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 12. 2022.....	120
Prilog 18 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 12. 2022.	121
Prilog 19 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu - 31. 12. 2022.	122
Prilog 19a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu.....	122

Popis tablica:

Tablica 1:	Izdvojeni makroekonomski pokazatelji.....	19
Tablica 2:	Org. dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka koje posluju u FBiH.....	29
Tablica 3:	Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu.....	31
Tablica 4:	Struktura vlasništva prema udjelu državnog, privatnog i stranog kapitala.....	31
Tablica 5:	Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu).....	31
Tablica 6:	Kvalifikacijska struktura zaposlenih u bankama FBiH.....	31
Tablica 7:	Ukupna aktiva po zaposlenom.....	32
Tablica 8:	Bilanca stanja banaka.....	32
Tablica 9:	Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi.....	33
Tablica 10:	Udjel grupa banaka u ukupnoj aktivi.....	34
Tablica 11:	Novčana sredstva banaka	34
Tablica 12:	Vrijednosni papiri prema vrsti instrumenta.....	35
Tablica 13:	Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH.....	35
Tablica 14:	Sektorska struktura depozita.....	37
Tablica 15:	Štednja stanovništva.....	38
Tablica 16:	Ročna struktura štednih depozita stanovništva.....	38
Tablica 17:	Kreditni, štednja i depoziti stanovništva	38
Tablica 18:	Izvešće o stanju regulatornog kapitala.....	39
Tablica 19:	Struktura izloženosti riziku.....	40
Tablica 20:	Pokazatelji adekvatnosti kapitala.....	41
Tablica 21:	Stopa financijske poluge.....	41
Tablica 22:	Financijska imovina, izvanbilančne stavke i ECL.....	42
Tablica 23:	Izloženosti prema razinama kreditnog rizika.....	43
Tablica 24:	Sektorska struktura kredita.....	44
Tablica 25:	Ročna struktura kredita.....	45
Tablica 26:	Kreditni prema razinama kreditnog rizika.....	45
Tablica 27:	Pokazatelji kreditnog rizika.....	48
Tablica 28:	Ostvareni financijski rezultat banaka.....	49
Tablica 29:	Struktura ukupnih prihoda banaka.....	49
Tablica 30:	Struktura ukupnih rashoda banaka.....	50
Tablica 31:	Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti.....	51
Tablica 32:	LCR.....	53
Tablica 33:	Zaštitni sloj likvidnosti.....	53
Tablica 34:	Neto likvidnosni odljevi.....	54
Tablica 35:	NSFR.....	54
Tablica 36:	Struktura ASF.....	55
Tablica 37:	Struktura RSF.....	55
Tablica 38:	Ročna struktura depozita po preostalom dospjeću.....	55
Tablica 39:	Ročna usklađenost financijske aktive i obveza do 180 dana.....	56
Tablica 40:	Pokazatelji likvidnosti.....	57
Tablica 41:	Devizna pozicija (EUR i ukupno).....	58
Tablica 42:	Ukupna ponderirana pozicija bankarske knjige.....	59
Tablica 43:	Kvalifikacijska struktura zaposlenih u MKO u FBiH.....	63
Tablica 44:	Bilanca stanja mikrokreditnog sektora.....	64
Tablica 45:	Struktura kapitala mikrokreditnog sektora.....	66
Tablica 46:	Ročna struktura uzetih kredita.....	66
Tablica 47:	Neto mikrokreditni	67
Tablica 48:	Sektorska i ročna struktura mikrokredita.....	67
Tablica 49:	RKG.....	68
Tablica 50:	Ostvareni financijski rezultat MKO.....	70

Tablica 51: Struktura ukupnih prihoda MKO.....	70
Tablica 52: Struktura ukupnih rashoda MKO.....	71
Tablica 53: Kvalifikacijska struktura zaposlenih u leasing društvima FBiH.....	73
Tablica 54: Bilanca stanja leasing sektora.....	74
Tablica 55: Struktura potraživanja po finansijskom leasingu.....	75
Tablica 56: Pregled rezervi za finansijski leasing.....	76
Tablica 57: Ostvareni finansijski rezultat leasing društava.....	78
Tablica 58: Struktura ukupnih prihoda leasing društava.....	78
Tablica 59: Struktura ukupnih rashoda leasing društava.....	79
Tablica 60: Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa financiranja leasing sustava.....	80
Tablica 61: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti.....	82
Tablica 62: Opseg UPP-a i DPP-a	85
Tablica 63: Opseg DPP-a	85
Tablica 64: Opseg UPP-a	86
Tablica 65: Izvršeni mjenjački poslovi banaka	86
Tablica 66: Izvršeni mjenjački poslovi ovlaštenih mjenjača.....	86
Tablica 67: Internet i mobilno bankarstvo.....	87
Tablica 68: Opseg kartičnog poslovanja prema vrsti kartice.....	88
Tablica 69: Opseg kartičnog poslovanja prema prihvatnim uređajima.....	88
Tablica 70: Izviještene transakcije po broju i vrijednosti - banke.....	89
Tablica 71: Izviještene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti - banke.....	89
Tablica 72: Izviještene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti - MKO	90

Popis grafikona:

Grafikon 1:	Glavne kamatne stope vodećih centralnih banaka.....	21
Grafikon 2:	Omjer NPL-a i stopa kapitala banaka u EU.....	22
Grafikon 3:	ROE i ROA banaka u EU.....	23
Grafikon 4:	Struktura stranog kapitala po zemljama, udjel u %.....	30
Grafikon 5:	Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, udjel u %	30
Grafikon 6:	Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima	33
Grafikon 7:	Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti.....	34
Grafikon 8:	Struktura izloženosti u vidu vrijednosnih papira prema kriteriju države emitenta	35
Grafikon 9:	Ukupni depoziti	36
Grafikon 10:	Omjer kredita i depozita.....	36
Grafikon 11:	Ukupna štednja stanovništva	38
Grafikon 12:	Kreditni	44
Grafikon 13:	Udjel NPL-a u kreditima.....	46
Grafikon 14:	Aktiva, mikrokrediti i kapital po godinama.....	65
Grafikon 15:	Sektorska struktura mikrokredita (usporedni pregled).....	68
Grafikon 16:	Pokazatelji kvalitete portfelja.....	69
Grafikon 17:	Struktura potraživanja po financijskom leasingu (usporedni pregled).....	75
Grafikon 18:	Struktura procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta leasinga (u 000 KM) i broja izuzetih predmeta	77

Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS

Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala - 15 milijuna KM	Članak 24. stavak (2) ZoB ¹
Stopa redovnog temeljnog kapitala - 6,75%	Članak 34. stavak (1), točka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke ²
Stopa temeljnog kapitala - 9%	Članak 34. stavak (1), točka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa regulatornog kapitala - 12%	Članak 34. stavak (1), točka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog temeljnog kapitala - 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku	Članak 39. stavak (1) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa financijske poluge - 6%	Članak 37. stavak (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Koeficijent pokrića likvidnosti - LCR ≥100%	Članak 17. stavak (2) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke ³
Koeficijent neto stabilnih izvora financiranja - NSFR ≥100%	Članak 33. stavak (2) i (3) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke
Ročna usklađenost financijske aktive i financijskih obveza	Ročno usklađivanje preostalih rokova do ugovorenih dospjeća instrumenata aktive i obveza: - najmanje 65% izvora sredstava s rokom dospjeća do 30 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) s rokom dospjeća do 30 dana, članak 43. stavak (8), točka a) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 60% izvora sredstava s rokom dospjeća do 90 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) s rokom dospjeća do 90 dana, članak 43. stavak (8), točka b) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 55% izvora sredstava s rokom dospjeća do 180 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) s rokom dospjeća do 180 dana, članak 43. stavak (8), točka c) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke.
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći banke, osim u EUR-ima - najviše do 20% priznatog kapitala banke	Članak 3. stavak (2), točka a) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke ⁴
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći u EUR-ima - najviše do 40% priznatog kapitala banke.	Članak 3. stavak (2), točka b) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke

¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/17

² „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17, 50/19, 37/20 i 81/20

³ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/21

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20

Ograničenje za ukupnu deviznu poziciju - najviše do 40% priznatog kapitala banke	Članak 3. stavak (2), točka c) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala ≤ 20%	Članak 7. Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi ⁵
Herfindahl-Hirschman indeks - HHI	Predstavlja najčešće korištenu mjeru koncentracije u europskom i američkom ekonomskom sustavu. HHI je zbroj kvadrata postotnih udjela konkretne veličine (npr. aktive, depozita, kredita) svih tržišnih sudionika u sustavu. Ako je vrijednost HHI manja od 1000, smatra se da na tržištu nije prisutna koncentracija, za vrijednost indeksa između 1000 i 1800 jedinica na tržištu je prisutna umjerena koncentracija, ako je vrijednost HHI iznad 1800, to je pokazatelj postojanja visoke koncentracije.
Koncentracijska stopa - CR	CR je pokazatelj koncentracije u bankarskom sektoru i predstavlja ukupan udjel najvećih banaka u sektoru u odabranim relevantnim kategorijama: u aktivima, kreditima i depozitima. Označava se prema broju banaka koje se uključuju u izračun, npr. CR 5. Ne postoji jedinstven i općeprihvaćen stav o interpretaciji dobivenih rezultata koncentracijskog omjera. Ako je veća vrijednost, veća je koncentracija tržišta.
Odnos krediti/depoziti i uzeti krediti	Pokazuje odnos najvažnijih bankarska agregata, kredita, na strani aktive i depozita i uzetih kredita, na strani izvora sredstava. Što je stopa veća, to je slabija pozicija likvidnosti banke. Iskustveni standardi su: manji od 70% - veoma solidan, 71%-75% - zadovoljavajući, 76%-80% - na granici zadovoljavajućeg, 81%-85% - nedovoljan, preko 85% - kritičan.
Minimalan iznos temeljnog kapitala MKD - 500.000 KM	Članak 26. stavak (1) ZoMKO ⁶
Minimalan iznos temeljnog kapitala MKF - 50.000 KM	Članak 36. stavak (1) ZoMKO
Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital - do 10% za MKF i MKD u kojem MKF ima većinsko vlasništvo	Članak 11. stavak (2) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji ⁷
Stopa kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na ukupnu aktivu MKO - preko 10%	Članak 11. stavak (1) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji

⁵ "Službene novine Federacije BiH", broj: 41/20

⁶ "Službene novine Federacije BiH", broj: 59/06

⁷ "Službene novine Federacije BiH", broj: 103/18

Portfelj u riziku MKO preko 30 dana (PAR) - do 5%	Članak 12. stavak (1) točka c) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Godišnji otpis MKO - do 3%	Članak 12. stavak (1) točka d) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Operativna efikasnost poslovanja MKO - do 45%	Članak 12. stavak (1) točka b) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Povrat na aktivu MKO prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA) - pozitivan	Članak 12. stavak (1) točka a) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Minimalan iznos temeljnog kapitala leasing društava - 250.000 KM	Članak 8. stavak (1) ZoL ⁸
Minimalan iznos temeljnog kapitala društava za faktoring - 750.000 KM	Članak 27. stavak (1) ZoF ⁹

⁸ „Službene novine Federacije BiH“, br. 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16

⁹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 14/16 i 74/20

SAŽETAK

Osnovni pokazatelji poslovanja bankarskog sektora u FBiH

Dozvola za rad | 13 komercijalnih banaka, 509 organizacijskih dijelova i 6.410 zaposlenih, što je za 0,3% manje u odnosu na kraj prethodne godine

Bilančne izloženosti prema razinama kreditnog rizika | 25,2 milijarde KM (91,4% ukupnih bilančnih izloženosti) u razini kreditnog rizika 1, u razini kreditnog rizika 2 - 1,6 milijardi KM (5,6% ukupnih bilančnih izloženosti) i 0,8 milijardi KM (3% ukupnih bilančnih izloženosti) u razini kreditnog rizika 3

Aktiva | Neto aktiva 27,2 milijarde KM, krediti 16,5 milijardi KM, novčana sredstva 8,2 milijarde KM, ulaganja u vrijednosne papire dvije milijarde KM

Izvanbilančne izloženosti prema razinama kreditnog rizika | četiri milijarde KM u razini kreditnog rizika 1 (91,6% ukupnih izvanbilančnih izloženosti), u razini kreditnog rizika 2 - 0,4 milijarde KM (8,1% ukupnih izvanbilančnih izloženosti) i 10,5 milijuna KM u razini kreditnog rizika 3 (0,3% ukupnih izvanbilančnih izloženosti)

Kapital | Ukupni kapital 3,2 milijarde KM (11,9% pasive), od čega dionički kapital 1,6 milijardi KM, regulatorni kapital 2,9 milijardi KM, temeljni kapital i redovni temeljni kapital 2,8 milijardi KM, dopunski kapital 143,9 milijuna KM

Stopa pokrivenosti ECL-om bilančnih izloženosti | 3,8% ukupna stopa pokrivenosti: razina kreditnog rizika 1 - 0,7%, razina kreditnog rizika 2 - 11,4% i razina kreditnog rizika 3 - 83,9%

Stope kapitala | 19,4% stopa regulatornog kapitala, stopa redovnog temeljnog kapitala i temeljnog kapitala 18,4%, stopa financijske poluge 9,8%

Stopa pokrivenosti ECL-om izvanbilančnih izloženosti | 1,7% ukupna stopa pokrivenosti: razina kreditnog rizika 1 - 0,7%, razina kreditnog rizika 2 - 10,9%, a razina kreditnog rizika 3 - 69,3%

Kreditni portfelj | Krediti odobreni stanovništvu **osam milijardi KM** (povećanje za 409 milijuna KM ili 5,4%), a krediti odobreni pravnim osobama **8,5 milijardi KM** (povećanje za 213,1 milijun KM ili 2,6%, a ukoliko se isključi smanjenje kratkoročnih izloženosti niskog rizika, ostvaren je rast od 4,9%)

Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 3 (NPL) | 798,9 milijuna KM i čini 4,8% ukupnog kreditnog portfelja (smanjenje za 1,6 postotnih bodova u odnosu na kraj prethodne godine). Stopa NPL-a za portfelj pravnih osoba **5%**, a za sektor stanovništva **4,6%**. **Stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om | 83,5%** (pravne osobe 83%, a stanovništvo 84,2%) i bilježi povećanje za 5,8 postotnih bodova

Depoziti | 22,4 milijarde KM (82,5% ukupne pasive), od toga **štedni depoziti 10,3 milijarde KM**

Obveze po uzetim kreditima | 520,3 milijuna KM (1,9% ukupne pasive)

Trend | Zabilježeno je **povećanje** neto aktive (5%), novčanih sredstava (3,1%), kreditnog portfelja (3,9%), ulaganja u vrijednosne papire (3,2%), plasmana drugim bankama (51,3%), fiksne aktive (6%), ostale aktive (16,3%), kapitala (4,2%), depozita (5,9%) i ostalih obveza (20,6%), dok je zabilježeno **smanjenje** obveza po uzetim kreditima (33,2%)

Likvidnost bankarskog sektora u FBiH | Zadovoljavajuća uzimajući u obzir osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka

Profitabilnost | 361,4 milijuna KM neto dobit, sve banke su iskazale pozitivan finansijski rezultat

Osnovni pokazatelji poslovanja mikrokreditnog sektora u FBiH

Dozvola za rad | 13 MKO (deset MKF i tri MKD), **358 organizacijskih dijelova** i **1.412 zaposlenih**, što je više za 1%

Aktiva MKO | 728,9 milijuna KM, veća za 35,4 milijuna KM ili 5,1%. Stopa pada aktive MKD je 3,2%, dok je stopa rasta aktive MKF 8,1%

Neto mikrokrediti | 598,5 milijuna KM (82,1% aktive), veći su za 41,6 milijuna KM ili 7,5% (u MKD rast za 2,3%, u MKF rast za 9,5%)

PAR preko 30 dana | 1,23%
Godišnja stopa otpisa | 1,41%
Pokazatelji kvalitete portfelja u okviru propisanih ograničenja uz smanjenje PAR-a za 0,04 postotna boda i stope otpisa za 0,04 postotna boda

Zaključeno je 147.690 ugovora (3,6% više) i **isplaćeno 552,9 milijuna KM mikrokredita** (11,1% više)

Kapital | 353,1 milijun KM (48,4% pasive), veći za 19,3 milijuna KM ili 5,8% (stopa rasta kapitala MKD 11,2%, dok je stopa rasta kapitala MKF 4,8%)

Obveze po uzetim kreditima | 338,3 milijuna KM (46,4% pasive), povećane za 12,3 milijuna KM ili 3,8% (stopa pada kreditnih obaveza MKD je 11,6%, dok je stopa rasta kod MKF 13,2%)

Trend | Zabilježeno je **povećanje** bruto i neto mikrokredita (7,5%), RKG (9,9%), dugoročnih investicija (1,5%), ostale aktive (115,9%), kapitala (5,8%), obveza po uzetim kreditima (3,8%) i ostalih obveza (11,4%) dok je zabilježeno **smanjenje** novčanih sredstava (16,2%), plasmana bankama (89%), te materijalne i nematerijalne imovine (3,2%)

Operativna efikasnost poslovanja | 18,93%. Povrat na aktivu, prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije | **1,95%** što je usklađeno s propisanim standardima

Pozitivan finansijski rezultat | 13,3 milijuna KM, smanjenje za 0,9 milijuna KM. **Neto gubitak MKD | 157 tisuća KM**, a **višak prihoda nad rashodima MKF | 13,4 milijuna KM**

Osnovni pokazatelji poslovanja leasing sektora u FBiH

Dozvola za rad | četiri leasing društva, tri podružnice u RS-u i 100 zaposlenika, što je manje za 1%

Obveze po uzetim kreditima | 390,3 milijuna KM (89,3% pasive), veće za 54 milijuna KM, uz dominantan udjel dugoročnih kredita

Aktiva leasing sektora | 437 milijuna KM, veća za 63,3 milijuna KM ili 16,9%

Kapital | 36,6 milijuna KM (8,4% pasive), veći za 7,1 milijun KM ili 24%

Neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga | 342,6 milijuna KM (78,4% aktive), veća su za 51,9 milijuna KM ili 17,9%

Trend | Zabilježeno je **povećanje** bruto potraživanja po osnovi financijskog leasinga (20,5%), neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga (17,9%), neto vrijednosti osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga (19,3%), materijalne i nematerijalne imovine (18,3%), dugoročnih investicija (10,9%), ostale aktive (28,9%), obveza po uzetim kreditima (16,1%), kapitala (24%) i ostalih obveza (27,7%), dok je zabilježeno **smanjenje** plasmana bankama (25,2%), rezervi za gubitke (14,9%) i otpisanih potraživanja (40,9%)

Dospjela neizmirena potraživanja | 3,2 milijuna KM, veća za 35,7%. **Rezerve za gubitke po financijskom leasingu** | 4,8 milijuna KM

Broj i vrijednost novozaključenih leasing ugovora za financijski i operativni leasing na razini leasing sustava, povećani za 10,9%, odnosno 23,5%

Pozitivan financijski rezultat | 8,9 milijuna KM, povećanje za četiri milijuna KM

Osnovni pokazatelji faktoringa poslovanja u FBiH

Poslovi faktoringa u FBiH | tri komercijalne banke (dvije članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu)

Ukupan broj novozaključenih ugovora o faktoringu je 228 (manje za 121 ugovor ili 34,7%)
nominalne vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja u iznosu od 165,8 milijuna KM (povećanje od 11,1 milijun KM ili 7,2%)

Ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa u FBiH | 785 tisuća KM, što je manje za 197 tisuća KM ili 20,1%

UVOD

FBA je osnovana 1996. godine kao neovisna i samostalna institucija koja izvršava nadležnosti sukladno odredbama ZoA, međunarodnim standardima, principima supervizije i pravilima struke. UO FBA obavlja opći nadzor poslovanja FBA, te sukladno zakonom propisanim nadležnostima poduzima mjere za efikasno obavljanje poslova iz svog djelokruga. FBA za svoj rad odgovara Parlamentu FBiH.

U okviru redovnog izvršavanja zakonom propisanih nadležnosti, FBA sačinjava i objavljuje kvartalne informacije o SBS. Informacija o SBS sa stanjem na dan 31. 12. 2022. po konačnim nerevidiranim podacima sačinjena je korištenjem izvještajnih podataka i informacija koje su SBS dostavili FBA i koji se koriste u redovnom nadzoru SBS.

Sadržajno, Informacija je podijeljena u pet dijelova. Prvi dio se odnosi na makroekonomsko okruženje u kojem posluju kreditne institucije na globalnoj razini. U drugom dijelu prezentirane su informacije o regulatornim aktivnostima FBA tijekom 2022. godine za SBS. Treći dio se odnosi na detaljnu analizu bankarskog sektora FBiH, strukturu, financijske pokazatelje poslovanja i preporuke FBA za bankarski sektor u FBiH. U četvrtom dijelu prezentirana je detaljna analiza poslovanja NFI, kao i usklađenost poslovanja NFI sa zakonskom i podzakonskom regulativom u okviru koje su kao zasebni segmenti obrađeni mikrokreditni i leasing sektor, kao i faktoring poslovanje u FBiH, s pripadajućim preporukama FBA. Peti dio odnosi se na poslovanje banaka u obavljanju platnog prometa u okviru kojeg je obrađeno elektroničko bankarstvo i kartično poslovanje i SPNiFTA.

Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite za banke, kao i prosječne ponderirane NKS i EKS za MKO i ugovore o financijskom leasingu po segmentima prezentira se s ciljem veće transparentnosti i lakše usporedivosti za korisnike financijskih usluga kroz priloge, koji su sastavni dio ove Informacije.

Podaci izraženi u postotcima u Informaciji iskazani su s jednim decimalnim mjestom, izuzev podataka o visinama NKS i EKS kod SBS i drugim podacima za koje je to relevantno. Sastavni dio Informacije je i pregled pravnog okvira za rad FBA i nadzor poslovanja SBS, koji je dan u Prilogu 1 - Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH.

MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA
KREDITNIH INSTITUCIJA

1. MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA KREDITNIH INSTITUCIJA

Analizirajući pokazatelje poslovanja bankovnog sustava u BiH, kao i ekonomsko okruženje, izazovi i rizici za bankovni sustav u BiH najvećim dijelom su vezani za makroekonomske prilike. Banke u BiH su velikim dijelom poslovno vezane s međunarodnim bankarskim grupacijama, od kojih najveći dio ima sjedišta u zemljama Eurozone. Također, za praćenje makroekonomskih pokazatelja i njihovog utjecaja na bankarski sektor u BiH potrebno je uzeti u obzir i ograničenja vezana za monetarnu politiku CBBiH, kao i postojanje aranžmana Valutnog odbora. Prema podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine, stopa inflacije u prosincu 2022. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine iznosila je 14,8%. U odnosu na isti mjesec prethodne godine, najviši prosječni rast cijena u prosincu 2022. godine zabilježen je u odjeljcima hrana i bezalkoholna pića (23,2%), prijevoz (17,2%), te stanovanje i režijski izdaci (16,9%), dok je prosječan pad cijena zabilježen u odjeljcima odjeća i obuća (7,3%).

Svjetska ekonomija se i dalje suočava s velikim izazovima radi dugotrajnih utjecaja tri značajna faktora: ruske invazije na Ukrajinu, krize troškova života uzrokovane ustrajnim i sve većim inflacijskim pritiscima, te usporavanjem rasta u Kini. Prema projekcijama MMF-a iz listopada 2022. godine predviđa se smanjenje rasta svjetske ekonomske aktivnosti (realnog BDP-a) sa 6% u 2021. godini na 3,2% u 2022. godini i 2,7% u 2023. godini. Na temelju ažuriranih prognoza MMF-a iz siječnja 2023. godine, predviđa se da će globalni rast pasti s procijenjenih 3,4% u 2022. godini na 2,9% u 2023. godini, a zatim porasti na 3,1% u 2024. godini. Siječnja prognoze za 2023. godinu veće su za 0,2 postotna boda u odnosu na listopadske prognoze. Porast kamatnih stopa centralnih banaka u borbi protiv inflacije i posljedica rata u Ukrajini i dalje opterećuju ekonomsku aktivnost. U tablici 1 dani su izdvojeni makroekonomski pokazatelji kroz razdoblja:

Tablica 1: Izdvojeni makroekonomski pokazatelji						
R. br.	Područje/kamatne stope	2018.	2019.	2020.	2021.	2022. ¹⁰
1	2	3	4	5	6	7
Rast BDP-a u %						
1.	SAD	2,9	2,3	-3,4	5,7	1,6
2.	Eurozona	1,8	1,6	-6,1	5,2	3,1
3.	EU	2,2	2,0	-5,6	5,4	3,2
4.	Slovenija	4,5	3,5	-4,3	8,2	5,7
5.	Hrvatska	2,9	3,5	-8,1	10,2	5,9
6.	Srbija	4,5	4,3	-0,9	7,4	3,5
7.	BiH	3,7	2,8	-3,1	7,5	2,4
Promjena potrošačkih cijena (CPI), godišnji prosjek u %						
1.	SAD	2,4	1,8	1,2	4,7	8,1
2.	Eurozona	1,8	1,2	0,3	2,6	8,3
3.	BiH	1,4	0,6	-1,1	2,0	10,5
Najvažnije kamatne stope						
1.	6-mjesečni Euribor ¹¹	-0,25	-0,35	-0,51	-0,54	2,41
2.	Prinos na 10-godišnju državnu obveznicu Njemačke ¹²	0,19	-0,30	-0,62	-0,38	2,09
3.	Prinos na 10-godišnju državnu obveznicu Italije	2,98	1,37	0,58	1,05	4,26

Izvor: MMF, World Economic Outlook Database, listopad 2022.; Eurostat

¹⁰ Projicirane vrijednosti za 2022. g. (MMF, World Economic Outlook, listopad 2022.); za kamatne stope podatak za prosinac 2022.

¹¹ Podatak za razdoblje odnosi se na Euribor na prvi radni dan zadnjeg mjeseca u izvještajnom razdoblju

¹² Eurostat za države članice EU, 10-godišnji prinos koji se koristi za računanje kriterija iz Maastrichta: podaci za zadnji mjesec izvještajnog razdoblja

U najvećoj ekonomiji, SAD, nakon ostvarenog rasta BDP-a od 5,7% u 2021. godini, u 2022. godini projiciran je pad istog na 1,6%. Ekonomija EU bila je više pogođena i doživjela je veći pad u 2020. godini, a projicirana stopa rasta BDP-a za EU je 3,2% na godišnjoj razini.

Uporni i sve veći inflacijski pritisci su potakli brzo i sinkronizirano pooštavanje monetarnih uvjeta, uz snažno jačanje američkog dolara u odnosu na većinu drugih valuta. Pooštavanje monetarnih i finansijskih uvjeta na globalnoj razini pomoći će ekonomijama da smanje potražnju i postepeno obuzdaju inflaciju. Prema ažuriranim prognozama MMF-a iz siječnja 2023. godine, predviđa se da će globalna inflacija pasti sa 8,8% u 2022. godini na 6,6% u 2023. godini i 4,3% u 2024. godini, što je još uvijek iznad pretpandemijskih razina (2017-2019.) kada se kretala oko 3,5%. Predviđena dezinflacija djelomično je rezultat smanjenja cijena goriva i potrošne robe na međunarodnom tržištu, uslijed slabije globalne potražnje, kao i efekata pooštavanja monetarne politike. Predviđa se da će se u razvijenim zemljama prosječna godišnja stopa inflacije smanjiti sa 7,3% u 2022. godini na 4,6% u 2023. godini i 2,6% u 2024. godini. Za zemlje u razvoju i ekonomije u nastajanju, predviđa se godišnji pad stope inflacije sa 9,9% u 2022. godini na 8,1% u 2023. godini i 5,5% u 2024. godini, što je iznad prosjeka od 4,9%, koliko je iznosila prije pandemije (2017.-2019.). U zemljama u razvoju s niskim prihodima, predviđa se da će se inflacija sa 14,2% u 2022. godini smanjiti na 8,6% u 2024. godini, što je još uvijek visoka stopa, ali je blizu prosjeka prije izbijanja pandemije.

U prosincu 2022. godine, godišnja stopa inflacije u Eurozoni iznosila je 9,2%, dok je u prosincu prethodne godine bila 5%, a godišnja inflacija u EU dostigla je razinu od 10,4%, dok je u prosincu prethodne godina bila 5,3%. Ipak, stopa inflacije je ostala znatno iznad ciljne vrijednosti ECB-a od 2%, što bi značilo da bi kreatori politika mogli još neko vrijeme nastaviti kampanju pooštavanja mjera za suzbijanje inflacije. Promatrajući glavne komponente inflacije u Eurozoni, odjeljak energije ima najvišu godišnju stopu u prosincu 2022. godine (25,7%), a slijede odjeljci hrane, alkohola i duhana (13,8%), neenergetski industrijski proizvodi (6,4%), te usluge (4,4%). Od 19 zemalja koje su sa 31. 12. 2022. pripadale Eurozoni, njih devet je u prosincu 2022. godine imalo godišnju stopu inflacije preko 10%, a od toga dvije zemlje 20% i više od 20%. Godišnja stopa inflacije u SAD-u usporila je šesti mjesec zaredom na 6,5% u prosincu 2022. godine i predstavlja najniže dvanaestomjesečno povećanje od listopada 2021. godine, a što je u skladu s tržišnim prognozama. Troškovi energije porasli su za 7,3%, dok su troškovi hrane povećani za 10,4%.

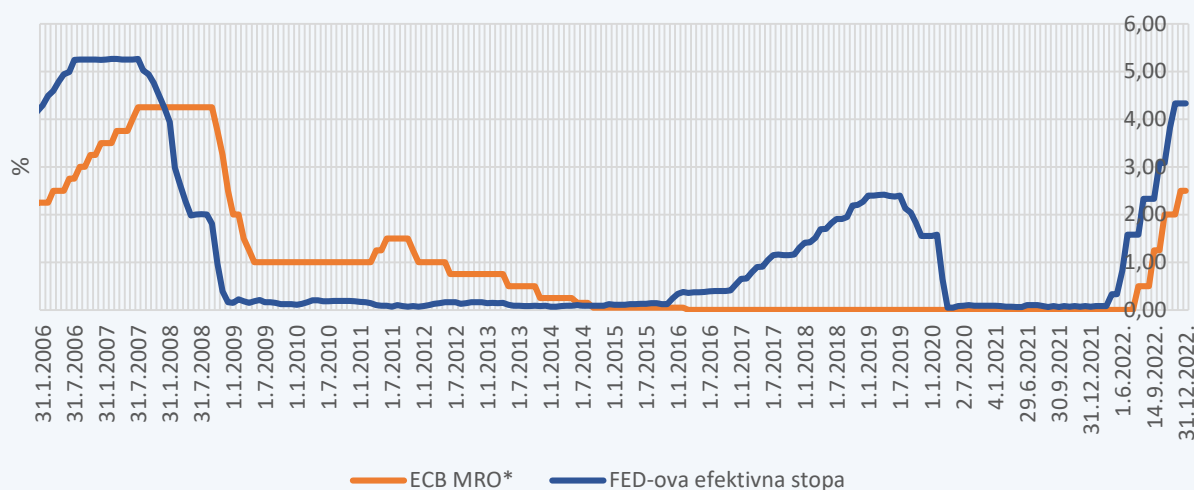
Porast inflacije i rastuće kamatne stope u mnogim zemljama potisnuli su višedesetljetno stanje prigušene inflacije i niskih kamatnih stopa. Izražena je zabrinutost radi moguće recesije, a geopolitičke napetosti su nastavljene s obzirom da rat u Ukrajini i dalje traje. Sve je teže pronaći adekvatne fiskalne mjere, posebno u zemljama s visokim dugom u kojima su mjere poduzete u borbi protiv pandemije iscrpile njihov fiskalni prostor. U 2021. i 2022. godini fiskalni deficiti su naglo pali u razvijenim zemljama i ekonomijama u nastajanju, ali su i dalje iznad pretpandemijskih razina, uslijed popuštanja mjera vezanih uz pandemiju zbog rasta inflacije. U kontekstu visoke inflacije, visokog duga, rastućih kamatnih stopa i velike neizvjesnost, od presudne je važnosti dosljednost monetarne i fiskalne politike. Predviđa se da će globalni državni dug iznositi 91% BDP-a u 2022. godini, koji je oko 7,5 postotnih bodova iznad pretpandemijske razine, usprkos nedavnom smanjenju pokazatelja za mnoge zemlje. Dug se smanjio zbog smanjenja deficita, ekonomskog oporavka i inflacijskih šokova.

U oblasti monetarne politike, ECB u prvoj polovici 2022. godine nije mijenjao kamatne stope. Kamatna stopa na depozite bila je u negativnoj zoni (-0,5%), a glavna stopa za operacije refinanciranja na 0%. Upravno vijeće ECB-a je u lipnju 2022. godine objavilo da namjerava

povećati ključne kamatne stope za 0,25 postotnih bodova na sastanku povezanom s monetarnom politikom u srpnju, a dugoročnije gledano, projicira da će ponovno povećati ključne kamatne stope u rujnu tekuće godine. Nakon sastanka u srpnju 2022. godine, ECB je povećao ključne kamatne stope više od najavljenog, za 0,5 postotnih bodova, da bi sljedeće povećanje bilo u rujnu za isti iznos, pa u studenom za 0,75 postotnih bodova, te u prosincu za 0,5 postotnih bodova, tako da na kraju 2022. godine kamatna stopa na depozite iznosi 2%, a glavna stopa za operacije refinanciranja iznosi 2,5%. FED je već u ožujku 2022. godine, zbog rizika koje predstavlja ruska vojna invazija na Ukrajinu i sankcije Rusiji, odlučio da ciljanu stopu za EFFR (eng. Effective Federal Funds Rate) sa 0,08% poveća za 0,25 postotnih bodova. U svibnju je povećana za 0,5 postotnih bodova, da bi u lipnju povećanje iznosilo 0,75 postotnih bodova. Zadnje povećanje izvršeno je u prosincu 2022. godine i EFFR s krajem 2022. godine iznosi 4,33%.

U Grafikonu 1. daje se pregled glavnih kamatnih stopa vodećih centralnih banaka:

Grafikon 1: Glavne kamatne stope vodećih centralnih banaka

* Eng. Marginal Refinancing Operations

Izvor: ECB, FED

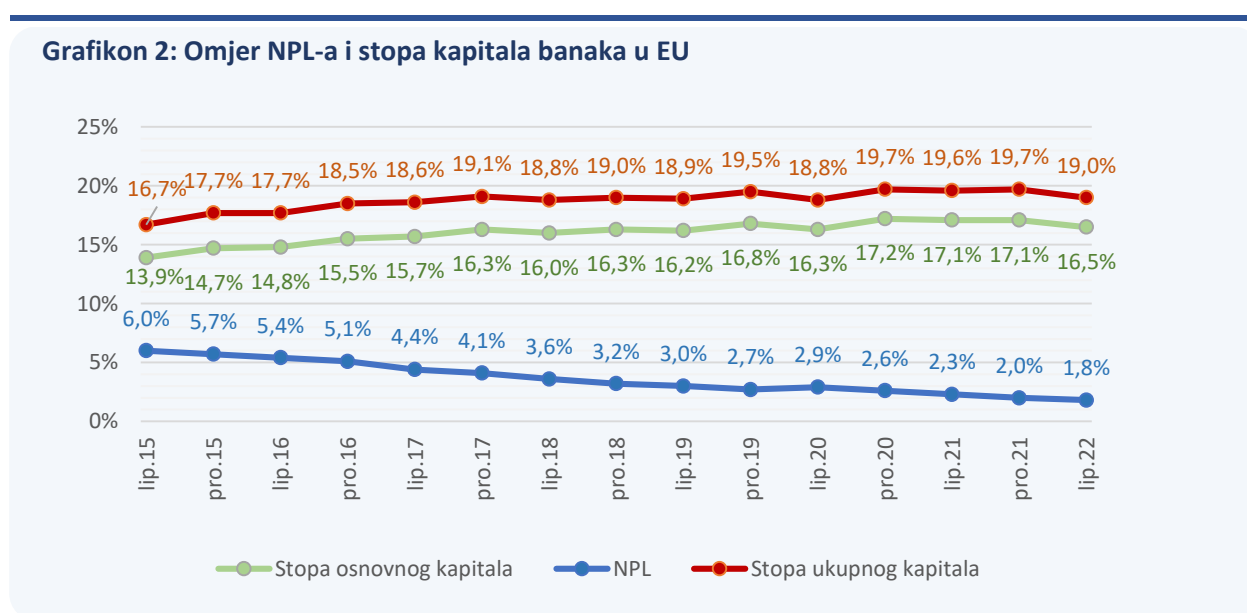
Rast inflacije u EU te ECB-ovo najavljivanje i povećanje kamatnih stopa, potakli su rast međubankarske kamatne stope na tržištu novca u EU. Došlo je do promjene uvjeta na europskom međubankarskom tržištu, tako da vrijednost referentne kamatne stope Euribor (engl. Euro Interbank Offered Rate) bilježi konstantno povećanje od početka godine. S krajem prosinca 2022. godine Euribor 6M dostigao je vrijednost od 2,69%, dok je Euribor 12M 3,29%. Stope prinosa do dospijeca porasle su i na referentnom tržištu desetogodišnjih obveznica svih zemalja Eurozone, pa tako prinos na desetogodišnju državnu obveznicu Njemačke iznosi 2,09%, dok je u prosincu 2021. godine iznosio -0,38%.

Banke u EU imaju dovoljne rezerve likvidnosti, ali su suočene s povećanim troškovima financiranja. Koeficijenti kapitala banaka u EU su stabilni kod većine banaka, također prisutan je nastavak trenda pada NPL-a. Operativni rizik kod banaka je visok zbog izazova digitalizacije i kibernetičkog rizika. Oslanjanje banaka na digitalna rješenja za obavljanje svakodnevnih poslova, pružanje digitalnih usluga rezultiralo je povećanoj izloženosti prema sofisticiranim kibernetičkim napadima i prevarama. Izloženost banaka u EU prema Rusiji i dalje predstavlja izvor reputacijskog rizika kod pojedinih banaka. Tržišni rizik kod banaka u EU je povećan zbog volatilnosti tržišta uslijed rastućih kamatnih stopa. Profitabilnost banaka u EU je stabilna i na većoj je razini u odnosu

na razdoblje prije izbijanja pandemije, gdje prihodi od kamata i dalje predstavljaju najznačajniji izvor prihoda kod banaka u EU. Rast neto prihoda od kamata ubrzao se zbog rastućih kamatnih stopa i sve većeg prinosa krivulje, dok je rast prihoda od naknada blago usporen zbog veće averzije prema riziku na financijskim tržištima.

Klimatski rizici mogu u narednom razdoblju imati negativan utjecaj na bilance banaka. Trenutna energetska kriza ubrzala je prelazak na obnovljive izvore energije, a banke se suočavaju s izazovima u vezi s dostupnosti o klimatskim podacima i tehnikama modeliranja. Europska i međunarodna nadzorna tijela sve više intenziviraju aktivnosti vezano za upravljanje rizikom koncentracije povezan s ugljikom, a i BCBS¹³ je dao preporuku da banke mjere i upravljaju koncentracijama vezano za financijske rizike povezane s klimom.

U grafikonu 2 daje se pregled omjera NPL-a i stopa kapitala banaka u EU:

Izvor: EBA, Risk Dashboard

Stopa temeljnog kapitala banaka u EU prema raspoloživim podacima za prvo polugodište 2022. godine iznosi 16,5% i manja je za 0,6 postotnih bodova u odnosu na kraj 2021. godine. Isti trend ima i stopa ukupnog kapitala koja iznosi 19% i manja je za 0,7 postotnih bodova u odnosu na kraj 2021. godine. Prema preliminarnim podacima za treći kvartal 2022. godine došlo je do blagog smanjenja ovih pokazatelja, smanjenje stope temeljnog kapitala i stope ukupnog kapitala za 0,2 postotna boda, odnosno 0,1 postotni bod u odnosu na prethodni kvartal.

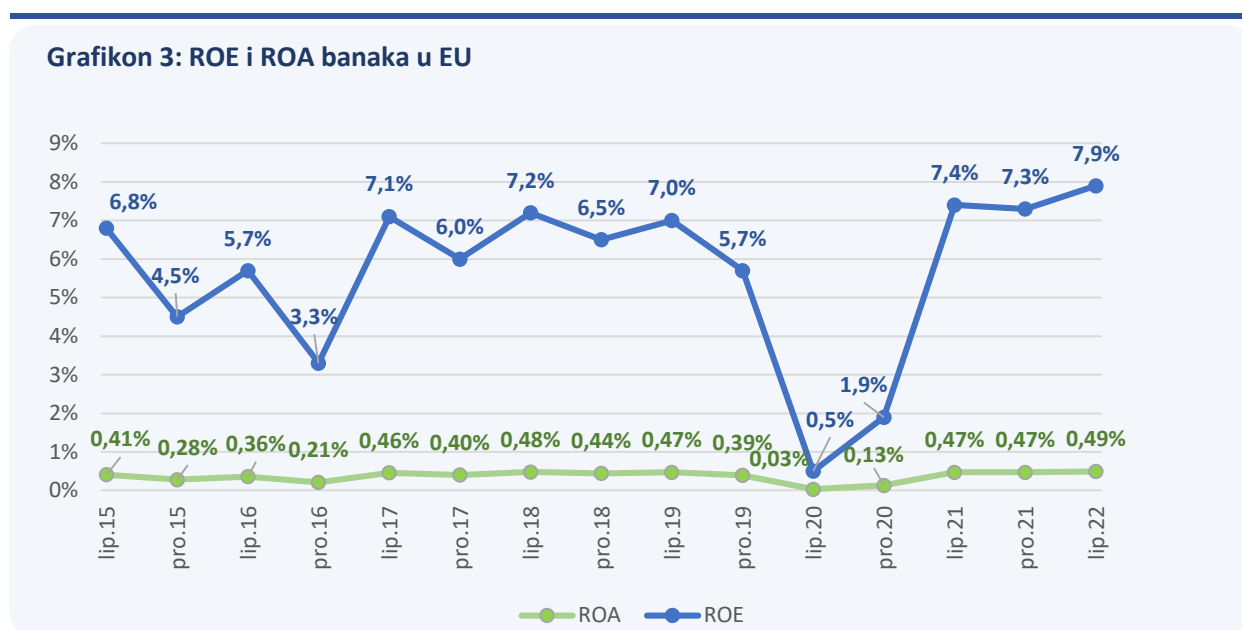
NPL bilježi konstantan trend smanjenja i sa prvim polugodištem 2022. godine iznosi 1,8% i manji je za 0,2 postotna boda u odnosu na kraj 2021. godine, a prema preliminarnim podacima za treći kvartal 2022. godine ostao je na istoj razini prethodnog kvartala.

Krajem 2021. godine LCR je iznosio 174,8% i smanjen je za 9,9 postotnih bodova s prvim polugodištem 2022. godine (164,9%). Prema preliminarnim podacima za treći kvartal 2022. godine došlo je do smanjenja LCR-a za 12,3 postotna boda (162,5%) u odnosu na kraj 2021. godine, što je i dalje znatno iznad minimuma.

¹³ Bazelski komitet za superviziju banaka (eng. Basel Committee for Banking Supervision)

Profitabilnost banaka u EU u 2022. godini je na stabilnoj razini. S prvim polugodištem 2022. godine u odnosu na isto razdoblje 2021. godine kod prosječnog povrata na aktivu zabilježen je rast od 0,02 postotna boda, a kod prosječnog povrata na kapital rast od 0,5 postotnih bodova. Prema preliminarnim podacima za treći kvartal 2022. godine, došlo je do blagog smanjenja prosječnog povrata na aktivu za 0,01 postotni bod, dok je prosječni povrat na kapital ostao na istoj razini u odnosu na isto razdoblje 2021. godine. Profitabilnost banaka u narednom razdoblju zavisi od dešavanja vezanih za rat u Ukrajini i makroekonomskog okruženja u kojem posluju banke u EU.

U grafikonu 3 daje se pregled povrata na aktivu i povrata na kapital banaka u EU:

Izvor: EBA, Risk Dashboard

EBA u 2023. godini planira svoje aktivnosti usmjeriti na nekoliko ključnih područja koja se odnose na provedbu preostalih reformi Bazela III, testa otpornosti na stres, razvoj alata za digitalno regulatorno izvještavanje, regulatornog okvira i nadzor kripto imovine, te nastavak prilagođavanja za okolišne, socijalne i upravljačke rizike (ESG rizike).

Prema nadzornim prioritetima ECB-a za naredno razdoblje, aktivnosti u okviru SSM-a¹⁴ bit će usmjerene na otklanjanje ranjivosti i rizika koji se odnose na kamatni rizik i rizik kreditne marže, kreditni rizik druge ugovorne strane, praćenje i preispitivanje primjerenosti praksi rezerviranja i kapitalnih pozicija banaka te vezano s tim usklađivanje sa MREL¹⁵. Od banaka će se zahtijevati da ojačaju svoju otpornost na makrofinancijske šokove, odgovore na izazove povezane s digitalizacijom i povećaju svoje napore za rješavanje pitanja klimatskih promjena.

U okviru kreditnog rizika aktivnosti će biti usmjerene na otklanjanju nedostataka u upravljanju kreditnim rizikom, što uključuje izloženosti ranjivim sektorima, a u okviru rizika financiranja diversificirane u izvorima financiranja i otklanjanje manjkavosti u planovima financiranja. U okviru poslovnog modela banaka, aktivnosti će biti usmjerene na otklanjanju manjkavosti u strategijama digitalne transformacije i okvira za operativnu otpornost vezano za rizik

¹⁴ Jedinствени supervizorski mehanizam (eng. Single Supervisory Mechanism)

¹⁵ Minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze (eng. minimum requirement for own funds and eligible liabilities)

eksternalizacije IT aktivnosti i IT sigurnosni rizik. U okviru klimatskog rizika i rizika za okoliš aktivnosti će biti usmjerene na adekvatno upravljanje značajnim pokretačima fizičkog i tranzicijskog rizika u okviru klimatskih promjena. Banke bi trebale na odgovarajući način uključiti klimatske rizike i rizike za okoliš u svoju poslovnu strategiju i okvire za interno upravljanje rizicima, kako bi smanjile i objavile takve rizike i uskladile svoje prakse s trenutnim regulatornim i nadzornim očekivanjima.

Od banaka se očekuje da izrade takve planove kapitala, likvidnosti i financiranja u kojima trebaju uzeti u obzir trenutnu neizvjesnost oko makrofinancijskih pokazatelja i spremnost da fleksibilno i adekvatno prilagođavaju svoje planove u odnosu na stanje rizika koji se mijenjaju. Testiranje otpornosti na stres na razini EU u 2023. godini i rezultati istog će pomoći za sljedeći ciklus SREP-a i nadzornim prioritetima u narednom razdoblju.

Svake druge godine EBA u suradnji sa ECB-om, Europskim odborom za sistemske rizike i nacionalnim nadzornim tijelima provodi testiranje otpornosti na stres na razini EU. Za provođenje testiranja otpornosti na stres koriste se EBA-ina metodologija i obrasci, a scenarije i ključne pretpostavke zajednički izrađuju EBA, Europski odbor za sistemske rizike, ECB i Europska komisija. Testiranje otpornosti na stres na razini EU predstavlja značajan input za procjenu otpornosti europskog bankarskog sektora na zajednički scenarij nepovoljnih ekonomskih kretanja kako bi se identificirali potencijalni rizici, donijele informacije za nadzorne odluke i povećala tržišna disciplina.

Posljednje testiranje otpornosti na stres na razini EU izvršeno je u 2021. godini. Kako bi bankama dala dovoljno vremena za pripremu, EBA je u studenom 2022. godine objavila metodologiju testa otpornosti na stres za banke u EU, a bit će objavljeni i relevantni makroekonomski scenariji prije samog početka provođenja testa otpornosti na stres, koji je planiran za početak 2023. godine. Rezultati testiranja otpornosti na stres bit će objavljeni do kraja srpnja 2023. godine i koristit će se kao input u SREP-u, u okviru kojeg se donose odluke o odgovarajućim kapitalnim resursima banke i planovima kapitala. Fokus je na procjeni utjecaja negativnih šokova na solventnost banaka. Provođenje testiranja otpornosti na stres predstavlja značajan alat s aspekta financijske stabilnosti, odnosno procjene koliko se uspješno banke mogu nositi s financijskim i gospodarskim šokovima i važan su izvor informacija nadzornim tijelima za otkrivanje slabosti banaka s ciljem adekvatnog nadzora zasnovanog na riziku.

REGULATORNI OKVIR SBS I SUPERVIZORSKI PRIORITETI

2. REGULATORNI OKVIR SBS I SUPERVIZORSKI PRIORITETI

Prioriteti u bankarskoj regulativi i superviziji u FBiH u 2022. godini su bili uvjetovani okolnostima i trendovima povezanim s pojačanim geopolitičkim napetostima, makroekonomskim poremećajima, neizvjesnom ekonomskom situacijom, visokom inflacijom i rastom referentnih kamatnih stopa, te mogućom materijalizacijom negativnih efekata na cjelokupno gospodarstvo i SBS u FBiH.

Imajući u vidu opće procjene rizika koji su utjecali na bankarsku regulativu i superviziju u FBiH, FBA je svoje aktivnosti u 2022. godini većim dijelom usmjerila na:

- Ublažavanje rizika povezanih s posljedicama rusko-ukrajinske krize, koja je rezultirala objavom sankcija, koje se odnose na kapital i banke povezane s Ruskom Federacijom, a s ciljem očuvanja sigurnog, stabilnog i zakonitog poslovanja Sberbank BH d.d. Sarajevo, zaštite njenih deponenata i vjerovnika, kao i očuvanja stabilnosti cjelokupnog bankovnog sustava FBiH. FBA je poduzela ključne aktivnosti u okviru svojih ovlaštenja, što je rezultiralo donošenjem adekvatnih supervizorskih mjera, imenovanjem eksternog upravnika, te pokretanjem postupka restrukturiranja nad Sberbank BH d.d. Sarajevo, koji je uspješno okončan, čime je osiguran kontinuitet ključnih funkcija, izbjegnut štetni učinak na financijsku stabilnost i financijski sustav, te osigurana zaštita deponenata, sredstava i imovine klijenata banke;
- Ublažavanje rizika koji proizlaze iz rasta referentnih kamatnih stopa u EU, ali i rizika koji mogu nastati uslijed općeg rasta kamatnih stopa na tržištu BiH, a cijeneći institucionalni i regulatorni okvir koji ne omogućava upravljanje inflacijom putem kamatnih stopa i stvarne uzroke inflatornih pritisaka koji se prenose na tržište BiH. FBA je usvojila privremene mjere za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa, s ciljem pravodobnog upravljanja kreditnim rizikom, formiranja dodatnih rezervi za očekivane kreditne gubitke i ublažavanja posljedica potencijalno značajnog porasta iznosa otplate duga, odnosno zaštite korisnika financijskih usluga, stabilnosti bankovnog sustava i ograničavanje postupaka banaka koji bi mogli nepovoljno utjecati na građane i gospodarstvo, te u konačnici i na rast sistemskih rizika;
- Nastavak aktivnosti na održavanju odgovarajuće razine ekvivalencije s regulatornim okvirom EU, u mjeri u kojoj to omogućavaju zakonski propisi, uz harmonizaciju između entitetskih agencija za bankarstvo i koordinaciju sa CBBiH, radi postizanja ciljeva povezanih s financijskom stabilnošću i upravljanje sistemskim rizicima u BiH. Navedeno je podrazumijevalo i izradu Strateških prioriteta za održavanje ekvivalencije bankarske regulative s EU regulatornim okvirom za razdoblje 2022 - 2026. godina s ciljem zadržavanjem statusa „treće zemlje“;
- Revidiranje regulative o izvješćivanju, koja je obuhvatila izmjene i dopune postojećeg izvještajnog okvira iz segmenta regulatornog praćenja, te iz segmenta platnog prometa i upravljanja informacijskim sustavima;
- Revidiranje postojeće regulative iz segmenta vanjske revizije i sadržaja revizije u banci, kao i regulative koja se odnosi na planove oporavka banke i bankarske grupe, te ICAAP i ILAAP u banci;
- Pripremne aktivnosti na revidiranju Odluke o izračunavanju kapitala banke s ciljem usklađivanja s Uredbom CRR II (Uredba 2019/876) i održavanja ekvivalencije regulatornog okvira;
- Izradu dokumenta Strateški prioriteti o upravljanju i nadzoru rizika povezanih s klimatskim promjenama i okolišnim rizicima u bankarskom sektoru za razdoblje 2023 - 2025. godina, te pripremne aktivnosti na izradi podzakonskog akta kojim će se definirati pravila za upravljanje klimatskim i okolišnim rizicima;
- Supervizorsko djelovanje u skladu sa standardiziranom metodologijom SREP-a;

- Objavu Supervizorskih očekivanja u vezi s postupanjem banaka u 2022. godini;
- Pripremu za provođenje drugog ciklusa nadzornog testiranja otpornosti solventnosti banaka na stres;
- Jačanju sustava internog upravljanja u banci, koji obuhvaća jasnu, efikasnu i stabilnu organizacijsku strukturu, efektivne i efikasne procese za utvrđivanje, mjerenje, odnosno procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i izvješćivanje o izloženosti rizicima, adekvatan i efikasan sustav unutarnjih kontrola u svim poslovnim aktivnostima i linijama, ICAAP i ILAAP, te adekvatne planove oporavka.

U segmentu NFI, regulatorne aktivnosti su bile usmjerene na analizu utjecaja i usklađivanje podzakonskih akata prema supervizorskim iskustvima i praksi u nadzoru NFI, te praksi regulatora u okruženju. Regulatorne aktivnosti povezane sa specijalističkim nadzorom u oblasti platnog prometa, SPNiFTA, kontrole informacijskih sustava, te zaštite korisnika finansijskih usluga u bankovnom sustavu odnosile su se na udjel u usklađivanju regulative za upravljanje eksternaliziranim aktivnostima u banci i uspostavu izvještajnog sustava o relevantnim incidentima koji mogu utjecati na bankarski sektor, te proširenju izvještajnog okvira u segmentu platnog prometa. Vezano za poslovanje RBFBiH, FBA je u 2022. godini otpočela aktivnosti izrade regulatornog okvira RBFBiH, koji ovisi o usvajanju i stupanju na snagu novog Zakona o Razvojnoj banci Federacije Bosne i Hercegovine.

Radi usklađivanja s međunarodnim standardima i najboljim praksama u bankarskoj regulativi i superviziji, nastavljene su aktivnosti s međunarodnim i domaćim institucijama, te regionalnim i drugim organizacijama kroz bilateralnu i multilateralnu suradnju s bankarskim regulatorima iz zemlje, regije i šire.

BANKARSKI SEKTOR

STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBIH
29

FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA
32

PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR
59

3. BANKARSKI SEKTOR

3.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH

3.1.1. Status, broj i poslovna mreža

Na dan 31. 12. 2022. u FBiH bankarsku dozvolu ima 13 komercijalnih banaka i sve banke su članice AOD-a. U odnosu na kraj 2021. godine broj banaka je smanjen za jednu banku kojoj je FBA oduzela dozvolu za rad zbog provođenja statusne promjene pripajanja drugoj banci.

Posebnim zakonskim propisom regulirano je osnivanje i rad RBFBiH, a njen nadzor se obavlja sukladno Uredbi o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH, te podaci o njenom poslovanju nisu uvršteni u ovu Informaciju.

U Prilogu 2. daju se osnovni podaci o bankama u FBiH na dan 31. 12. 2022.

Banke iz FBiH na dan 31. 12. 2022. imaju ukupno 509 organizacijskih dijelova, što je za 18 organizacijskih dijelova ili 3,4% manje u odnosu na kraj 2021. godine. Na području FBiH posluje 448 organizacijskih dijelova banaka. Sedam banaka iz FBiH ima 50 organizacijskih dijelova u RS-u, a devet banaka ima 11 organizacijskih dijelova u BD-u. Tri banke iz RS-a imaju 28 organizacijskih dijelova u FBiH, što je na istoj razini u odnosu na kraj 2021. godine.

U tablici 2 daje se usporedni pregled organizacijskih dijelova, mreže bankomata i POS uređaja banaka u FBiH:

Tablica 2: Org. dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka koje posluju u FBiH						
R. br.	Opis	Poslovna jedinica/viši organizacijski dijelovi	Ostali organizacijski dijelovi	POS uređaji	Bankomati	
31. 12. 2021.						
1.	Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)	409	118	24.295	1.232	
2.	Organizacijski dijelovi banaka iz RS u FBiH	10	18	370	38	
Ukupno		419	136	24.665	1.270	
31. 12. 2022.						
1.	Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)	398	111	27.036	1.249	
2.	Organizacijski dijelovi banaka iz RS u FBiH	9	19	424	35	
Ukupno		407	130	27.460	1.284	

3.1.2. Struktura vlasništva i tržišni udjel

Vlasnička struktura banaka¹⁶ u FBiH na dan 31. 12. 2022. je sljedeća:

- u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu - 12 banaka,
- u državnom i pretežno državnom vlasništvu¹⁷ - jedna banka.

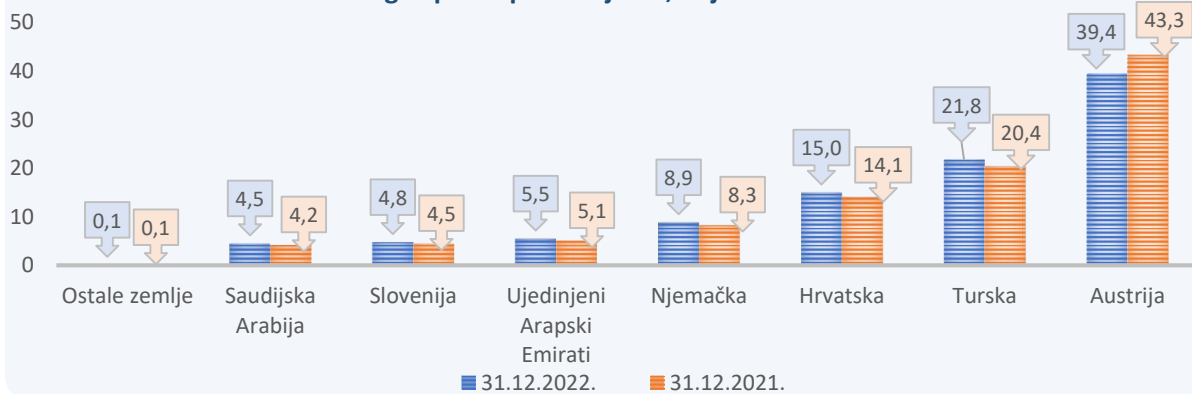
Od 12 banaka u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu, tri banke su u većinskom vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih osoba (rezidenata), dok je devet banaka u većinskom stranom vlasništvu.

¹⁶ Kriterij podjele banaka je vlasništvo u dioničkom kapitalu banaka

¹⁷ Državno vlasništvo se odnosi na kapital Vlade FBiH

Ako se promatra zemlja porijekla dioničara, na dan 31. 12. 2022. (grafikon 4), najveći udjel i dalje imaju dioničari iz Austrije (39,4% stranog kapitala), zatim Turske (21,8%), Hrvatske (15%) i Njemačke (8,9%), dok ostale zemlje nemaju značajniji pojedinačni udjel.

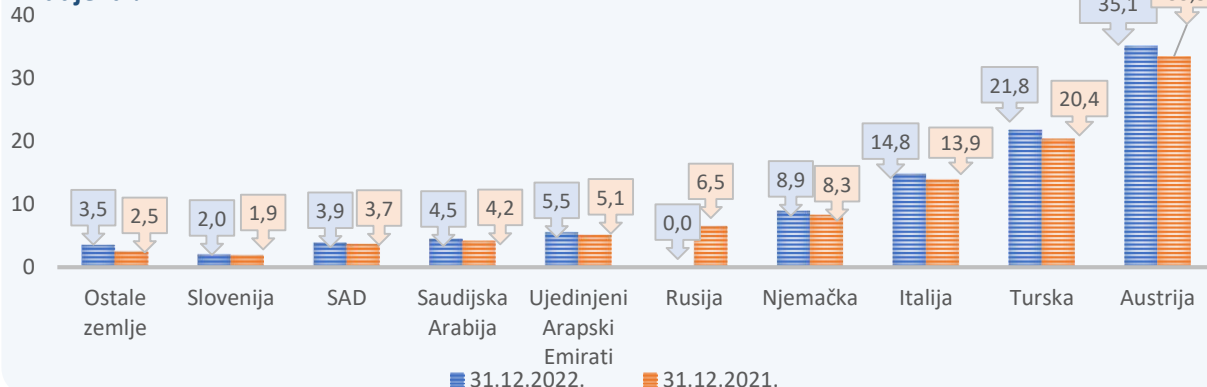
Grafikon 4: Struktura stranog kapitala po zemljama, udjel u %

Struktura stranog kapitala može se promatrati po kriteriju zemlje sjedišta majke-matice, odnosno bankarske grupe u čijem su većinskom vlasništvu (direktno ili indirektno preko članica iz bankarske grupe) banke u FBiH (grafikon 5).

Prema ovom kriteriju najveći udjel sa 31. 12. 2022. imaju bankarske grupe i banke iz Austrije (35,1%), zatim iz Turske (21,8%), Italije (14,8%) i Njemačke (8,9%), dok bankarske grupe i banke iz ostalih zemalja nemaju značajniji pojedinačni udjel (ispod 7%).

Grafikon 5: Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, udjel u %

Ukupan kapital bankarskog sektora u FBiH na dan 31. 12. 2022. povećan je za 129,2 milijuna KM ili 4,2% u odnosu na kraj 2021. godine i iznosi 3,2 milijarde KM (tablica 3). Povećanje ukupnog kapitala ostvareno je kao neto efekt: povećanja po osnovi ostvarenog tekućeg financijskog rezultata za 2022. godinu u iznosu od 361,4 milijuna KM, povećanja po osnovi konverzije subordiniranog duga u dionički kapital u iznosu od 30 milijuna KM, povećanja po osnovi prodaje vlastitih dionica u iznosu od 2,1 milijun KM, povećanja u iznosu od 18,3 milijuna KM po osnovi statusne promjene pripajanja, smanjenja po osnovi isplate dividende u iznosu od 203,7 milijuna KM, smanjenja po osnovi prodaje vrijednosnih papira vrednovanih po fer vrijednosti u iznosu od 1,7 milijuna KM i smanjenja po osnovi vrednovanja po fer vrijednosti imovine u iznosu od 77,2 milijuna KM.

- 000 KM -

R. br.	Banke	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državne banke	63.642	2,1	95.412	3,1	119.681	3,7	150	125
2.	Privatne banke	3.002.440	97,9	3.012.735	96,9	3.117.650	96,3	100	103
	Ukupno	3.066.082	100	3.108.147	100	3.237.331	100	101	104

Promatrano kroz udjel državnog, privatnog i stranog kapitala u dioničkom kapitalu banaka dobije se detaljniji pregled o strukturi vlasništva kapitala banaka u FBiH (tablica 4):

- 000 KM -

R. br.	Dionički kapital	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državni kapital	41.619	3,2	66.556	4,8	96.556	6,2	160	145
2.	Privatni kapital (rezidenti)	140.547	10,8	137.373	9,9	363.207	23,2	98	264
3.	Strani kapital (nerезиденти)	1.117.534	86,0	1.178.936	85,3	1.102.626	70,6	105	94
	Ukupno	1.299.700	100	1.382.865	100	1.562.389	100	106	113

Sa 31. 12. 2022., u odnosu na kraj 2021. godine, povećan je udjel privatnog kapitala (rezidenti) za 13,3 postotna boda, što je posljedica izvršenog procesa restrukturiranja kod jedne banke.

U tablici 5 daje se pregled tržišnih udjela banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu) kroz razdoblja:

R. br.	Banke	31. 12. 2020.			31. 12. 2021.			31. 12. 2022.		
		Broj banaka	Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktivi %	Broj banaka	Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktivi %	Broj banaka	Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktivi %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Banke s većinskim državnim kapitalom	1	2,1	3,6	1	3,1	4,1	1	3,7	3,9
2.	Banke s većinskim privatn. kapitalom rezidenata	4	5,3	6,7	3	5,7	6,8	3	13,1	13,3
3.	Banke s većinskim stranim kapitalom	10	92,6	89,7	10	91,2	89,1	9	83,2	82,8
	Ukupno	15	100	100	14	100	100	13	100	100

3.1.3. Kadrovska struktura

Na razini bankarskog sektora na dan 31. 12. 2022. broj radnika je 6.410 i manji je za 22 radnika ili 0,3% u odnosu na kraj 2021. godine (tablica 6).

R. br.	Stupanj stručne spreme	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Broj zaposl.	Udjel %	Broj zaposl.	Udjel %	Broj zaposl.	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Visoka stručna sprema - VSS	4.088	62,7	4.090	63,6	4.101	64,0	100	100
2.	Viša stručna sprema - VŠS	453	6,9	413	6,4	408	6,4	91	99
3.	Srednja stručna sprema - SSS	1.975	30,3	1.924	29,9	1.897	29,5	97	99
4.	Ostali	6	0,1	5	0,1	4	0,1	83	80
	Ukupno	6.522	100	6.432	100	6.410	100	99	100

Jedan od pokazatelja koji utječe na ocjenu performansi poslovanja pojedinačne banke i bankarskog sektora je omjer aktive i broja zaposlenih, odnosno iznos aktive po zaposlenom (tablica 7), pri čemu je veći omjer pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja banke i ukupnog sektora.

- 000 KM -

Broj zaposl.	31. 12. 2020.		Broj zaposl.	31. 12. 2021.		Broj zaposl.	31. 12. 2022.	
	Aktiva	Aktiva po zaposl.		Aktiva	Aktiva po zaposl.		Aktiva	Aktiva po zaposl.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.522	24.396.438	3.741	6.432	25.890.829	4.025	6.410	27.188.181	4.242

3.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

3.2.1. Bilanca stanja

U prezentirane pokazatelje poslovanja banaka u FBiH i analize bankarskog sektora uključeni su pokazatelji iz aktivne podbilance jedne banke s većinskim državnim kapitalom¹⁸, a u skladu s odredbama Zakona o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka FBiH, prema kojim su banke s većinskim državnim kapitalom obavezne izvješćivati FBA na bazi „ukupne“ bilance stanja, raščlanjene na: pasivnu, neutralnu i aktivnu podbilancu.

S tim u vezi, podaci su iskazani u Prilogu 3. ove Informacije - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca). U Prilogu 4. daje se pregled aktive, kredita, depozita i financijskog rezultata banaka u FBiH na dan 31. 12. 2022.

U tablici 8 daje se sažeti pregled bilance stanja bankarskog sektora:

- 000 KM -

R. br.	O p i s	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
AKTIVA (IMOVINA)									
1.	Novčana sredstva	7.414.615	30,4	7.989.239	30,9	8.240.642	30,3	108	103
2.	Vrijednosni papiri	1.687.459	6,9	1.966.008	7,6	2.028.824	7,5	117	103
3.	Plasmani drugim bankama	275.941	1,1	350.452	1,3	530.298	1,9	127	151
4.	Kredit	15.254.651	62,5	15.890.822	61,4	16.513.007	60,7	104	104
5.	Ispravak vrijed.	1.127.176	4,6	1.099.948	4,3	995.285	3,6	98	90
6.	Kredit-neto (kred. - isp. vrij.)	14.127.475	57,9	14.790.874	57,1	15.517.722	57,1	105	105
7.	Posl. prostor i ostala fiksna aktiva	553.475	2,3	516.921	2,0	548.157	2,0	93	106
8.	Ostala aktiva	337.473	1,4	277.335	1,1	323.538	1,2	82	116
UKUPNA AKTIVA		24.396.438	100	25.890.829	100	27.188.181	100	106	105
OBVEZE									
9.	Depoziti	19.660.862	80,6	21.184.952	81,8	22.443.589	82,5	108	106
10.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	0	0,0	-	-
11.	Obveze po uzetim kreditima	811.878	3,3	779.075	3,0	520.335	1,9	96	67
12.	Ostale obveze	857.616	3,5	818.655	3,2	986.926	3,7	95	121
KAPITAL									
13.	Kapital	3.066.082	12,6	3.108.147	12,0	3.237.331	11,9	101	104
UKUPNO PASIVA (OBVEZE I KAPITAL)		24.396.438	100	25.890.829	100	27.188.181	100	106	105

¹⁸ Banke u većinskom državnom vlasništvu u "ukupnoj" bilanci iskazuju pasivne i neutralne stavke

Ukupna neto aktiva na razini bankarskog sektora u FBiH sa 31. 12. 2022. iznosi 27,2 milijarde KM i za 1,3 milijarde KM ili 5% je veća u odnosu na kraj 2021. godine. U strukturi aktive banaka najveći udjel imaju neto krediti (57,1%), zatim slijede novčana sredstva (30,3%), te vrijednosni papiri (7,5%). U okviru pasive bilance banaka najveći udjel imaju depoziti (82,5%) i kapital (11,9%).

Sa 31. 12. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine zabilježen je rast novčanih sredstava, ulaganja u vrijednosne papire, plasmana drugim bankama, kredita, poslovnog prostora i ostale fiksne aktive, ostale aktive, depozita, ostalih obveza i ukupnog kapitala, dok je zabilježeno smanjenje obveza po uzetim kreditima.

U tablici 9 daje se pregled aktive banaka prema vlasničkoj strukturi:

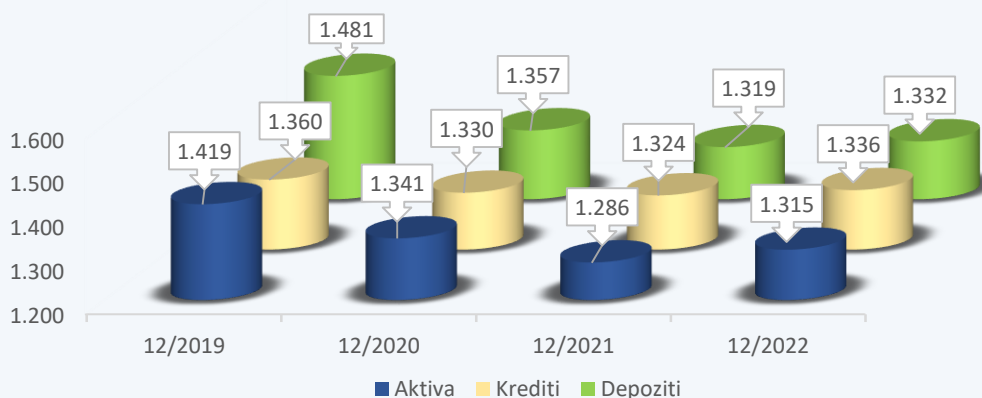
- 000 KM -

Tablica 9: Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi

R. br.	Banke	31. 12. 2020.			31. 12. 2021.			31. 12. 2022.			Indeks	
		Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Udjel %	Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Udjel %	Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Udjel %	(7/4)	(10/7)
1.	Državne	1	879.736	3,6	1	1.054.365	4,1	1	1.048.095	3,9	120	99
2.	Privatne	14	23.516.702	96,4	13	24.836.464	95,9	12	26.140.086	96,1	106	105
	Ukupno	15	24.396.438	100	14	25.890.829	100	13	27.188.181	100	106	105

Sa 31. 12. 2022. Herfindahlov indeks koncentracije (grafikon 6) u odnosu na kraj 2021. godine povećan je za aktivu za 29 jedinica, kredite za 12 jedinica i depozite za 13 jedinica. Herfindahlov indeks koncentracije za promatrano razdoblje pokazuje umjerenu koncentraciju u sve tri relevantne kategorije.

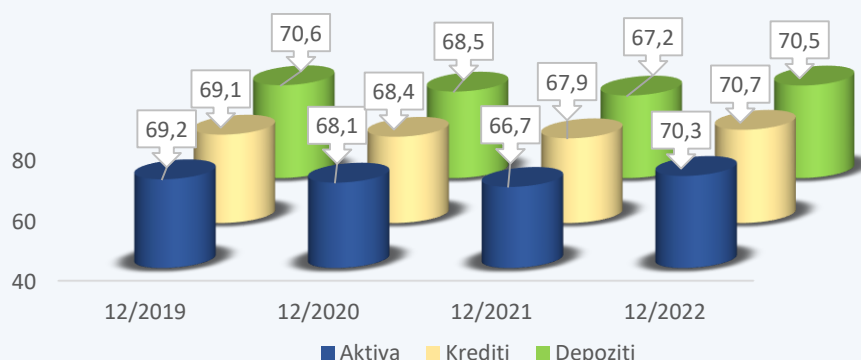
Grafikon 6: Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima

Ako se promatra koncentracijska stopa, odnosno ukupan udjel pet najvećih banaka u sektoru - CR5 sa 31. 12. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine (grafikon 7), prisutno je povećanje koncentracijske stope kod svih kategorija, odnosno kod tržišnog udjela za 3,6 postotnih bodova, kredita za 2,8 postotnih bodova i depozita za 3,3 postotna boda.

Dvije najveće banke u sektoru čine 42,5% tržišta (aktiva 42,7%, krediti 41,8% i depoziti 43%).

Grafikon 7: Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti

Bankarski sektor može se prezentirati i po kriteriju pripadnosti grupama, formiranih prema veličini aktive¹⁹ (tablica 10). Sa 31. 12. 2022. u bankarskom sektoru FBiH, prema veličini aktive, izdvaja se pet banaka s udjelom od 70,3%, koje čine I. grupu banaka s aktivom preko dvije milijarde KM.

- 000 KM -

Tablica 10: Udjel grupa banaka u ukupnoj aktivi

R. br.	Iznos aktive	31. 12. 2020.			31. 12. 2021.			31. 12. 2022.		
		Iznos	Udjel %	Broj banaka	Iznos	Udjel %	Broj banaka	Iznos	Udjel %	Broj banaka
1.	I. (preko 2 milijarde KM)	13.375.256	54,8	3	13.713.355	53,0	3	19.102.869	70,3	5
2.	II. (1-2 milijarde KM)	7.906.422	32,4	6	10.748.335	41,5	8	6.406.910	23,6	5
3.	III. (0,5-1 milijarda KM)	2.708.664	11,1	4	1.301.209	5,0	2	1.552.257	5,7	2
4.	IV (ispod 0,5 milijardi KM)	406.096	1,7	2	127.930	0,5	1	126.145	0,4	1
	Ukupno	24.396.438	100	15	25.890.829	100	14	27.188.181	100	13

Sa 31. 12. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine došlo je do promjene u strukturi grupe banaka u ukupnoj aktivi bankarskog sektora FBiH, odnosno do prelaska dvije banke iz II. grupe u I. grupu banaka.

Novčana sredstva na razini bankarskog sektora FBiH sa 31. 12. 2022. (tablica 11) iznose 8,2 milijarde KM i bilježe povećanje u odnosu na kraj 2021. godine za 251,4 milijuna KM ili 3,1%. Banke i dalje drže značajan iznos novčanih sredstava iznad obvezne rezerve.

- 000 KM -

Tablica 11: Novčana sredstva banaka

R. br.	Novčana sredstva	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1.	Gotov novac	1.267.712	17,1	1.526.329	19,1	1.543.794	18,7	120	101
2.	Račun rezervi kod CBBiH	4.478.515	60,4	5.270.323	66,0	5.365.342	65,1	118	102
3.	Računi kod depoz. inst. u BiH	30.194	0,4	10.345	0,1	7.662	0,1	34	74
4.	Računi kod depoz. inst. u inoze.	1.638.190	22,1	1.182.240	14,8	1.323.842	16,1	72	112
5.	Novč. sred. u procesu naplate	4	0,0	2	0,0	2	0,0	50	100
	Ukupno	7.414.615	100	7.989.239	100	8.240.642	100	108	103

Sa 31. 12. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine prisutno je povećanje novčanih sredstava na poziciji gotovog novca, računa rezervi kod CBBiH i u okviru računa depozita kod depozitnih institucija u inozemstvu, smanjenje novčanih sredstava zabilježeno je u okviru računa depozita

¹⁹ Banke su podijeljene u četiri grupe u zavisnosti od veličine aktive

kod depozitnih institucija u BiH, dok su novčana sredstva u procesu naplate ostala na istoj razini. U valutnoj strukturi novčanih sredstava sa 31. 12. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine, udjel domaće valute smanjen je sa 81,1% na 78,5%.

Portfelj vrijednosnih papira na dan 31. 12. 2022. (tablica 12) iznosi dvije milijarde KM i ostvareno je povećanje za 62,8 milijuna KM ili 3,2% u odnosu na kraj 2021. godine.

- 000 KM -

Tablica 12: Vrijednosni papiri prema vrsti instrumenta

R. br.	Ulaganja u VP	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel%	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vlasnički vrijednosni papiri	11.844	0,7	7.374	0,4	18.113	0,9	62	246
2.	Dužnički vrijednosni papiri:	1.675.615	99,3	1.958.634	99,6	2.010.711	99,1	117	103
2.1.	- VP svih razina vlasti u BiH	992.337	58,8	1.014.120	51,6	1.045.523	51,5	102	103
2.2.	- Državni VP (druge zemlje)	544.646	32,3	756.726	38,4	790.617	39,0	139	104
2.3.	- Korporativne obveznice ²⁰	138.632	8,2	187.788	9,6	174.571	8,6	135	93
	Ukupno	1.687.459	100	1.966.008	100	2.028.824	100	117	103

Sa 31. 12. 2022., u okviru izloženosti u vidu dužničkih vrijednosnih papira, najznačajnija stavka su vrijednosni papiri entitetskih vlada (tablica 13) i to vrijednosni papiri koje je emitirala FBiH ukupne vrijednosti 587,9 milijuna KM, te vrijednosni papiri emitenta RS u iznosu od 380 milijuna KM.

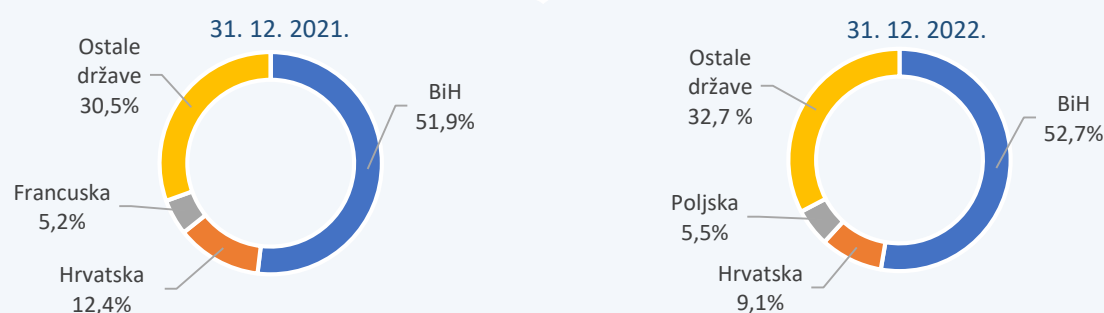
- 000 KM -

Tablica 13: Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH

R. br.	Ulaganja u VP	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta FBiH:	699.554	71,5	625.252	64,4	587.897	60,7	89	94
1.1.	- Trezorski zapisi	100.007	10,2	34.986	3,6	29.988	3,1	35	86
1.2.	- Obveznice	599.547	61,3	590.266	60,8	557.909	57,6	98	95
2.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta RS:	278.325	28,5	346.095	35,6	379.994	39,3	124	110
2.1.	- Trezorski zapisi	41.759	4,3	0	0,0	27.437	2,8	0	-
2.2.	- Obveznice	236.566	24,2	346.095	35,6	352.557	36,5	146	102
	Ukupno	977.879	100	971.347	100	967.891	100	99	100

Ako se ukupna izloženost u vidu vrijednosnih papira promatra prema izloženosti po zemljama (grafikon 8), sa 31. 12. 2022. najveći udjel od 52,7% je prema emitentima iz BiH, zatim slijede Hrvatska s udjelom od 9,1%, Poljska 5,5% i ostale države s pojedinačnim udjelom ispod 5%.

Grafikon 8: Struktura izloženosti u vidu vrijednosnih papira prema kriteriju države emitenta

²⁰ Najveći dio, cca 97%, odnosi se na obveznice banaka iz EU, V. Britanije, SAD i Turske

3.2.2. Obveze

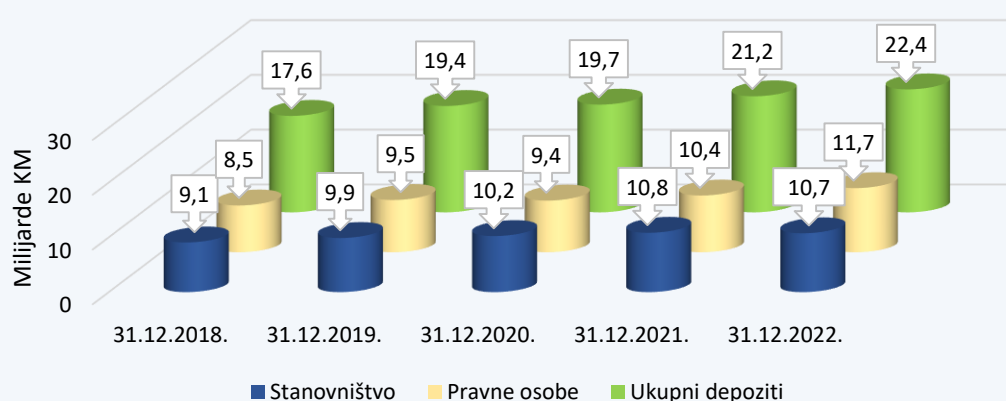
Depoziti na dan 31. 12. 2022. iznose 22,4 milijarde KM i povećani su u odnosu na kraj 2021. godine za 1,3 milijarde KM ili 5,9%. Od ukupnog iznosa depozita na kraju promatranog razdoblja, 1,4 milijarde KM ili 6,4% odnosi se na depozite prikupljene u organizacijskim dijelovima banaka iz FBiH u RS-u i BD-u.

Sa 31. 12. 2022. udjel depozita, kao najznačajnijeg izvora financiranja banaka u odnosu na kraj 2021. godine, povećano je za 0,7 postotnih bodova (82,5%), dok je smanjen udjel kreditnih obveza za 1,1 postotni bod (1,9%).

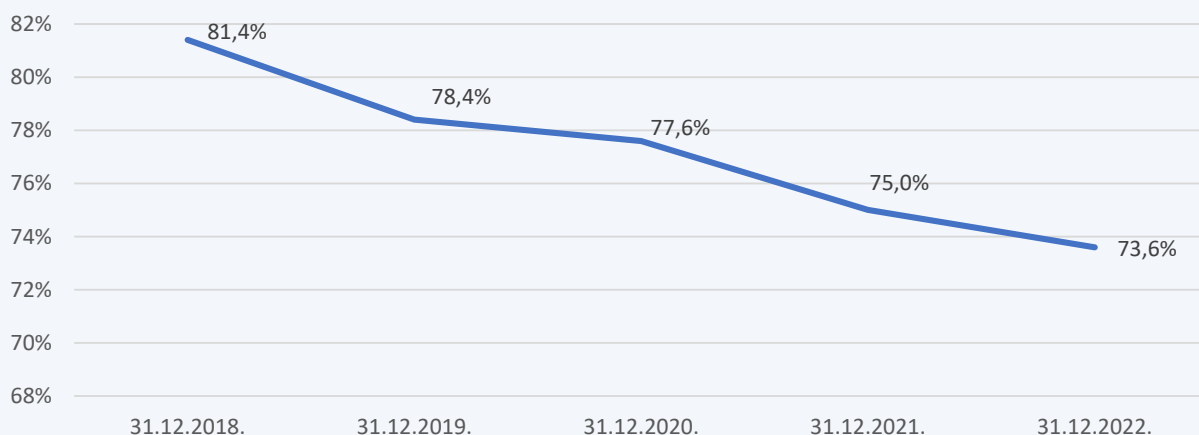
Kreditne obveze banaka s iznosom od 520,3 milijuna KM smanjene su za 258,7 milijuna KM ili 33,2% u odnosu na kraj 2021. godine. Ako se kreditnim obvezama dodaju i subordinirani krediti u iznosu od 303,2 milijuna KM, ukupna kreditna sredstva u izvorima imaju udjel od 3%.

U grafikonu 9 i grafikonu 10 daju se pregledi ukupnih depozita i omjera kredita i depozita po razdobljima:

Grafikon 9: Ukupni depoziti

Grafikon 10: Omjer kredita i depozita

U tablici 14 dat je prikaz sektorske strukture depozita:

- 000 KM -

Tablica 14: Sektorska struktura depozita

R. br.	Sektori	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	2.236.845	11,4	2.600.382	12,3	3.227.149	14,4	116	124
2.	Javna poduzeća	1.453.080	7,4	1.618.685	7,6	1.723.548	7,7	111	106
3.	Privatna poduzeća i društva	3.783.548	19,2	4.393.701	20,8	4.997.582	22,2	116	114
4.	Bankarske institucije	568.484	2,9	348.047	1,6	362.688	1,6	61	104
5.	Nebankarske financ. institucije	848.319	4,3	829.534	3,9	829.765	3,7	98	100
6.	Stanovništvo	10.236.559	52,1	10.832.483	51,1	10.742.142	47,9	106	99
7.	Ostalo	534.027	2,7	562.120	2,7	560.715	2,5	105	100
	Ukupno	19.660.862	100	21.184.952	100	22.443.589	100	108	106

Najveći udjel u sektorskoj strukturi depozita imaju depoziti stanovništva s iznosom od 10,7 milijardi KM ili 47,9% i njihov udjel je smanjen za 3,2 postotna boda u odnosu na kraj 2021. godine.

Rast depozita sa 31. 12. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine ostvaren je kod depozita vladinih institucija za 626,8 milijuna KM ili 24,1%, depozita javnih poduzeća za 104,9 milijuna KM ili 6,5%, depozita privatnih poduzeća za 603,9 milijuna KM ili 13,7%, depozita bankarskih institucija za 14,6 milijuna KM ili 4,2% i kod depozita nebankarskih financijskih institucija za 0,2 milijuna KM ili 0,03%. Smanjenje depozita sa 31. 12. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine zabilježeno je kod depozita stanovništva za 90,3 milijuna KM ili 0,8% i kod ostalih depozita za 1,4 milijuna KM ili 0,2%. Ako se promatraju depoziti stanovništva u odnosu na 30. 9. 2022., zabilježen je porast u iznosu od 243,2 milijuna KM ili 2,3%.

Financiranje u vidu depozita bankarskih grupa prisutno je u šest banaka u FBiH, tako da se 70,2% ukupnih depozita bankarskih institucija odnosi na depozite bankarskih grupa.

Valutna struktura depozita na dan 31. 12. 2022. promijenjena je u odnosu na kraj 2021. godine u pogledu povećanja udjela depozita u domaćoj valuti sa 67,6% na 69,3% i smanjenja udjela depozita u stranoj valuti sa 32,4% na 30,7%. Depoziti u domaćoj valuti iznose 15,5 milijardi KM i povećani su za iznos od 1,2 milijarde KM ili 8,6% u odnosu na kraj 2021. godine, dok depoziti u stranim valutama iznose 6,9 milijardi KM i povećani su za iznos od 21,1 milijun KM ili 0,3% u odnosu na kraj 2021. godine.

Struktura depozita, prema porijeklu deponenata, sa 31. 12. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine, je sljedeća: sredstva rezidenata iznose 21,7 milijardi KM i imaju udjel od 96,9% (povećanje za 0,3 postotna boda), a depoziti nerezidenata iznose 0,7 milijardi KM, što je 3,1% ukupnih depozita (smanjenje za 0,3 postotna boda).

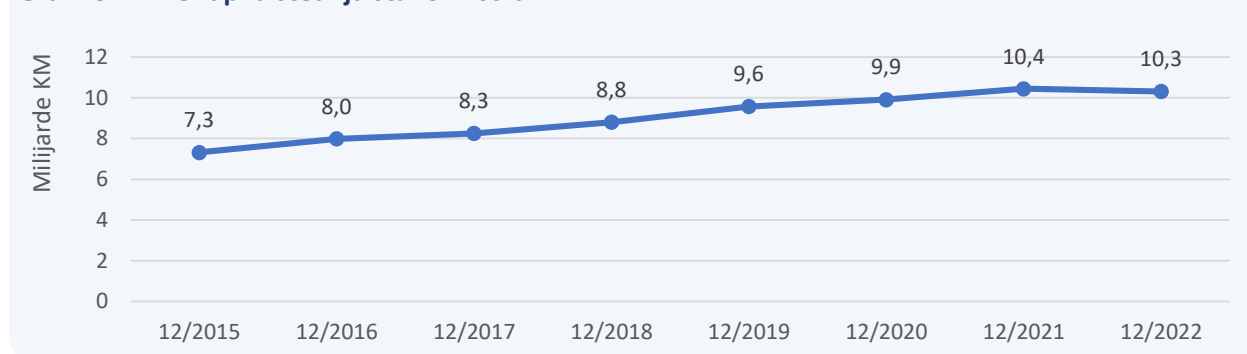
Trend rasta štednih depozita po razdobljima je kontinuiran, izuzev 2022. godine. Promjene u trendu rasta depozita vezane su za vanjske događaje i dominantno su vezani za jednu banku koja je uspješno restrukturirana u drugom kvartalu 2022. godine. Štedni depoziti na dan 31. 12. 2022. iznose 10,3 milijarde KM i u odnosu na kraj 2021. godine smanjeni su za 136,5 milijuna KM ili 1,3%. Uvažavajući trenutne makroekonomske okolnosti, visoku stopu inflacije uz niske kamatne stope na depozite, dio stanovništva se odlučuje na druge oblike investiranja i raspolaganja novcem, što je trenutno dominantan razlog izostanka značajnijeg rasta štednje.

Trend štednje stanovništva prikazan je u tablici 15 i grafikonu 11.

- 000 KM -

R. br.	Banke	Iznos			Indeks	
		31.12.2020.	31.12.2021.	31. 12. 2022.	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Državne	105.980	124.474	124.725	117	100
2.	Privatne	9.809.340	10.324.468	10.187.746	105	99
	Ukupno	9.915.320	10.448.942	10.312.471	105	99

Grafikon 11: Ukupna štednja stanovništva

U dvije najveće banke koncentrirano je 53,7% štednje, četiri banke imaju pojedinačni udjel manji od 10%, što iznosi 29,5% ukupne štednje u sektoru, dok se preostali dio štednje od 16,8% odnosi na štednju sedam banaka s pojedinačnim udjelom manjim od 5% ukupne štednje bankarskog sektora. Od ukupnog iznosa štednje, 56,4% se odnosi na štedne depozite u domaćoj, a 43,6% u stranoj valuti.

Sa 31. 12. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine povećani su kratkoročni štedni depoziti stanovništva za 476,6 milijuna KM ili 7,1% (povećanje udjela za 5,4 postotnih bodova), dok su dugoročni štedni depoziti stanovništva smanjeni za 613 milijuna KM ili 16,6% (smanjenje udjela za 5,4 postotnih bodova). Ročna struktura štednih depozita može se vidjeti u tablici 16:

- 000 KM -

R. br.	Štedni depoziti	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Kratkoročni štedni	6.142.454	61,9	6.755.829	64,7	7.232.406	70,1	110	107
2.	Dugoročni štedni	3.772.866	38,1	3.693.113	35,3	3.080.065	29,9	98	83
	Ukupno	9.915.320	100	10.448.942	100	10.312.471	100	105	99

U tablici 17 daje se pregled kredita stanovništvu, štednje i depozita stanovništva po razdobljima:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 12. 2022.	Indeks	
		3	Iznos	4	5	(4/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kreditni stanovništva	7.281.540	7.613.327	8.022.374	105	105
2.	Štednja stanovništva	9.915.320	10.448.942	10.312.471	105	99
2.1.	Oročena štednja	4.089.390	3.976.925	3.347.737	97	84
2.2.	Štednja po viđenju	5.825.930	6.472.017	6.964.734	111	108
3.	Kreditni/štednja	73%	73%	78%		
4.	Depoziti stanovništva	10.236.559	10.832.483	10.742.142	106	99
5.	Kreditni/Depoziti stanovništva	71%	70%	75%		

Kreditni odobreni stanovništvu sa 31. 12. 2022. iznose osam milijardi KM i povećani su za 5,4% u odnosu na kraj 2021. godine, dok depoziti stanovništva bilježe smanjenje od 0,8% i sa 31. 12. 2022. iznose 10,7 milijardi KM. Pokazatelji odnos kredita i štednje i odnos kredita i depozita stanovništva, povećani su za pet postotnih bodova u odnosu na kraj 2021. godine, uslijed smanjenja depozita stanovništva, odnosno štednje i povećanja kredita stanovništvu u promatranom razdoblju.

3.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala

Ukupan kapital banaka, na dan 31. 12. 2022. iznosio je 3,2 milijarde KM i ostvareno je povećanje istog za 129,2 milijuna KM ili za 4,2% u odnosu na kraj 2021. godine (vidjeti pod 3.1.2. - Struktura vlasništva i tržišni udjel).

U tablici 18 daje se izvješće o stanju, odnosno strukturi regulatornog kapitala banaka u FBiH:

- 000 KM -

Tablica 18: Izvješće o stanju regulatornog kapitala						
R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	Indeks (4/3) (5/4)	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Regulatorni kapital	2.698.561	2.852.902	2.926.563	106	103
1.1.	Temeljni kapital	2.581.508	2.733.978	2.782.658	106	102
1.1.1.	Redovni temeljni kapital	2.581.508	2.733.978	2.782.658	106	102
1.1.1.1.	Plaćeni instrumenti kapitala	1.299.335	1.384.714	1.562.046	107	113
1.1.1.2.	Premija na dionice	137.290	137.290	137.327	100	100
1.1.1.3.	(-) Vlastiti instrumenti redovnog temeljnog kapitala	-214	-214	0	100	0
1.1.1.4.	(-) Stvarne ili potencijalne obaveze kupovine vlastitih instrumenata redovnog temeljnog kapitala	0	-2.192	0	-	0
1.1.1.5.	Zadržana dobit prethodnih godina	343.453	393.494	466.815	115	119
1.1.1.6.	Priznata dobit ili gubitak	-145.228	-118.241	-113.355	81	96
1.1.1.7.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	29.151	10.368	-66.916	36	-645
1.1.1.8.	Ostale rezerve	1.000.959	1.014.269	897.338	101	88
1.1.1.9.	(-) Ostala nematerijalna imovina	-58.638	-61.626	-68.789	105	112
1.1.1.10.	(-) Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjanih za povezane porezne obveze	-34	-1.081	-4.306	3.179	398
1.1.1.11.	(-) Odgođena porezna imovina koja se može odbiti i koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	-8.300	-8.621	-13.470	104	156
1.1.1.12.	(-) Instrumenti redovnog temeljnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje	-16.266	-14.182	-14.032	87	99
1.1.1.13.	Elementi ili odbici od redovnog temeljnog kapitala – ostalo	0	0	0	-	-
1.1.2.	Dodatni temeljni kapital	0	0	0	-	-
1.2.	Dopunski kapital	117.053	118.924	143.905	102	121
1.2.1.	Plaćeni instrumenti kapitala i subordinirani dugovi	117.067	118.938	143.905	102	121
1.2.2.	(-) Vlastiti instrumenti dopunskog kapitala	-14	-14	0	100	0
1.2.3.	Opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardiziranim pristupom	0	0	0	-	-
1.2.4.	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom temeljnom kapitalu)	0	0	0	-	-
1.2.5.	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	0	0	0	-	-

Regulatorni kapital banaka u FBiH sa 31. 12. 2022. iznosi 2,9 milijardi KM i veći je za 73,7 milijuna KM ili 2,6% u odnosu na kraj 2021. godine. U isto vrijeme, temeljni kapital i redovni temeljni

kapital banaka iznose 2,8 milijardi KM, s ostvarenim povećanjem od 48,7 milijuna KM ili 1,8%. Dopunski kapital iznosi 143,9 milijuna KM, s ostvarenim povećanjem od 25 milijuna KM ili 21% u odnosu na kraj 2021. godine. Povećanje je najvećim dijelom posljedica značajnijeg povećanja subordiniranog duga kod dvije banke i smanjenja kod jedne. U strukturi regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH temeljni kapital sudjeluje sa 95,1% (12/2021. godine 95,8%), dok dopunski kapital u sudjeluje sa 4,9% (12/2021. godine 4,2%).

Detaljnija analiza pokazuje da su najveći utjecaj na promjenu temeljnog kapitala imale sljedeće stavke:

- povećanje po osnovi uključene dobiti u iznosu od 115,1 milijun KM;
- povećanje po osnovi konverzije subordiniranog duga u dionički kapital u iznosu od 30 milijuna KM;
- povećanje po osnovi smanjenja odbitne stavke - vlastiti instrumenti kapitala (prodaja vlastitih dionica) u iznosu od 2,5 milijuna KM;
- povećanje po osnovi prodaje vrijednosnih papira 6,9 milijuna KM;
- smanjenje po osnovi isplate dividende u iznosu od 12,7 milijuna KM;
- smanjenje po osnovi povećanja odbitne stavke - nematerijalna imovina u iznosu od 7,2 milijuna KM;
- smanjenje ostalih rezervi po osnovi odgođene porezne imovine koja ne ovisi o budućoj profitabilnosti 0,5 milijuna KM;
- smanjenje po osnovi povećanja odbitne stavke - odgođena porezna imovina u iznosu od 8,1 milijun KM;
- smanjenje akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti u iznosu od 77,3 milijuna KM.

Ukupan iznos izloženosti riziku u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke, predstavlja zbroj izloženosti ponderirane rizikom za kreditni, tržišni, operativni rizik, rizik namirenja/slobodne isporuke i rizik povezan s velikim izloženostima koje proizlaze iz stavki u knjizi trgovanja. Ukupna izloženost riziku bankarskog sektora FBiH sa stanjem na dan 31. 12. 2022. (tablica 19) iznosi 15,1 milijardu KM.

- 000 KM -

R. br.	Izloženost riziku	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik	12.843.833	91,0	13.167.335	91,0	13.870.013	91,9	103	105
2.	Izloženosti riziku namirenja/slobodne isporuke	0	0,0	0	0,0	0	0,0	-	-
3.	Izloženosti za tržišni rizik (pozicijski i valutni rizik)	119.065	0,8	152.789	1,1	80.840	0,5	128	53
4.	Izloženosti riziku za operativni rizik	1.150.236	8,2	1.147.271	7,9	1.144.473	7,6	100	100
	Ukupan iznos izloženosti riziku	14.113.134	100	14.467.395	100	15.095.326	100	103	104

Ukupan iznos izloženosti riziku na razini bankarskog sektora FBiH povećan je za 627,9 milijuna KM ili 4,3% u odnosu na kraj prethodne godine. U promatranom razdoblju iznos izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik povećan je za 702,7 milijuna KM ili 5,3%, dok je došlo do smanjenja iznosa izloženosti za tržišni rizik za 71,9 milijuna KM ili 47,1% i izloženosti riziku za operativni rizik za 2,8 milijuna KM ili 0,2%. Na kraju 2022. godine šest banaka u sektoru nisu iskazale izloženost riziku za valutni rizik, jer im neto otvorena valutna pozicija ne prelazi 2% regulatornog kapitala, dok ih je na kraju 2021. godine bilo pet. Značajno smanjenje izloženosti za tržišni rizik na razini bankarskog sektora FBiH najvećim dijelom je posljedica smanjenja neto otvorene pozicije za EUR kod jedne banke.

Sa 31. 12. 2022. banke su najviše bile izložene kreditnom riziku (udjel 91,9%), koji je dominantan u bankarskom sektoru u FBiH. U odnosu na kraj prethodne godine, udjel kreditnog rizika u ukupnoj izloženosti povećao se za 0,9 postotnih bodova, dok je udjel izloženosti za tržišni rizik smanjen za 0,6 postotnih bodova, a udjel izloženosti za operativni rizik za 0,3 postotna boda. U okviru izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik najveći udjel ima izloženost prema stanovništvu (4,9 milijardi KM ili 35,1%), zatim izloženost prema gospodarskim društvima (3,7 milijardi KM ili 27%), te izloženost osigurana nekretninama (3,5 milijardi KM ili 25%).

Posljednjih nekoliko godina adekvatnost kapitala bankarskog sektora održavana je kontinuirano iznad 15%, što je zadovoljavajuća kapitaliziranost na razini sektora. Pokazatelji adekvatnosti kapitala bankarskog sektora u FBiH daju se u tablici 20:

- 000 KM -

Tablica 20: Pokazatelji adekvatnosti kapitala				
R. br	Stope kapitala	% i iznos viška ili manjka od propisanog minimuma		
		31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 12. 2022.
1	2	3	4	5
1.	Stopa redovnog temeljnog kapitala	18,3%	18,9%	18,4%
2.	Višak (+)/ manjak (-) redovnog temeljnog kapitala	1.628.872	1.757.430	1.763.723
3.	Stopa temeljnog kapitala	18,3%	18,9%	18,4%
4.	Višak (+) / manjak (-) temeljnog kapitala	1.311.327	1.431.916	1.424.078
5.	Stopa regulatornog kapitala	19,1%	19,7%	19,4%
6.	Višak (+) / manjak (-) regulatornog kapitala	1.004.986	1.116.816	1.115.126

Stopa regulatornog kapitala na dan 31. 12. 2022. iznosi 19,4% i značajno je veća u odnosu na zakonom propisani minimum, a što se odnosi i na ostale stope kapitala (stopa redovnog temeljnog kapitala i temeljnog kapitala). U odnosu na kraj 2021. godine stopa regulatornog kapitala smanjena je za 0,3 postotna boda, a stope redovnog temeljnog i temeljnog kapitala smanjene su za 0,5 postotnih bodova.

U tablici 21 daje se pregled stope financijske poluge bankarskog sektora FBiH (odnos temeljnog kapitala i ukupne izloženosti banke) kroz razdoblja:

- 000 KM -

Tablica 21: Stopa financijske poluge				
R. br.	Vrijednosti izloženosti	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.
1	2	3	4	5
1.	Izloženosti stope financijske poluge	25.523.184	27.111.043	28.527.370
2.	Temeljni kapital	2.581.508	2.733.978	2.782.658
Stopa financijske poluge		10,1%	10,1%	9,8%

Stopa financijske poluge na razini bankarskog sektora na dan 31. 12. 2022. iznosi 9,8%, manja je za 0,3 postotna boda u odnosu na kraj 2021. godine i značajno je veća u odnosu na regulatorno propisani minimum.

3.2.4. Kreditni rizik

Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka²¹ definirana su pravila za upravljanje kreditnim rizikom, način raspoređivanja izloženosti u razine kreditnog rizika i utvrđivanja ECL-a, vrste prihvatljivih kolaterala i drugo. Ista je u primjeni od 1. 1. 2020. Sve

²¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 44/19 i 37/20

izloženosti raspoređuju se u tri razine kreditnog rizika: razina kreditnog rizika 1 - niska razina kreditnog rizika, razina kreditnog rizika 2 - povećana razina kreditnog rizika i razina kreditnog rizika 3 - izloženosti u statusu neizmirenja obveza.

U tablici 22 daje se pregled izloženosti na razini bankarskog sektora FBiH, prema ključnim kategorijama financijske imovine, izvanbilančnih izloženosti i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tablica 22: Financijska imovina, izvanbilančne stavke i ECL										
R. br.	O p i s	31. 12. 2020.			31. 12. 2021.			31. 12. 2022.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Novac i novčani plasmani	7.693.909	9.887	0,1	8.343.998	11.218	0,1	8.778.045	10.431	0,1
2.	Financijska imovina po amortiziranom trošku	15.460.513	1.136.925	7,4	16.160.753	1.119.190	6,9	17.222.513	1.022.011	5,9
3.	Financijska imovina po fer vrijednosti	1.552.559	0	0,0	1.781.852	0	0,0	1.431.360	0	0,0
4.	Ostala financijska potraživanja	258.027	33.250	12,9	187.605	21.971	11,7	190.166	15.507	8,2
I. Ukupno bilančna izloženost		24.965.008	1.180.062	4,7	26.474.208	1.152.379	4,4	27.622.084	1.047.949	3,8
5.	Izdane garancije	1.373.899	24.965	1,8	1.428.082	24.875	1,7	1.680.091	43.900	2,6
6.	Nepokriveni akreditivi	39.203	1.432	3,7	40.601	1.172	2,9	43.263	1.255	2,9
7.	Neopozivo odobreni a neiskorišteni krediti	2.468.359	32.597	1,3	2.188.232	21.071	1,0	2.270.434	22.194	1,0
8.	Ostale potencijalne obveze banke	8.274	26	0,3	263.064	2.563	1,0	411.127	5.342	1,3
II. Ukupno izvanbilan. stavke		3.889.735	59.020	1,5	3.919.979	49.681	1,3	4.404.915	72.691	1,7
Ukupna izloženost (I+II)		28.854.743	1.239.082	4,3	30.394.187	1.202.060	4,0	32.026.999	1.120.640	3,5

Ukupna izloženost banaka na dan 31. 12. 2022. iznosi 32 milijarde KM, od čega se 27,6 milijardi KM odnosi na bilančne izloženosti, a 4,4 milijarde KM na izvanbilančne stavke. U 2022. godini zabilježeno je povećanje bilančne izloženosti u odnosu na kraj 2021. godine za iznos od 1,1 milijardu KM ili 4,3%, a nastalo je kao neto efekt povećanja novčanih sredstava i plasmana za 434 milijuna KM (5,2%), financijske imovine koja se vrednuje po amortiziranom trošku za 1,1 milijardu KM (6,6%) i ostalih financijskih potraživanja za 2,6 milijuna KM (1,4%), a smanjenja financijske imovine po fer vrijednosti za 350,9 milijuna KM ili 19,7% (87,3% smanjenja odnosi se na dvije banke.

U istom razdoblju zabilježeno je povećanje izvanbilančnih stavki za 484,9 milijuna KM ili 12,4%, kao posljedica povećanja na poziciji izdanih garancija (252 milijuna KM ili 17,6% - 60,6% povećanja odnosi se na četiri banke, nepokrivenih akreditiva 2,7 milijuna KM ili 6,6%), neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita (82,2 milijuna KM ili 3,8%), te na poziciji ostalih potencijalnih obveza banke (148,1 milijun KM ili 56,3%), pri čemu se 81,9% povećanja odnosi na jednu banku.

U tablici 23 daje se pregled bilančnih i izvanbilančnih izloženosti na razini bankarskog sektora FBiH, prema razinama kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2020.			31. 12. 2021.			31. 12. 2022.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Razina kreditnog rizika 1	22.301.920	179.478	0,8	24.029.210	166.312	0,7	25.240.962	174.913	0,7
2.	Razina kreditnog rizika 2	1.645.274	204.681	12,4	1.387.627	160.138	11,5	1.550.710	176.701	11,4
3.	Razina kreditnog rizika 3	1.017.814	795.903	78,2	1.057.371	825.929	78,1	830.412	696.335	83,9
I. Ukupno bilančna izloženost		24.965.008	1.180.062	4,7	26.474.208	1.152.379	4,4	27.622.084	1.047.949	3,8
4.	Razina kreditnog rizika 1	3.440.487	21.343	0,6	3.603.792	20.660	0,6	4.035.724	26.448	0,7
5.	Razina kreditnog rizika 2	443.246	34.354	7,8	309.101	25.536	8,3	358.721	38.984	10,9
6.	Razina kreditnog rizika 3	6.002	3.323	55,4	7.086	3.485	49,2	10.470	7.259	69,3
II. Ukupno izvanbilanč. stavke		3.889.735	59.020	1,5	3.919.979	49.681	1,3	4.404.915	72.691	1,7
Ukupna izloženost (I+II)		28.854.743	1.239.082	4,3	30.394.187	1.202.060	4,0	32.026.999	1.120.640	3,5

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 1 na dan 31. 12. 2022. iznosi 25,2 milijarde KM i čini 91,4% ukupne bilančne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2021. godine povećana za 1,2 milijarde KM ili za 5%, najvećim dijelom kao neto efekt povećanja novčanih sredstava i plasmana bankama za 435 milijuna KM, kreditnog portfelja u ovoj razini kreditnog rizika za 697,4 milijuna KM i dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju po amortiziranom trošku za 395,5 milijuna KM, a smanjenja dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju po fer vrijednosti za 350,4 milijuna KM.

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 2 na dan 31. 12. 2022. iznosi 1,6 milijardi KM i čini 5,6% ukupne bilančne izloženosti. U odnosu na kraj 2021. godine ista je veća za 163,1 milijun KM ili 11,8%. Povećanje ukupne bilančne izloženosti u ovoj razini kreditnog rizika ostvareno je najvećim dijelom kao neto efekt povećanja kreditnog portfelja u razini kreditnog rizika 2 za 154,3 milijuna KM i dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju po amortiziranom trošku za 14,6 milijuna KM, a smanjenja ostalih financijskih potraživanja za 3,6 milijuna KM i novčanih sredstava i plasmana u ovoj razini kreditnog rizika za 1,2 milijuna KM.

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 3 na dan 31. 12. 2022. iznosi 830,4 milijuna KM i čini 3% ukupne bilančne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2021. godine smanjena za 227 milijuna KM ili 21,5%, najvećim dijelom zbog smanjenja kreditnog portfelja u ovoj razini kreditnog rizika za 220,3 milijuna KM i ostalih financijskih potraživanja za pet milijuna KM.

Na kraju 2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine, ECL za razinu kreditnog rizika 1 za bilančnu izloženost povećan je za 8,6 milijuna KM, za razinu kreditnog rizika 2 za 16,6 milijuna KM, dok je za razinu kreditnog rizika 3 smanjen za 129,6 milijuna KM. U promatranom razdoblju, stopa pokrivenosti ECL-om za izloženosti u razini kreditnog rizika 1 ostala je na istoj razini (0,7%), u razini kreditnog rizika 2 smanjena je za 0,1 postotni bod (sa 11,5% na 11,4%), a u razini kreditnog rizika 3 povećana je za 5,8 postotnih bodova (sa 78,1% na 83,9%). Ukupna stopa pokrivenosti ECL-om bilančnih izloženosti iznosi 3,8%, dok je na kraju 2021. godine iznosila 4,4%.

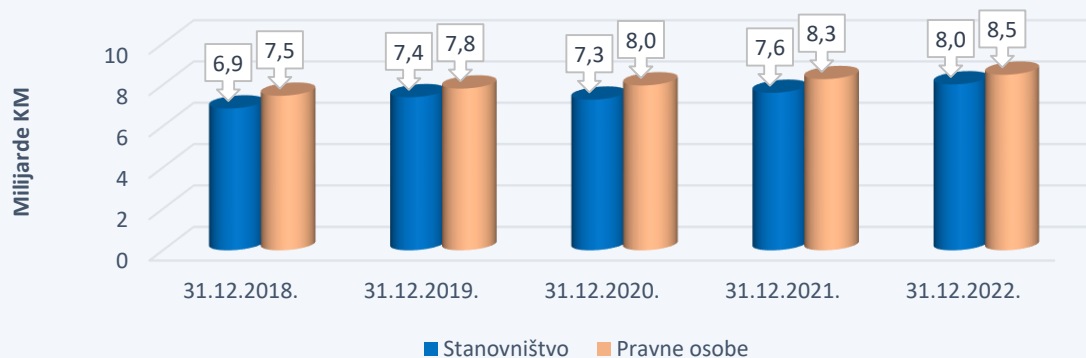
Izvanbilančna izloženost raspoređena u razini kreditnog rizika 1 na dan 31. 12. 2022. iznosi četiri milijarde KM i čini 91,6% ukupne izvanbilančne izloženosti. Izloženost u razini kreditnog rizika 2 iznosi 358,7 milijuna KM ili 8,1% ukupne izvanbilančne izloženosti, dok je u razini kreditnog rizika 3 raspoređeno 10,5 milijuna KM ili 0,3% ukupne izvanbilančne izloženosti. Ukupna pokrivenost

izvanbilančnih izloženosti ECL-om iznosi 1,7% i za 0,4 postotna boda je veća u odnosu na kraj prethodne godine. Kod svih razina kreditnog rizika stope pokrivenosti su povećane u odnosu na kraj prethodne godine: za razinu kreditnog rizika 1 za 0,1 postotni bod, za razinu kreditnog rizika 2 za 2,6 postotnih bodova, a za razinu kreditnog rizika 3 za 20,1 postotni bod (uslijed povećanja izvanbilančnih stavki u razini kreditnog rizika 3 kod jedne banke, uz istovremeno značajnije povećanje ECL-a za iste).

Na dan 31. 12. 2022. krediti iznose 16,5 milijardi KM i isti su veći za 622,2 milijuna KM ili za 3,9% u odnosu na kraj 2021. godine. Promatrajući sektorsku strukturu kredita, stope rasta ostvarili su krediti vladinim institucijama, javnim poduzećima, privatnim poduzećima i stanovništvu, dok su ostali sektori zabilježili smanjenje. Najveću stopu pada imali su krediti bankarskim institucijama (28,1%), što je najvećim dijelom posljedica smanjenja kratkoročnih izloženosti niskog rizika kod jedne banke za 194,6 milijuna KM ili za 24,9%, a koji su uključeni u kreditni portfelj. Ukoliko bi se isključilo spomenuto smanjenje kratkoročnih izloženosti niskog rizika, u promatranom razdoblju ostvaren je rast kreditnog portfelja od 5,1%.

Kreditni stanovništvu iznose osam milijardi KM, s udjelom u ukupnim kreditima od 48,6%, i u odnosu na kraj 2021. godine povećani su za 409 milijuna KM ili za 5,4%. Krediti pravnim osobama iznose 8,5 milijardi KM, s udjelom u ukupnim kreditima od 51,4%, i u odnosu na kraj 2021. godine ostvarili su povećanje od 213,1 milijun KM ili 2,6% (grafikon 12). Ukoliko se isključi smanjenje kratkoročnih izloženosti niskog rizika kod jedne banke, u promatranom razdoblju ostvaren je rast kreditnog portfelja pravnih osoba od 4,9%.

Grafikon 12: Krediti

Trend i promjena udjela pojedinih sektora u ukupnoj strukturi kredita dani su u tablici 24:

- 000 KM -

R. br.	Sektori	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	199.032	1,3	223.252	1,4	244.803	1,5	112	110
2.	Javna poduzeća	395.157	2,6	406.525	2,6	452.504	2,7	103	111
3.	Privatna poduzeća i društva	6.500.322	42,6	6.616.261	41,6	7.028.386	42,6	102	106
4.	Bankarske institucije	772.554	5,1	917.784	5,8	660.333	4,0	119	72
5.	Nebankarske fin. institucije	83.921	0,6	91.038	0,6	86.148	0,5	108	95
6.	Građani	7.281.540	47,7	7.613.327	47,9	8.022.374	48,6	105	105
7.	Ostalo	22.125	0,1	22.635	0,1	18.459	0,1	102	82
	Ukupno	15.254.651	100	15.890.822	100	16.513.007	100	104	104

U tablici 25 daje se ročna struktura kredita po sektorima:

- 000 KM -

R. br.	Sektori	31.12.2021.			31.12.2022.			Indeks		
		Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	(6/3)	(7/4)	(8/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Vladine institucije	4.481	218.670	101	5.388	239.362	53	120	109	52
2.	Javna poduzeća	53.308	349.648	3.569	83.815	365.781	2.908	157	105	81
3.	Privatna poduzeća i druš.	2.305.244	3.836.967	474.050	2.541.376	4.127.079	359.931	110	108	76
4.	Bankarske institucije	917.783	0	1	660.331	0	2	72	-	200
5.	Nebankarske fin. institucije	32.401	58.615	22	16.614	69.479	55	51	119	250
6.	Građani	389.772	6.977.461	246.094	389.574	7.411.302	221.498	100	106	90
7.	Ostalo	6.412	15.835	388	5.957	11.534	968	93	73	249
	Ukupno	3.709.401	11.457.196	724.225	3.703.055	12.224.537	585.415	100	107	81

Sa 31. 12. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine kratkoročni krediti bankarskog sektora FBiH smanjeni su za 6,3 milijuna KM ili 0,2%, dok su dugoročni krediti povećani za 767,3 milijuna KM ili 6,7%. Dospjela potraživanja po kreditima iznose 585,4 milijuna KM ili 3,5% ukupnog kreditnog portfelja i manja su za 138,8 milijuna KM ili 19,2% u odnosu na kraj 2021. godine.

U valutnoj strukturi kredita najveći udjel od 60,7% ili deset milijardi KM imaju krediti odobreni u domaćoj valuti, zatim slijede krediti odobreni s valutnom klauzulom s udjelom od 35,2% ili 5,8 milijardi KM (EUR: 5,8 milijardi KM ili 99,98%, CHF: 1,3 milijuna KM ili 0,02%), a najmanji udjel od 4,1% ili 0,7 milijardi KM imaju krediti odobreni u stranoj valuti (od toga se na EUR odnosi 99,8%).

U tablici 26 daje se pregled kredita pravnim osobama i stanovništvu prema razinama kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2020.			31. 12. 2021.			31. 12. 2022.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. Krediti pravne osobe										
1.	Razina kreditnog rizika 1	6.272.170	78.817	1,3	6.770.321	66.945	1,0	7.169.779	76.991	1,1
2.	Razina kreditnog rizika 2	1.157.194	141.218	12,2	925.089	114.323	12,4	892.521	102.569	11,5
3.	Razina kreditnog rizika 3	543.747	421.893	77,6	582.085	437.552	75,2	428.333	355.323	83,0
	Ukupno I.	7.973.111	641.928	8,1	8.277.495	618.820	7,5	8.490.633	534.883	6,3
II. Krediti stanovništvo										
4.	Razina kreditnog rizika 1	6.395.495	84.591	1,3	6.748.669	82.526	1,2	7.044.253	77.844	1,1
5.	Razina kreditnog rizika 2	446.971	58.801	13,2	425.538	43.166	10,1	607.597	70.735	11,6
6.	Razina kreditnog rizika 3	439.074	341.856	77,9	439.120	355.436	80,9	370.524	311.823	84,2
	Ukupno II.	7.281.540	485.248	6,7	7.613.327	481.128	6,3	8.022.374	460.402	5,7
Ukupno krediti										
7.	Razina kreditnog rizika 1	12.667.665	163.408	1,3	13.518.990	149.471	1,1	14.214.032	154.835	1,1
8.	Razina kreditnog rizika 2	1.604.165	200.019	12,5	1.350.627	157.489	11,7	1.500.118	173.304	11,6
9.	Razina kreditnog rizika 3	982.821	763.749	77,7	1.021.205	792.988	77,7	798.857	667.146	83,5
	Ukupno krediti (I+II)	15.254.651	1.127.176	7,4	15.890.822	1.099.948	6,9	16.513.007	995.285	6,0

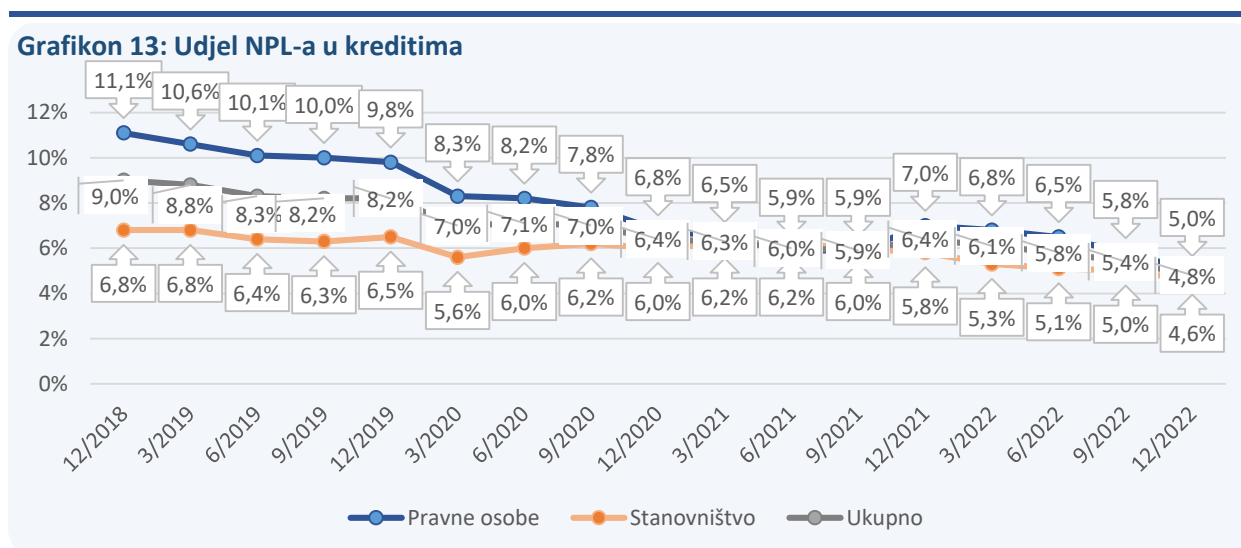
Kreditni portfelj raspoređen u razinu kreditnog rizika 1 na dan 31. 12. 2022. iznosi 14,2 milijarde KM i čini 86,1% ukupnog kreditnog portfelja. Isti je u odnosu na kraj 2021. godine povećan za 695 milijuna KM ili za 5,1%. Stopa pokrivenosti ECL-om za razinu kreditnog rizika 1 iznosi 1,1% (i za pravne osobe i za stanovništvo), koliko je iznosila i na kraju 2021. godine.

Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 2 na dan 31. 12. 2022. iznosi 1,5 milijardi KM i čini 9,1% ukupnog kreditnog portfelja. U odnosu na kraj 2021. godine isti je veći za 149,5 milijuna KM ili 11,1%, od čega se 87,4% povećanja odnosi na dvije banke. Stopa pokrivenosti ECL-om za razinu kreditnog rizika 2 iznosi 11,6% (pravne osobe 11,5%, stanovništvo 11,6%) i u odnosu na kraj prethodne godine manja je za 0,1 postotni bod.

Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31. 12. 2022. iznosi 798,9 milijuna KM i čini 4,8% ukupnog kreditnog portfelja, dok je na kraju prethodne godine stopa NPL-a iznosila 6,4%. Smanjenje istog za 222,3 milijuna KM ili 21,8% u odnosu na kraj 2021. godine nastalo je kao neto efekt: novih NPL-ova u iznosu od 168,6 milijuna KM, oporavka u iznosu od 42,5 milijuna KM, naplate u iznosu od 185,6 milijuna KM, računovodstvenog i trajnog otpisa u iznosu od 158,5 milijuna KM, te ostalih stavki u iznosu od 4,3 milijuna KM. Stopa pokrivenosti ECL-om za razinu kreditnog rizika 3 iznosi 83,5% (pravne osobe 83%, a stanovništvo 84,2%) i u odnosu na 31. 12. 2021. veća je za 5,8 postotnih bodova.

Od ukupnih kredita pravnim osobama, na NPL se odnosi 428,3 milijuna KM ili 5%, što je za dva postotna boda manje nego na kraju 2021. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 370,5 milijuna KM ili 4,6% kreditnog portfelja stanovništva, što je smanjenje za 1,2 postotna boda u odnosu na kraj 2021. godine.

Pregled NPL-a (kreditni portfelj raspoređen u razinu kreditnog rizika 3) daje se u grafikonu 13:

Sektorska analiza kreditnog portfelja bankarskog sektora FBiH je u Prilogu 5. Informacije, a zasnovana je na podacima o granskoj koncentraciji kredita unutar sektora pravnih osoba (prema NACE²² šifarniku djelatnosti) i stanovništva (po namjeni).

²² Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u EU - NACE (engl. Statistical Classification of Economic Activities in the European Community)

Kod kredita pravnim osobama najveći udjel imaju krediti odobreni sljedećim sektorima: trgovina (2,9 milijardi KM ili 34,7% kredita pravnih osoba, odnosno 17,9% ukupnog kreditnog portfelja), prerađivačka industrija (dvije milijarde KM ili 23,3% kredita pravnih osoba, odnosno 12% ukupnih kredita), te financijska djelatnost (0,8 milijardi KM ili 9,7% kredita pravnih osoba, odnosno 5% ukupnih kredita).

Udjel NPL-a kod kredita odobrenih sektoru trgovine iznosi 4,4% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 87,4%), sektoru prerađivačke industrije je 7,4% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 86,4%), dok kod sektora financijske djelatnosti iznosi 0,01% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 98,1%). Kod kredita odobrenih ostalim gospodarskim djelatnostima, najveći udjel NPL-a sa 31. 12. 2022. prisutan je kod kredita odobrenih poljoprivredi (22,5%), obrazovanju (16,3%), te djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva (13,6%).

Kod kredita odobrenih stanovništvu najveći udjel imaju krediti za opću potrošnju (6,3 milijarde KM ili 79% kredita stanovništvu, odnosno 38,4% ukupnog kreditnog portfelja) i krediti odobreni za stambene potrebe (1,6 milijardi KM ili 19,9% kredita stanovništvu, odnosno 9,6% ukupnog kreditnog portfelja). Udjel NPL-a kod kredita odobrenih za opću potrošnju iznosi 5,4% (stopa pokrivenosti ECL-om je 84,6%), dok je kod stambenih kredita 1,5% (stopa pokrivenosti ECL-om je 77,1%).

U uvjetima globalne ekonomske krize i rasta inflacije, praćene rastom kamatnih stopa na međunarodnom tržištu, FBA je u rujnu 2022. godine donijela Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa²³, s ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, zaštite korisnika financijskih usluga, stabilnosti bankovnog sustava u smislu utjecaja efekata odluke na kvalitetu kreditnog portfelja banaka, te postizanja makroekonomske ravnoteže.

Odluka predviđa povećanje minimalnih stopa koje su banke u obvezi primjenjivati za ECL u slučaju značajnijeg rasta kamatnih stopa. Odredbe odluke naročito utječu na zaštitu korisnika financijskih usluga, a što podrazumijeva da banka neće povećati kamatnu stopu iznad razine koja se smatra značajnom, ukoliko procijeni da će navedeno povećanje kamatne stope imati utjecaja na kreditnu sposobnost korisnika financijske usluge, te bi isto dovelo korisnika financijske usluge u status neizmirenja obveza. Sukladno navedenom, banka može takvom korisniku financijske usluge ponuditi mogućnost modifikacije kreditne izloženosti. Također, odluka ima za cilj dodatno stimulirati banke da iznađu način zadržavanja kamatnih stopa na razumnim razinama, kako bi se izbjegli negativni efekti na gospodarstvo i stanovništvo, što direktno utječe na izbjegavanje rizika gubitka uslijed nemogućnosti izmirenja obveza prema banci.

Kada se promatra ukupan kreditni portfelj na nivou bankarskog sektora FBiH sa stanovišta načina ugovorene kamatne stope na dan 31. 12. 2022., 4,7 milijardi KM ili 28,2% ukupnog portfelja ugovoreno je s promjenjivom kamatnom stopom, dok je 11,8 milijardi KM ili 71,8% ugovoreno s fiksnom kamatnom stopom. Prema izvještajnim podacima banaka, značajan rast kamatne stope sa 31. 12. 2022. u odnosu na referentni datum utvrđen je kod kreditnog portfelja u iznosu od 108,5 milijuna KM, što čini 0,7% ukupnog kreditnog portfelja. Kod kreditnog portfelja pravnih osoba, značajan rast kamatne stope utvrđen je u iznosu od 103,5 milijuna KM ili 1,2% kreditnog portfelja pravnih osoba, dok je kod kreditnog portfelja fizičkih osoba utvrđen u iznosu od pet milijuna KM ili 0,06% portfelja fizičkih osoba. Banke u svom portfelju još uvijek nemaju

²³ "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 79/22

modificiranih kreditnih izloženosti u skladu s odredbama Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa.

U tablici 27 dan je pregled najznačajnijih koeficijenata koji se koriste za ocjenu kreditnog rizika u bankama u FBiH:

- % -

Tablica 27: Pokazatelji kreditnog rizika				
R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.
1	2	3	4	5
1.	Stopa nekvalitetnih izloženosti	3,5	3,5	2,6
2.	Stopa pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti sa ECL	78,1	77,9	83,7
3.	Stopa pokrivenosti ukupne aktive sa ECL	4,3	4,0	3,5
4.	Stopa NPL	6,4	6,4	4,8
5.	Stopa pokrivenosti NPL sa ECL	77,7	77,7	83,5
6.	Stopa pokrivenosti ukupnih kredita sa ECL	7,4	6,9	6,0
7.	Novi NPL*/Ukupni prihodujući krediti	0,7	0,8	-0,4
8.	NPL/Ukupni kapital i ECL za NPL	25,7	26,2	20,5
9.	Neto NPL/Temeljni kapital	8,5	8,4	4,7
10.	Dospjeli krediti/Ukupni krediti	4,2	4,6	3,5

* Iznos rasta/pada NPL na izvještajni datum u odnosu na usporedno razdoblje

Kreditni rizik je dominantan rizik u bankarskom sektoru FBiH, zbog čega je fokus supervizora na ocjeni praksi upravljanja kreditnim rizikom, odnosno ocjeni prakse odobravanja, praćenja i analize izloženosti kreditnom riziku, uspostave sustava ranog upozorenja na povećanje kreditnog rizika, raspoređivanja izloženosti u razine kreditnog rizika i utvrđivanja ECL-a, postupanje s nekvalitetnim izloženostima, te upravljanja rizikom koncentracije.

3.2.5. Profitabilnost

Na održivu profitabilnost banaka najznačajnije utječe kvaliteta aktive. Također, profitabilnost banaka može biti pod utjecajem i ostalih rizika, strukture, diversificiranosti i troškova izvora financiranja, troškovne efikasnosti, vanjskih faktora koji su specifični za bankarski, odnosno financijski sektor u FBiH (razvijenost financijskog sustava, regulatorna obilježja, industrijska koncentracija i dr.) i vanjskih makroekonomskih faktora (ekonomski rast, kamatne stope na svjetskom tržištu, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti, kretanje plaća, inflacija i dr.).

Iz supervizorske perspektive, profitabilnost bankarskog sektora u FBiH, kao i pojedinačnih banaka u sektoru, promatra se u kontekstu održivosti, odnosno stabilnosti razine i kvalitete zarade i jačanja kapitalne osnove putem zadržane dobiti.

Razina, kvaliteta i trend zarade bankarskog sektora u FBiH

Na razini bankarskog sektora u FBiH za razdoblje 1.1. - 31. 12. 2022. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 361,4 milijuna KM, što je za 67,8 milijuna KM više u odnosu na prethodnu godinu (tablica 28). Sve banke sa sjedištem u FBiH su iskazale pozitivan financijski rezultat.

- 000 KM -

R. br.	O p i s	1.1. - 31.12.2020.		1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12.2022.	
		Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dobit	187.335	13	293.560	14	361.381	13
2.	Gubitak	13.070	2	0	0	0	0
	Ukupno	174.265	15	293.560	14	361.381	13

U Prilogu 6. prikazan je zbirni račun dobiti i gubitka banaka u FBiH za razdoblje 1.1. - 31.12.2022., po shemi FBA, s usporednim podacima za izvještajno razdoblje 2021. godine.

Ukupni prihodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, u 2022. godini na razini bankarskog sektora u FBiH ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 1,3 milijarde KM i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine veći su za 64,1 milijun KM ili za 5,3% (tablica 29).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12.2022.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I. Prihodi od kamata i slični prihodi						
1.	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	796	0,1	7.079	0,5	889
2.	Kreditni i poslovi leasinga	611.388	50,2	592.182	46,2	97
3.	Ostali prihodi od kamata	76.275	6,3	74.267	5,8	97
	Ukupno I.	688.459	56,5	673.528	52,5	98
II. Operativni prihodi						
4.	Naknade za izvršene usluge	388.320	31,9	431.211	33,6	111
5.	Prihodi iz posl. s devizama	70.514	5,8	91.598	7,1	130
6.	Ostali operativni prihodi	71.554	5,9	86.570	6,8	121
	Ukupno II.	530.388	43,5	609.379	47,5	115
	Ukupni prihodi (I+II)	1.218.847	100	1.282.907	100	105

U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od kamata i slični prihodi sudjeluju sa 52,5%, dok operativni prihodi sudjeluju sa 47,5%. U odnosu na prethodnu godinu, došlo je do smanjenja udjela prihoda od kamata i sličnih prihoda za četiri postotna boda, koliko iznosi povećanje udjela operativnih prihoda. U promatranom razdoblju, ostvareni ukupni kamatni i slični prihodi manji su za 14,9 milijuna KM ili 2,2%. Dominantna stavka u ovim prihodima su kamatni prihodi po kreditima i poslovima leasinga, čiji je udjel u ukupnim prihodima smanjen za četiri postotna boda. U istom razdoblju smanjen je udjel kredita i potraživanja po poslovima leasinga u ukupnoj aktivni za 0,7 postotnih bodova (sa 61,4% na 60,7%), a smanjena je i prosječna ponderirana NKS na kredite sa 3,21% na 3,05% (za 0,16 postotnih bodova).

U 2022. godini kamatni prihodi po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija veći su za 6,3 milijuna KM ili 789,3% u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu se 76,1% povećanja odnosi na tri banke. U istom razdoblju, udjel kamatonosnih računa depozita kod depozitnih institucija u ukupnoj aktivni bankarskog sektora u FBiH smanjen je sa 16,1% na 15,5% (za 0,6 postotnih bodova). U okviru ostalih prihoda od kamata zabilježeno je povećanje na poziciji kamatnih prihoda od vrijednosnih papira koji se drže do dospelja za 6,1% i na poziciji kamatni prihodi od plasmana drugim bankama za 74,8% (88,7% povećanja odnosi se na tri banke), dok su ostali prihodi od kamata smanjeni za 6,6%.

Ukoliko se promatra sektorska struktura ostvarenih kamatnih prihoda, najveći dio odnosi se na prihode od stanovništva (58,1%), iako krediti stanovništvu čine 48,6% ukupnog kreditnog portfelja bankarskog sektora FBiH, zbog veće prosječne ponderirane NKS, koja za stanovništvo iznosi 4,82%, a za gospodarstvo 2,35%. Od ukupnih kamatnih prihoda, na prihode od privatnih poduzeća odnosi se 26,1%, od vladinih institucija 6,7%, a od javnih poduzeća 1,7%.

Ukupni operativni prihodi su u promatranom razdoblju zabilježili povećanje od 79 milijuna KM ili 14,9%. U strukturi ukupnih operativnih prihoda, najveća stavka su prihodi po naknadama za izvršene usluge koji su zabilježili povećanje za 42,9 milijuna KM ili 11%. Prihodi iz poslovanja s devizama ostvarili su rast za 21,1 milijun KM ili 29,9% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, pri čemu se 88,5% povećanja odnosi na četiri banke.

Ukupni rashodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, ukupni rashodi na razini bankarskog sektora u FBiH u 2022. godini iznose 887,1 milijun KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 4,7 milijuna KM ili 0,5% (tablica 30).

- 000 KM -

Tablica 30: Struktura ukupnih rashoda banaka						
R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1. -		1.1. -		Indeks (5/3)
		31.12.2021.	%	31.12.2022.	%	
1	2	3	4	5	6	7
I. Rashodi od kamata i slični rashodi						
1.	Depoziti	75.580	8,5	52.226	5,9	69
2.	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	6.782	0,8	5.709	0,7	84
3.	Ostali rashodi od kamata	37.836	4,2	34.951	3,9	92
Ukupno I.		120.198	13,5	92.886	10,5	77
II. Nekamatni rashodi						
4.	Troškovi IV, rezerv. po pot. obav. i ost. vrijed. usklađenja	75.703	8,5	79.112	8,9	105
5.	Troškovi plaća i doprinosa	259.673	29,1	262.807	29,6	101
6.	Troškovi poslovnog prostora i amortizacija	173.442	19,4	162.529	18,3	94
7.	Ostali poslovni i direktni troškovi	155.890	17,5	170.082	19,2	109
8.	Ostali operativni troškovi	106.864	12,0	119.684	13,5	112
Ukupno II.		771.572	86,5	794.214	89,5	103
Ukupni rashodi (I+II)		891.770	100	887.100	100	99

U strukturi ukupnih rashoda, dominiraju nekamatni rashodi s udjelom od 89,5%, dok rashodi od kamata i slični rashodi sudjeluju sa 10,5%. U odnosu na prethodnu godinu, povećan je udjel nekamatnih rashoda za tri postotna boda, za koliko je smanjen udjel rashoda od kamata.

U promatranom razdoblju kamatni i slični rashodi smanjeni su za 27,3 milijuna KM ili 22,7%, pri čemu su kamatni rashodi po depozitima smanjeni za 23,4 milijuna KM ili 30,9%, iako depoziti predstavljaju dominantan izvor financiranja bankarskog sektora u FBiH. Kamatonosni depoziti u ukupnom depozitnom potencijalu sa 31. 12. 2022. sudjeluju sa 62,5% i smanjen im je udjel, s obzirom da su na kraju 2021. godine sudjelovali sa 66,5%. Smanjenje kamatnih rashoda po depozitima posljedica je, pored smanjenja udjela kamatonosnih depozita, i smanjenja prosječnih ponderiranih NKS za depozite, sa 0,75% za gospodarstvo koliko je iznosila za prethodnu godinu, na 0,56%, odnosno sa 0,59% na 0,50% za stanovništvo.

Kamatni rashodi po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama u promatranom razdoblju smanjeni su za 1,1 milijun KM ili za 15,8%, dok je u isto vrijeme razina zaduženja bankarskog sektora u FBiH po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama smanjen za 258,7 milijuna KM ili 33,2%.

Ostali rashodi od kamata smanjeni su u promatranom razdoblju za 2,9 milijuna KM ili 7,6%, najvećim dijelom uslijed smanjenja ostalih rashoda po kamatama prema ino bankama (smanjenje za 2,8 milijuna KM ili 31,8%), a kao posljedica značajnijeg smanjenja kod jedne banke.

Na razini bankarskog sektora u FBiH, u promatranom razdoblju, ukupni nekamatni rashodi su povećani za 22,6 milijuna KM ili 2,9%. U okviru istih, najveću stopu povećanja od 12% ili 12,8 milijuna KM imali ostali operativni troškovi, pri čemu se 66,5% povećanja odnosi na jednu banku. Troškovi ispravaka vrijednosti, rezerviranja po potencijalnim obvezama i ostalih vrijednosnih usklađivanja iznose 79,1 milijun KM sa stopom povećanja od 4,5%. Isti su povećani za 3,4 milijuna KM. Dvije banke kroz neto efekt nisu imale troškove ispravaka vrijednosti u ovoj godini, a tri banke imale su manje troškove ispravke vrijednosti u ovoj godini u odnosu na prethodnu. Ostali poslovni i direktni troškovi zabilježili su stopu povećanja od 9,1% ili 14,2 milijuna KM, pri čemu se 61,8% povećanja odnosi na dvije banke.

Koeficijenti profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U tablici 31 dan je pregled najznačajnijih veličina i koeficijenata koji se koriste kao mjere za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja banaka u FBiH:

- 000 KM ili % -

Tablica 31: Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti					
R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	
1	2	3	4	5	
1.	Neto dobit	174.265	293.560	361.381	
2.	Prosječna neto aktiva	23.842.663	24.808.854	24.978.287	
3.	Prosječni ukupni kapital	2.996.296	3.166.005	3.020.107	
4.	Ukupan prihod	1.035.059	1.098.649	1.190.021	
5.	Neto kamatni prihod	568.581	568.261	580.642	
6.	Operativni prihodi	466.478	530.388	609.379	
7.	Operativni rashodi	529.943	539.979	545.020	
8.	Poslovni i direktni rashodi	317.866	231.593	249.194	
9.	Ostali poslovni i direktni troškovi	135.862	155.890	170.082	
10.	Dobit na prosječnu aktivu (ROAA)	0,7	1,2	1,4	
11.	Dobit na prosječni ukupni kapital (ROAE)	5,8	9,3	12,0	
12.	Ukupan prihod/prosječna aktiva	4,3	4,4	4,8	
13.	Neto kamatni prihod/prosječna aktiva (NIM)*	2,4	2,3	2,3	
14.	Neto kamatna marža (kamatni prihod/prosječna kamatonosna aktiva-kamatni rashod/prosječna kamatonosna pasiva)	2,5	2,5	2,5	
15.	Operativni rashodi/ukupni prihod umanjen za ostale poslov. i dir. troš. (CIR)**	58,9	57,3	53,4	

* NIM eng. Net Income Margin

** CIR eng. Cost-income Ratio

Ukoliko se promatra neto kamatni prihod, zabilježeno je njegovo povećanje u odnosu na prethodnu godinu za 12,4 milijuna KM ili 2,2%, pri čemu je zabilježeno značajnije smanjenje njegovog udjela u ukupnom prihodu, sa 51,7% na 48,8%. Promatrajući pokazatelje profitabilnosti u odnosu na prethodnu godinu vidljivo je da su isti najvećim dijelom poboljšani, osim NIM-a i neto kamatne marže koji su na istoj razini.

3.2.6. Ponderirane NKS i EKS

S ciljem veće transparentnosti i lakše usporedivosti uvjeta banaka za odobravanje kredita i primanje depozita, te zaštitu klijenata kroz uvođenje transparentnog prikaza troškova kredita, odnosno prihoda depozita, a sukladno međunarodnim standardima, kriterijima i praksama u drugim zemljama, FBA je propisala jedinstven način obračuna i iskazivanja EKS za sve banke sa sjedištem u FBiH, kao i za organizacijske dijelove banaka sa sjedištem u RS-u, a koji posluju u FBiH. Banke su obavezne mjesečno izvješćivati FBA o prosječnim ponderiranim NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite u izvještajnom mjesecu, u skladu s propisanom metodologijom²⁴. FBA na temelju dostavljenih podataka, prema utvrđenoj metodologiji, izračunava prosječne ponderirane NKS i EKS za bankarski sektor i iste ovise, osim o visini kamatnih stopa pojedinačnih banaka, i o volumenu i strukturi novoodobrenih kredita, odnosno novougovorenih depozita.

Za potrebe korisnika kredita, a prilikom analize trenda kamatnih stopa, relevantno je pratiti kretanje prosječne ponderirane EKS, s obzirom da uključuje sve troškove koje korisnik plaća, a koji su direktno povezani s kreditom, tj. uvjetima korištenja kredita i koji ulaze u obračun cijene kredita (na primjer: troškovi za obradu kredita, troškovi premije osiguranja kod fizičkih osoba ako je osiguranje uvjet za odobravanje kredita, te drugi troškovi u vezi sa sporednim uslugama koje plaća klijent, a uvjet su za korištenje kredita).

U Prilogu 7. daju se prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima.

Ukupna prosječna ponderirana EKS na novoodobrene kredite u 2022. godini u bankarskom sektoru FBiH iznosi 3,59% i u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosila 3,78%, smanjena je za 0,19 postotnih bodova.

Kada se promatra ročna struktura novoodobrenih kredita u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu, prosječna ponderirana EKS na dugoročne kredite smanjena je za 0,24 postotna boda (sa 5,18% na 4,94%), dok je za kratkoročne kredite smanjena za 0,15 postotnih bodova (sa 2,45% na 2,30%). Promatrano prema sektorskoj strukturi, prosječna ponderirana EKS na ukupne novoodobrene kredite gospodarstvu smanjena je za 0,14 postotnih bodova (sa 2,71% na 2,57%), prosječna ponderirana EKS na ukupne novoodobrene kredite stanovništvu smanjena je za 0,34 postotna boda (sa 6,50% na 6,16%), dok je prosječna ponderirana EKS na ukupne novoodobrene kredite ostalim sektorima povećana za 0,66 postotnih bodova (sa 2,97% na 3,63%).

Ukupna prosječna ponderirana EKS na depozite prikupljene u 2022. godini u bankarskom sektoru FBiH iznosi 0,51% i u odnosu na 2021. godinu, kada je iznosila 0,48%, povećana je za 0,03 postotna boda. Promatrano prema ročnosti depozita, prosječna ponderirana EKS na kratkoročne depozite zabilježila je povećanje za 0,20 postotnih bodova (sa 0,21% na 0,41%), dok je na dugoročne depozite smanjena za 0,13 postotnih bodova (sa 0,75% na 0,62%). Kada se promatra sektorska struktura prikupljenih depozita, prosječna ponderirana EKS na depozite gospodarstva smanjena je za 0,19 postotnih bodova (sa 0,75% na 0,56%), prosječna ponderirana EKS na depozite stanovništva smanjena je za 0,08 postotnih bodova (sa 0,59% na 0,51%), dok je prosječna ponderirana EKS na depozite ostalih sektora povećana za 0,22 postotna boda (sa 0,26% na 0,48%).

3.2.7. Likvidnost

²⁴ Odluka o jedinstvenom načinu obračuna iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 81/17) i Uputa za izračunavanje ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope

Upravljanje rizikom likvidnosti je, uz upravljanje kreditnim rizikom, jedan od najvažnijih i najsloženijih segmenata bankarskog poslovanja. Održavanje likvidnosti u tržišnoj ekonomiji je permanentna obveza banke i osnovna pretpostavka za njenu održivost na financijskom tržištu, te jedan od ključnih preduvjeta za uspostavljanje i očuvanje povjerenja u bankarski sektor, njegovu stabilnost i sigurnost.

U tablici 32 daje se pregled ispunjenja LCR-a, pokazatelja kratkoročne otpornosti banaka na rizik likvidnosti, u bankarskom sektoru u FBiH:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 12. 2022.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	5.849.379	7.064.703	6.928.631	121	98
2.	Neto likvidnosni odljevi	2.186.642	3.176.830	3.280.801	145	103
	LCR	268%	222%	211%		

Sa 31. 12. 2022. LCR na razini bankarskog sektora FBiH iznosi 211% i značajno je veći u odnosu na regulatorno propisani minimum, te sve banke ispunjavaju zahtjeve u pogledu LCR-a.

Struktura zaštitnog sloja likvidnosti, po tržišnoj vrijednosti nakon primjene korektivnih faktora, prikazana je u tablici 33:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Likvidna imovina razine 1	5.844.033	7.059.357	6.928.631	121	98
1.1.	Gotovina	1.267.715	1.526.321	1.543.788	120	101
1.2.	Rezerve centralne banke koje se mogu povući	2.467.371	3.095.846	3.076.604	125	99
1.3.	Imovina centralne vlade	1.112.172	1.401.508	1.238.867	126	88
1.4.	Imovina jedinica regionalne vlade i lokalne vlasti	981.701	1.011.738	1.045.296	103	103
1.5.	Imovina multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije	15.074	23.944	24.076	159	101
2.	Likvidna imovina razine 2	5.346	5.346	0	100	0
2.1.	Likvidna imovina razine 2a	0	0	0	-	-
2.2.	Likvidna imovina razine 2b	5.346	5.346	0	100	0
	Ukupno (1+2)	5.849.379	7.064.703	6.928.631	121	98

Zaštitni sloj likvidnosti iznosi 6,9 milijardi KM i bilježi smanjenje od 136,1 milijun KM ili 1,9% u odnosu na kraj prethodne godine. Najveće smanjenje od 162,6 milijuna KM ili 11,6% zabilježeno je na poziciji imovina središnje vlade, kao posljedica smanjenja kratkoročnih izloženosti niskog rizika kod jedne banke. U strukturi zaštitnog sloja likvidnosti sudjeluje samo likvidna imovina razine 1, a najveći udjel ima iznos iznad obvezne rezerve koju banke drže u CBBiH sa 44,4%, zatim gotovina sa 22,3%, imovina centralnih vlada sa 17,9%, te imovina jedinica regionalne vlade sa 15,1%.

Izračun neto likvidnosnih odljeva može se vidjeti iz tablice 34:

- 000 KM -

Tablica 34: Neto likvidnosni odljevi

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ukupni odljevi	4.875.334	5.579.174	5.690.905	114	102
2.	Ukupni priljevi	2.716.263	2.402.345	2.469.853	88	103
3.	Priljevi na koje se primjenjuje gornja granica od 75% odljeva	2.688.692	2.402.344	2.410.104	89	100
Neto likvidnosni odljevi (1-3)		2.186.642	3.176.830	3.280.801	145	103

Pri izračunu neto likvidnosnih odljeva na dan 31. 12. 2022., kod svih banaka, osim jedne, odljevi su umanjeni za iznos ukupnih priljeva, a kod jedne ograničeno je priznavanje likvidnosnih priljeva na 75% ukupnih likvidnosnih odljeva.

U strukturi odljeva koji na dan 31. 12. 2022. iznose 24,8 milijardi KM (prije primjene stope odljeva), najveći udjel imaju odljevi po osnovi depozita stanovništva (9,9 milijardi ili 39,8% ukupnih odljeva, od čega se na stabilne depozite odnosi 5,4 milijarde KM ili 54,9% odljeva depozita stanovništva), zatim depoziti drugih klijenata (8,4 milijarde KM ili 33,9% ukupnih odljeva), te drugi proizvodi i usluge (3,7 milijardi KM ili 14,8% ukupnih odljeva).

U strukturi ukupnih priljeva koji iznose 2,5 milijardi KM, najveći udjel imaju novčana potraživanja od financijskih klijenata (1,6 milijardi KM ili 63,3% ukupnih priljeva), na koje je primijenjena stopa priljeva od 100%, zatim priljevi po osnovi financijskih derivata (0,5 milijardi KM ili 19,1% ukupnih priljeva) na koje je također primijenjena stopa priljeva od 100%, te potraživanja od klijenata koji nisu financijski klijenti u iznosu od 0,3 milijarde KM ili 10,2% ukupnih priljeva, a na koje je primijenjena stopa priljeva od 50%.

S ciljem smanjenja rizika financiranja tijekom dužeg vremenskog razdoblja, Odlukom o upravljanju likvidnosti banaka propisano je da su banke od 31. 12. 2022. dužne kontinuirano održavati minimalni NSFR. NSFR-om se banke potiču da financiraju svoje aktivnosti stabilnijim izvorima financiranja na trajnoj osnovi. NSFR se izračunava kao odnos između ASF i RSF, gdje ASF predstavlja dio kapitala i obveza banke čija pouzdanost se očekuje tijekom vremenskog razdoblja uključenog u NSFR (razdoblje do jedne godine), a RSF predstavlja rezultat množenja imovine i izvanbilančnih izloženosti banke odgovarajućim faktorima kojima se odražavaju njihove likvidnosne karakteristike i preostali rokovi do dospjeća tijekom jednogodišnjeg razdoblja NSFR-a.

U tablici 35 daje se pregled ispunjenja NSFR-a, u bankarskom sektoru u FBiH:

- 000 KM -

Tablica 35: NSFR

R. br.	Opis	31.12.2021.	31.12.2022.	Indeks
1	2	3	4	5=4/3
1.	Raspoloživo stabilno financiranje (ASF)	19.085.238	19.770.563	104
2.	Potrebno stabilno financiranje (RSF)	11.488.742	12.189.130	106
NSFR		166%	162%	

Sa 31. 12. 2022. NSFR na razini bankarskog sektora FBiH iznosi 162% i značajno je veći u odnosu na regulatorno propisani minimum, te sve banke ispunjavaju zahtjeve u pogledu NSFR-a.

U tablici 36 dana je struktura ASF, a u tablici 37 struktura RSF na razini bankarskog sektora FBiH:

- 000 KM -

Tablica 36: Struktura ASF							
R. br.	Opis	31.12.2021.		31.12.2022.		Indeks	
		Iznos obveza i kapitala	ASF	Iznos obveza i kapitala	ASF	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	ASF od: Stavki i instrumenata kapitala	2.983.318	2.961.760	3.066.853	3.065.720	103	104
2.	Depozita stanovništva	11.343.194	10.557.433	11.338.559	10.579.940	100	100
3.	Ostalih nefinancijskih klijenata (osim centralnih banaka)	9.193.960	4.894.824	10.451.040	5.533.246	114	113
4.	Financijskih klijenata i centralnih banaka	1.567.541	555.737	1.327.124	470.160	85	85
5.	Neto obveza po financijskim derivatima	4	0	28	0	700	-
6.	Ostalih obveza	603.201	115.484	608.116	121.497	101	105
	Ukupno ASF	25.691.218	19.085.238	26.791.720	19.770.563	104	104

- 000 KM -

Tablica 37: Struktura RSF							
R. br.	Opis	31.12.2021.		31.12.2022.		Indeks	
		Iznos imovine	RSF	Iznos imovine	RSF	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	RSF od: Imovine centralne banke	6.762.820	0	6.903.112	0	102	-
2.	Likvidne imovine	1.733.998	37.289	1.773.311	19.978	102	54
3.	Vrijednosnih papira koji nisu likvidna imovina	287.897	241.299	276.375	230.870	96	96
4.	Kredita	16.077.638	10.136.514	17.319.091	10.834.011	108	107
5.	Financijskih derivata	19	1	47	2	247	200
6.	Ostale imovine	936.110	821.488	917.543	812.213	98	99
7.	izvanbilančnih stavki	5.379.463	252.151	6.065.927	292.056	113	116
	Ukupno RSF	31.177.945	11.488.742	33.255.406	12.189.130	107	106

U sagledavanju likvidnosne pozicije, značajnu ulogu ima ročna struktura depozita, kao dominantnog izvora financiranja. Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću prikazana je u tablici 38:

- 000 KM -

Tablica 38: Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću									
R. br.	Depoziti	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Štednja i dep. po viđ. (do 7 dana)	12.948.828	65,9	14.755.459	69,6	16.444.582	73,3	114	111
2.	7 - 90 dana	989.184	5,0	986.253	4,7	856.555	3,8	100	87
3.	91 dan do jedne g.	2.153.403	10,9	2.157.949	10,2	2.252.657	10,0	100	104
	I. Ukupno kratkoročni	16.091.415	81,8	17.899.661	84,5	19.553.794	87,1	111	109
4.	Do 5 godina	3.388.072	17,3	3.174.184	15,0	2.813.539	12,5	94	89
5.	Preko 5 godina	181.375	0,9	111.107	0,5	76.256	0,3	61	69
	II. Ukupno dugoročni	3.569.447	18,2	3.285.291	15,5	2.889.795	12,9	92	88
	Ukupno (I + II)	19.660.862	100	21.184.952	100	22.443.589	100	108	106

Sa 31. 12. 2022. kratkoročni depoziti imali su udjel od 87,1% u ukupnim depozitima, a dugoročni 12,9%, pri čemu je došlo do povećanja udjela kratkoročnih, odnosno smanjenja udjela dugoročnih depozita za 2,6 postotnih bodova u odnosu na kraj 2021. godine.

U promatranom razdoblju zabilježeno je povećanje kratkoročnih depozita za 1,7 milijardi KM ili 9,2%, dok su dugoročni depoziti smanjeni za 395,5 milijuna KM ili 12%. Smanjenje dugoročnih depozita ostvareno je i kod depozita ročnosti do pet godina (za 360,6 milijuna KM ili 11,4%), a i kod depozita preko pet godina (za 34,9 milijuna KM ili 31,4%). Ako se analizira struktura dugoročnih depozita po preostalom dospijeću, vidljivo je da dominiraju depoziti s preostalom ročnošću do pet godina (97,4%).

U funkciji planiranja potrebne razine likvidnih sredstava, banke trebaju planirati izvore i strukturu adekvatnog likvidnog potencijala i u vezi s tim kreirati i kreditnu politiku. Ročnost plasmana, odnosno kreditnog portfelja je determinirana upravo ročnošću izvora.

Važan aspekt praćenja i analize pozicije likvidnosti je ročna usklađenost preostalih dospjeća stavki financijske aktive i obveza prema vremenskoj skali, koja je propisanim minimalnim limitima kreirana na vremenski horizont od 180 dana. S obzirom da je ročna transformacija sredstava kod banaka inherentno povezana s funkcionalnim karakteristikama bankarskog poslovanja, banke kontinuirano kontroliraju ročnu neusklađenost između izvora i plasmana, održavajući je u skladu s propisanim limitima.

U tablici 39 daje se pregled ročne usklađenosti financijske aktive i obveza do 180 dana:

- 000 KM -

Tablica 39: Ročna usklađenost financijske aktive i obveza do 180 dana						
R. br.	O p i s	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	Indeks	
1	2	Iznos	Iznos	Iznos	(4/3)	(5/4)
		3	4	5	6	7
I. 1-30 dana						
1.	Iznos financijske aktive	10.981.471	11.876.368	12.036.634	108	101
2.	Iznos financijskih obveza	13.510.009	15.288.271	16.950.559	113	111
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-2.528.538	-3.411.903	-4.913.925	-	-
Obračun izvršenja propisane obveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	81,3%	77,7%	71,0%		
b)	Propisani minimum %	65,0%	65,0%	65,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		16,3%	12,7%	6,0%		
II. 1-90 dana						
1.	Iznos financijske aktive	12.065.528	13.050.584	13.303.221	108	102
2.	Iznos financijskih obveza	14.303.357	16.112.291	17.663.350	113	110
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-2.237.829	-3.061.707	-4.360.129	-	-
Obračun izvršenja propisane obveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	84,4%	81,0%	75,3%		
b)	Propisani minimum %	60,0%	60,0%	60,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		24,4%	21,0%	15,3%		
III. 1-180 dana						
1.	Iznos financijske aktive	13.257.364	14.327.268	14.669.888	108	102
2.	Iznos financijskih obveza	15.167.836	16.976.401	18.494.275	112	109
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-1.910.472	-2.649.133	-3.824.387	-	-
Obračun izvršenja propisane obveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	87,4%	84,4%	79,3%		
b)	Propisani minimum %	55,0%	55,0%	55,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		32,4%	29,4%	24,3%		

Na dan 31. 12. 2022. financijska aktiva u sva tri intervala bila je manja od financijskih obveza, a ostvareni procenti ročne usklađenosti bili su iznad propisanog minimuma: u prvom intervalu za 6%, u drugom za 15,3% i u trećem intervalu za 24,3%.

Pregled osnovnih pokazatelja likvidnosti prikazan je u tablici 40:

- % -

Tablica 40: Pokazatelji likvidnosti				
R. br.	Pokazatelj	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.
1	2	3	4	5
1.	Likvidna sredstva ²⁵ /neto aktiva	31,3	31,9	32,1
2.	Likvidna sredstva/kratkoročne fin. obveze	45,9	44,6	43,5
3.	Kratkoročne fin. obaveze/ukupne fin. obveze	78,9	82,3	84,6
4.	Kredit/depoziti i uzeti krediti	74,5	72,3	71,9
5.	Kredit/depoziti, uzeti krediti i subord. dugovi ²⁶	73,8	71,8	71,0

U odnosu na kraj 2021. godine, povećan je udjel likvidnih sredstava u neto aktivi i kratkoročnih financijskih obveza u ukupnim financijskim obvezama, dok je smanjen odnos likvidnih sredstava i kratkoročnih financijskih obveza. Pokazatelji „kredit/depoziti i uzeti krediti“ i „kredit/depoziti, uzeti krediti i subordinirani dugovi“ bilježe poboljšanje, odnosno blago smanjenje i u zoni su zadovoljavajuće razine.

Promatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju 2022. godine zadovoljavajuća.

3.2.8. Devizni (FX) rizik

U svom poslovanju banke su izložene rizicima proizašlim iz mogućih gubitaka po bilančnim i izvanbilančnim stavkama nastalim uslijed promjene cijena na tržištu. Jedan od tih rizika je i FX rizik, koji nastaje kao rezultat promjena valutnih tečajeva i/ili neusklađenosti razine aktive, pasive i izvanbilančnih stavki u istoj valuti - individualna devizna pozicija ili svih valuta zajedno s kojima banka posluje - ukupna devizna pozicija banke. Odlukom o upravljanju deviznim rizikom banke, propisan je način izračunavanja devizne pozicije i najveća dopuštena izloženost FX riziku, tj. ograničenja za otvorenu individualnu i ukupnu deviznu poziciju (duga ili kratka), obračunata u odnosu na priznati kapital banke.

Prema stanju na dan 31. 12. 2022. na razini bankarskog sektora u valutnoj strukturi aktive banaka stavke u stranim valutama iznose 4,2 milijarde KM, s udjelom od 15,5% (na kraju 2021. godine četiri milijarde KM ili 15,5%). Valutna struktura pasive bitno je drugačija, jer je udjel obveza u stranoj valuti znatno veći i iznosi 7,8 milijardi KM ili 28,5% (na kraju 2021. godine 7,9 milijardi KM, uz udjel od 30,4%).

U tablici 41 daje se struktura aktive i obveza i devizna pozicija za EUR, kao najznačajnije valute i ukupna devizna pozicija na razini bankarskog sektora:

²⁵ Likvidna sredstva u užem smislu: gotovina i depoziti i druga financijska sredstva s preostalim rokom dospjeća manjim od tri mjeseca, isključujući međubankarske depozite

²⁶ Prethodni koeficijent je proširen, u izvore su uključeni i subordinirani dugovi, što je realniji pokazatelj

- milijuni KM -

Tablica 41: Devizna pozicija (EUR i ukupno)

R. br.	O p i s	31.12.2021.				31.12.2022.				Indeks	
		EUR		Ukupno		EUR		Ukupno		EUR	Ukupno
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(7/3)	(9/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I. Aktiva u bilanci stanja											
1.	Novčana sredstva	952	10,1	1.513	14,9	1.145	13,0	1.787	18,5	120	118
2.	Kreditni	965	10,3	981	9,7	677	7,7	679	7,0	70	69
3.	Kreditni s val. kl.	5.938	63,1	5.938	58,4	5.332	60,4	5.333	55,2	90	90
4.	Ostalo	1.345	14,3	1.525	15,0	1.548	17,5	1.742	18,0	115	114
5.	Ostala fin. akt. sa val. kl.	203	2,2	203	2,0	126	1,4	126	1,3	62	62
Ukupno I. (1+2+3+4+5)		9.403	100	10.160	100	8.828	100	9.667	100	94	95
II. Obveze u bilanci stanja											
6.	Depoziti	6.135	72,0	6.865	74,2	6.075	72,2	6.886	74,6	99	100
7.	Uzeti krediti	778	9,1	778	8,4	520	6,2	520	5,6	67	67
8.	Dep. i kred. s val. kl.	1.384	16,2	1.384	14,9	1.473	17,5	1.473	16,0	106	106
9.	Ostalo	216	2,6	229	2,5	344	4,1	354	3,8	159	155
Ukupno II. (6+7+8+9)		8.513	100	9.256	100	8.412	100	9.233	100	99	100
III. Izvanbilančna pozicija neto (+) ili (-)											
10.	Aktiva	1		7		9		9		900	129
11.	Pasiva	763		780		354		372		46	48
IV. Pozicija											
Duga (iznos)		128		131		71		71		55	54
%		4,5%		4,6%		2,4%		2,4%			
Kratka (iznos)											
%											
Dopuštena		40,0%		40,0%		40,0%		40,0%			
Manja od dopuštene		35,5%		35,4%		37,6%		37,6%			

Promatrano po bankama i ukupno na razini bankarskog sektora FBiH može se konstatirati da se izloženost banaka i bankarskog sektora FX riziku na dan 31. 12. 2022. kretala u okviru propisanih ograničenja.

Na razini sektora iskazana je duga devizna pozicija od 2,4% ukupnog priznatog kapitala banaka, što je za 37,6 postotnih bodova manje od dopuštene. Individualna devizna pozicija za EUR, iznosila je također 2,4%, što je za 37,6 postotnih bodova manje od dopuštene, pri čemu su stavke aktive bile veće od obveza (duga pozicija). Ako se analizira struktura stranih valuta, u aktivi²⁷ je dominantan udjel EUR od 80,1% (31.12.2021. godine 81,2%), uz smanjenje nominalnog iznosa za 107,6 milijuna KM ili 3,3% u odnosu na kraj 2021. godine. Udjel EUR-a u obvezama je 89,4% (31.12.2021. godine 90,6%) i u odnosu na kraj 2021. godine smanjen je za 190,3 milijuna KM ili 2,7%. Osnovica za izračun udjela EUR-a u aktivi i obvezama ne uključuje stavke s valutnom klauzulom.

3.2.9. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na financijski rezultat i kapital banke po osnovi pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene kamatnih stopa. Promjene kamatnih stopa koje generiraju ovaj rizik obično se javljaju kao posljedica neusklađenosti u rokovima dospijea, promjena kamatnih stopa na pozicije aktive i pasive ili izvanbilančne kratke ili duge pozicije.

²⁷ Izvor: Izvještaj o deviznoj poziciji banke - dio aktive (u stranim valutama denominirana u KM). Stavke bilančne aktive i izvanbilance se iskazuje po neto principu, odnosno umanjuju se za iznos ECL-a

FBA je Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi propisala minimalne standarde za uspostavu sustava upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, način izračuna promjene ekonomske vrijednosti koja proizlazi iz pozicija bankarske knjige, te izvješćivanje FBA na kvartalnoj razini. Banka je dužna uspostaviti sveobuhvatan i efikasan sustav upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi koji je razmjern vrsti, opsegu i složenosti poslova banke, kao i njenim rizičnim profilom. Za potrebe izvješćivanja FBA o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, banka je dužna koristiti se jednostavnim izračunom pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok od 200 baznih bodova na pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, obuhvaćajući sve pozicije bankarske knjige koje su osjetljive na promjene kamatnih stopa.

Iz tablice 42 može se vidjeti valutna struktura promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala na razini bankarskog sektora FBiH:

- 000 KM -

Tablica 42: Ukupna ponderirana pozicija bankarske knjige							
R. br.	Opis	31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 12. 2022.	Indeks		
1	2	3	4	5	(4/3)	(5/4)	
1.	Neto ponderirana pozicija - KM	62.655	78.394	162.878	125	205	
2.	Neto ponderirana pozicija - EUR	29.563	26.564	44.378	90	167	
3.	Neto ponderirana pozicija - USD	168	339	329	202	97	
4.	Neto ponderirana pozicija - ostalo	-5.710	-3.804	-6.633	67	174	
5.	Promjena ekon. vrijed. (1+2+3+4)	86.676	101.493	200.952	117	196	
6.	Regulatorni kapital	2.698.561	2.852.902	2.926.563	106	102	
7.	Promjena ekonomske vrijednosti/regulatorni kapital	3,2%	3,6%	6,9%			

Stopa promjene ekonomske vrijednosti pozicija bankarske knjige i regulatornog kapitala na dan 31. 12. 2022. iznosi 6,9%, što je u okviru propisanog ograničenja i veća je za 3,3 postotna boda u odnosu na kraj prethodne godine.

3.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR

FBA će, sukladno propisanim nadležnostima za nadzor poslovanja banaka u FBiH, nastaviti s poduzimanjem mjera i aktivnosti na očuvanju i jačanju stabilnosti bankarskog sektora i zaštite deponenata, te unapređenja sigurnog, kvalitetnog i zakonitog poslovanja banaka u FBiH. Navedene mjere i aktivnosti će naročito biti usmjerene na nastavak kontinuiranog nadzora banaka, s težištem na:

- provođenju SREP-a za banke prema dinamici utvrđenoj Odlukom o postupku supervizorskog pregleda i procjene banke²⁸ i usvojenom SREP metodologijom, te kontinuiranom praćenju SREP indikatora za sve banke;
- praćenju rizičnog profila i kapitalne pozicije svih banaka, uključujući ispunjenje kapitalnih zahtjeva kao rezultat SREP procjene;
- provođenju supervizorske procjene ICAAP-a i ILAAP-a, kao i planova oporavka za sve banke;
- kontrolama dominantnih rizičnih segmenata poslovanja, kontrolama banaka od sistemskog značaja za razvoj kreditnih aktivnosti i održivosti dugoročnih izvora financiranja banaka kod

²⁸ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 94/21

kojih su koncentrirani veliki iznosi štednje i drugih depozita, te kontrolama postupanja banaka u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata i dr.;

- kontrolama primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i ocjenu internih modela za procjenu parametara kreditnog rizika;
- praćenju realizacije strategija postupanja s nekvalitetnim izloženostima i godišnjih operativnih planova za banke kod kojih je udio NPL-a u ukupnim kreditima veći od 5%;
- praćenju rasta kamatnih stopa i utjecaja na bankarski sektor, te poduzimanje aktivnosti na ublažavanju efekata i praćenje primjene od strane banaka Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa, kroz posredan i neposredan nadzor;
- provođenje testiranja otpornosti banaka na stres u 2023. godini u skladu s utvrđenom dvogodišnjom dinamikom provođenja, a sve s ciljem praćenja poslovanja svake banke, ocjenjivanja rizika i blagovremenog poduzimanja odgovarajućih mjera;
- nastavku kontinuirane suradnje s nadležnim supervizorskim tijelima za nadzor bankarskih grupa iz EU i trećih zemalja čije članice imaju sjedište u FBiH, s ciljem efikasnije supervizije i unapređenja supervizorskih praksi, te suradnje i razmjene informacija sa ECB-om i EBA-om po pitanjima supervizije i bankarske regulative, kao i s međunarodnim finansijskim institucijama;
- unapređenju suradnje kroz potpisivanje novih sporazuma o suradnji s relevantnim institucijama u BiH, koje su uključene u institucionalni okvir za obavljanje supervizije, upravljanje kriznim situacijama i sistemskim rizikom, zaštite korisnika finansijskih usluga;
- aktivnosti vezane za ESG rizike;
- daljnje aktivnosti na usklađivanju sa CRR 2²⁹ i CRD V³⁰;
- nastavku suradnje sa UBBiH s ciljem unapređenja poslovanja banaka, usklađenosti njihovog poslovanja s propisima, međunarodnim standardima i pravilima struke, zahtjevima tržišta i dr.

Polazeći od propisanih nadležnosti, FBA će nastaviti poduzimati mjere i aktivnosti s ciljem realizacije preporuka posljednje FSAP misije - projekte jačanja bankarske supervizije u okviru tehničke pomoći koju pružaju međunarodne finansijske institucije SB i MMF.

Zbog posebne uloge i odgovornosti banaka u finansijskom i ukupnom gospodarskom sustavu, dostignute razine razvijenosti bankarskog sektora u FBiH, činjenice da depoziti građana predstavljaju dominantan izvor financiranja banaka, te imajući u vidu aktualne makroekonomske poremećaje, od banaka se očekuje da u narednom razdoblju svoje aktivnosti usmjere na:

- oprezno i odgovorno upravljanje rizicima, u skladu s važećim računovodstvenim i regulatornim okvirom, domaćim i međunarodnim standardima dobre prakse;
- podršku gospodarstvu i stimuliranju kreditnog rasta kroz kontinuirano financiranje klijenata i održive kreditne aranžmane;
- analiziranje, mjerenje, planiranje aktivnosti za umanjenje kamatno induciranog kreditnog rizika, koji bi mogao biti naglašen tijekom 2023. godine;
- dodatno jačanje sustava unutarnjih kontrola u svim oblastima poslovanja u skladu s Odlukom o sustavu internog upravljanja u banci³¹;

²⁹ Uredba (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. 5. 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu omjera finansijske poluge, omjera neto stabilnih izvora financiranja, zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze, kreditnog rizika druge ugovorne strane, tržišnog rizika, izloženosti prema centralnim drugim ugovornim stranama, izloženosti prema subjektima za zajednička ulaganja, velikih izloženosti, zahtjeva za izvješćivanje i objavljivanje, i Uredbe (EU) br. 648/2012

³⁰ Direktiva (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. 5. 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, finansijskih holdinga, mješovitih finansijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala

³¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/21

- usklađivanje poslovanja s novim regulatornim zahtjevima za poslovanje i nadzor banaka, što uključuje i zahtjeve koji se odnose na planiranje oporavka i restrukturiranja banaka;
- ažuriranje planova oporavka s posebnom pažnjom u ključnim segmentima: proces eskalacije, pokazatelji i opcije oporavka;
- unapređenje ICAAP-a i ILAAP-a u skladu s regulatornim zahtjevima;
- aktivnosti u pogledu izvješćivanja o NSFR-u, te ispunjavanje zahtjeva istog sa 31. 12. 2022.;
- planiranje ispunjenja MREL zahtjeva za banke koje imaju tu obvezu;
- dosljednu primjenu propisa u segmentu platnog prometa, SPNiFTA, zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata, sigurnosti i zaštiti novca u banci i u transportu;
- dodatno praćenje pojačanih rizika koji su vezani za sigurnost informacijskih sustava i primjene novih tehnologija, a naročito s gledišta poslovanja klijenata;
- razumno utvrđivanje naknada bankarskih usluga zasnovanih na stvarnim troškovima, uvažavajući naglašene potrebe finansijske inkluzije i prilagođavanja potrebama korisnika finansijskih usluga, te razvoj proizvoda koji su prilagođeni socijalno osjetljivim kategorijama stanovništva;
- pojačano praćenje rizika i efekata koji se prenose na tržišta izvan BiH, a koji potencijalno mogu pojačati utjecaj kreditnog rizika i ostalih rizika;
- procjenu efekata makroekonomskih poremećaja i drugih utjecaja koji bi mogli imati nagle udare na operativnu sposobnost i likvidnost.

SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA

MIKROKREDITNI SEKTOR
63

LEASING SEKTOR
73

FAKTORING POSLOVI
81

4. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA

4.1. MIKROKREDITNI SEKTOR

4.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH

4.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

U FBiH sa 31. 12. 2022., dozvolu za rad FBA ima 13 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga deset MKF (neprofitne organizacije) i tri MKD (profitne organizacije). U odnosu na 31. 12. 2021. broj MKO je nepromijenjen.

Sa 31. 12. 2022., MKO sa sjedištem u FBiH posluju putem 358 organizacijskih dijelova, dok šest MKO koje imaju sjedište u RS-u posluju u FBiH putem 67 organizacijskih dijelova.

U Prilogu 8. dani su osnovni podaci o MKF i MKD, koji sa 31. 12. 2022. imaju dozvolu FBA za obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja.

4.1.1.2. Struktura vlasništva

MKO je pravna osoba koja se, sukladno propisima, može osnovati i poslovati kao MKF ili MKD. MKF u FBiH su osnovane od strane nevladinih, većinom humanitarnih organizacija, udruga građana i fizičkih osoba koji su registrirani osnivači MKF, ali bez prava vlasništva nad kapitalom. Od tri MKD, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu jedne MKF, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu nerezidentne pravne osobe, dok je jedno MKD u 100%-tnom vlasništvu rezidentne pravne osobe.

4.1.1.3. Kadrovska struktura

U mikrokreditnom sektoru u FBiH sa 31. 12. 2022. zaposleno je ukupno 1.412 radnika, što je za 14 radnika ili 1% više u odnosu na stanje sa 31. 12. 2021. (tablica 43). Od ukupnog broja zaposlenih u mikrokreditnom sektoru u FBiH, u MKF je zaposlen 1.171 radnik ili 82,9%, a u MKD ukupno 241 radnik ili 17,1%.

R. br.	Stupanj stručne spreme	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Udjel %	Broj zaposlenih	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema - VSS	739	52,9	718	50,8	97
2.	Viša stručna sprema - VŠS	111	7,9	118	8,4	106
3.	Srednja stručna sprema - SSS	538	38,5	566	40,1	105
4.	Ostali	10	0,7	10	0,7	100
	Ukupno	1.398	100	1.412	100	101

Na temelju podataka o efikasnosti osoblja na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 12. 2022., aktiva po zaposlenom u MKO iznosi 516,2 tisuće KM, što je za 4,1% više u odnosu na 31. 12. 2021.

4.1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

4.1.2.1. Bilanca stanja

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 12. 2022. iznosi 728,9 milijuna KM i za 35,4 milijuna KM ili 5,1% je veća u odnosu na stanje sa 31. 12. 2021.

U prilogima 9. i 10. dan je zbirni prikaz bilance stanja MKF i MKD, dok je u Prilogu 11. dan pregled osnovnih financijskih pokazatelja MKO prema izvještajnim podacima na dan 31. 12. 2022.

Zbirna bilanca stanja mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 12. 2022. i usporednim podacima sa 31. 12. 2021. prikazana je u tablici 44:

- 000 KM -

Tablica 44: Bilanca stanja mikrokreditnog sektora										
R. br.	Opis	31. 12. 2021.				31. 12. 2022.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
	AKTIVA									
1.	Novčana sredstva	45.096	19.829	64.925	9,4	43.803	10.602	54.405	7,5	84
2.	Plasmani bankama	1.660	0	1.660	0,2	182	0	182	0,0	11
3.	Mikrokrediti, bruto	402.924	160.441	563.365	81,2	440.182	165.440	605.622	83,1	108
4.	RKG	3.631	2.888	6.519	0,9	2.954	4.213	7.167	1,0	110
5.	Neto mikrokrediti	399.293	157.553	556.846	80,3	437.228	161.227	598.455	82,1	107
6.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	25.577	5.151	30.728	4,4	24.706	5.026	29.732	4,1	97
7.	Dugoročne investicije	33.888	0	33.888	4,9	34.388	0	34.388	4,7	101
8.	Ostala aktiva	3.652	1.789	5.441	0,8	10.250	1.498	11.748	1,6	216
9.	Rezerve na ostale stavke aktive, osim kredita	10	0	10	0,0	0	0	0	0,0	0
	Ukupno aktiva	509.156	184.322	693.478	100	550.557	178.353	728.910	100	105
	PASIVA									
10.	Obv. po uzetim kred.	201.926	124.023	325.949	47,0	228.663	109.602	338.265	46,4	104
11.	Ostale obveze	25.488	8.201	33.689	4,9	26.719	10.805	37.524	5,2	111
12.	Kapital	281.742	52.098	333.840	48,1	295.175	57.946	353.121	48,4	106
	Ukupno pasiva	509.156	184.322	693.478	100	550.557	178.353	728.910	100	105
13.	Izvanbilančna evidencija	178.970	31.948	210.918		181.648	36.139	217.787		103

U strukturi aktive i pasive mikrokreditnog sektora FBiH sa 31. 12. 2022., smanjena je razina novčanih sredstava (16,2%), materijalne i nematerijalne imovine (3,2%) te plasmana bankama (89%), kao rezultat smanjena oročenih sredstava jedne MKF koja je sa 31. 12. 2021. imala 90,4% udjela u ovoj bilančnoj poziciji. U odnosu na kraj prethodne godine, bilančne stavke koje su zabilježile rast su: bruto i neto mikrokrediti (za 7,5%), RKG (9,9%), dugoročne investicije (1,5%), ostala aktiva (115,9%), kapital (5,8%), obveze po uzetim kreditima (3,8%) i ostale obveze (11,4%).

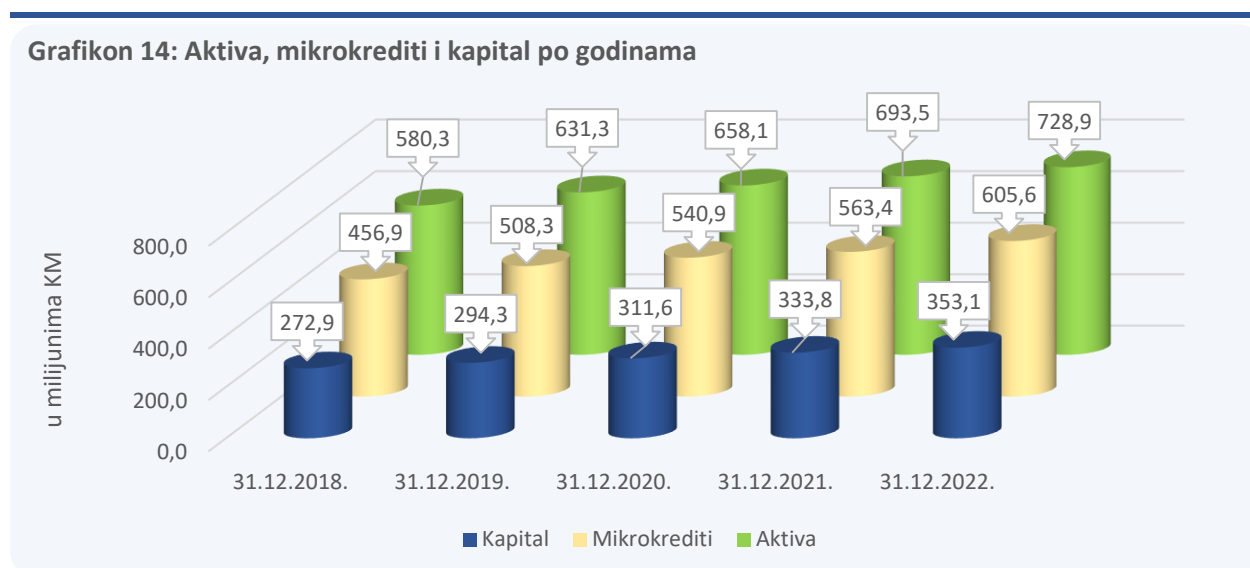
Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 12. 2022. iznosi 4,37%, što je u okviru propisanog standarda poslovanja.

Neto mikrokreditni portfelj s udjelom od 82,1% u ukupnoj aktivni mikrokreditnog sektora, iznosi 598,5 milijuna KM, te je zabilježio rast u apsolutnom iznosu od 41,6 milijuna KM ili 7,5%, od čega su neto mikrokrediti u MKF porasli za iznos od 37,9 milijuna KM, odnosno 9,5%, a neto krediti u MKD za iznos od 3,7 milijuna KM, odnosno 2,3% u odnosu na 31.12.2021. godine. U promatranom razdoblju, RKG na ukupan mikrokreditni portfelj veće su za 0,6 milijuna KM ili 9,9%. RKG kod MKF smanjene su za 0,7 milijuna KM ili 18,6%, dok su kod MKD povećane za iznos od 1,3 milijuna KM,

sa stopom rasta od 45,9% s obzirom da je jedno MKD koje ima 60,1% udjela u ovoj bilančnoj poziciji MKD, zabilježilo povećanje iste za 67%.

Ukupna izvanbilančna evidencija sa 31. 12. 2022. iznosi 217,8 milijuna KM i u odnosu na 31. 12. 2021. veća je za 6,9 milijuna KM ili 3,3%, pri čemu je kod MKF povećana za 2,7 milijuna KM ili 1,5%, a kod MKD za 4,2 milijuna KM ili 13,1%. Od ukupnog iznosa izvanbilančne evidencije, na otpisane kredite (u koje su uključeni glavnica i redovna kamata, te zatezna kamata i sudski troškovi) odnosi se 148,7 milijuna KM ili 68,3% izvanbilance, koji su za 0,7 milijuna KM ili 0,5% manji u odnosu na kraj 2021. godine. Ukupan broj otpisanih mikrokreditnih partija sa 31. 12. 2022. je 36.883, što u odnosu na 31. 12. 2021. predstavlja smanjenje za ukupno 365 mikrokreditnih partija (1%), kao neto efekt novih otpisa, izvršenih trajnih otpisa i u potpunosti naplaćenih mikrokredita.

U grafikonu 14 prikazane su najveće bilančne stavke aktive i pasive po godinama.

4.1.2.2. Kapital i obaveze

Najveće stavke pasive mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 12. 2022. odnose se na: kapital koji iznosi 353,1 milijun KM i čini 48,4% ukupne pasive i obaveze po uzetim kreditima koje iznose 338,3 milijuna KM ili 46,4% ukupne pasive. Preostali iznos od 37,5 milijuna KM ili 5,2% ukupne pasive odnosi se na ostale obaveze koje su u usporedbi sa 31. 12. 2021. povećane za iznos od 3,8 milijuna KM ili 11,4%.

U 2022. godini ukupno povećanje kapitala na razini mikrokreditnog sektora u FBiH je iznosilo 19,3 milijuna KM ili 5,8%, od čega je kapital MKF povećan za 13,4 milijuna KM ili 4,8%, dok je kapital MKD u promatranom razdoblju povećan za iznos od 5,9 milijuna KM ili 11,2%.

Struktura kapitala mikrokreditnog sektora u FBiH prikazana je u tablici 45:

- 000 KM -

Tablica 45: Struktura kapitala mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31. 12. 2021.				31. 12. 2022.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Donirani kapital	48.098	0	48.098	14,4	48.098	0	48.098	13,6	100
2.	Temeljni kapital	3.696	34.177	37.873	11,3	3.696	34.177	37.873	10,7	100
3.	Višak/manjak prih. nad rash.	228.878	0	228.878	68,5	242.416	0	242.416	68,7	106
4.	Emisioni ažio	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
5.	Neraspor. dobit	0	7.566	7.566	2,3	0	10.191	10.191	2,9	135
6.	Zakonske rezerve	0	4.214	4.214	1,3	0	5.569	5.569	1,6	132
7.	Ostale rezerve	1.070	6.141	7.211	2,2	965	8.009	8.974	2,5	124
	Ukupno kapital	281.742	52.098	333.840	100	295.175	57.946	353.121	100	106

Ukupan kapital MKF iznosi 295,2 milijuna KM ili 83,6% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a najveće stavke su višak prihoda nad rashodima, koji iznosi 242,4 milijuna KM i čini 82,1% ukupnog kapitala MKF koji je veći za 13,5 milijuna KM ili 5,9% i donirani kapital koji iznosi 48,1 milijun KM ili 16,3% koji je, u odnosu na kraj prethodne godine, na istoj razini. Od ukupnog iznosa doniranog kapitala, donacije za kreditni fond iskazuje devet MKF, pri čemu se na tri MKF odnosi 64,5%, a samo na jednu MKF 39,1% ukupnog iznosa donacija za kreditni fond. Pet najvećih pojedinačnih donatora u MKF u FBiH sudjeluju sa 69,1% (33,2 milijuna KM), pri čemu najveći donator samo jedne MKF ima udjel u iznosu od 10,1 milijun KM ili 21% u ukupnom doniranom kapitalu. Preostale stavke kapitala MKF odnose se na temeljni kapital MKF i ostale rezerve u ukupnom iznosu od 4,7 milijuna KM ili 1,6%.

Ukupan kapital MKD iznosi 57,9 milijuna KM, što čini 16,4% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a u strukturi istog najveće stavke su temeljni kapital, u iznosu od 34,2 milijuna KM ili 59% i neraspoređena dobit u iznosu od 10,2 milijuna KM ili 17,6%, a preostalih 13,5 milijuna KM ili 23,4% kapitala MKD odnosi se na zakonske i ostale rezerve.

Promatrajući pokazatelj stope kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na aktivu, koji sa 31. 12. 2022. na razini mikrokreditnog sektora iznosi 41,85%, može se konstatirati da je isti u skladu s propisanim ograničenjem.

Ročna struktura obveza po uzetim kreditima prikazana je u tablici 46:

- 000 KM -

Tablica 46: Ročna struktura uzetih kredita

R. br.	Opis	31. 12. 2021.				31. 12. 2022.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Obv. po uzetim kratk. kred.	16.141	1.500	17.641	5,4	12.292	7.856	20.148	5,9	114
2.	Obv. po uzetim dug. kred.	184.670	121.238	305.908	93,9	215.159	100.616	315.775	93,4	103
3.	Obveze po dosp. kamatama	1.115	1.285	2.400	0,7	1.212	1.130	2.342	0,7	98
	Ukupno	201.926	124.023	325.949	100	228.663	109.602	338.265	100	104

U odnosu na 31. 12. 2021., obveze po uzetim kreditima povećane su za iznos od 12,3 milijuna KM ili 3,8%. U strukturi ukupnih obveza po uzetim kreditima sa 31. 12. 2022., kreditne obveze MKF čine 67,6%, a MKD 32,4%. U pogledu ročne strukture obveza po uzetim kreditima, u odnosu na 31. 12. 2021., kratkoročne obveze su povećane za 14,2%, a dugoročne obveze za 3,2%. Obveze po dospjelim kamatama smanjene su za 2,4%. Najveća dva kreditora mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 12. 2022. su EFSE, Luksemburg - 25,4 milijuna KM i GGF Southeast Europe B.V., Luksemburg - 16,6 milijuna KM.

4.1.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive

Mikrokreditni portfelj iskazan u bruto iznosu u ukupnoj bilančnoj sumi mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 12. 2022. sudjeluje sa 83,1% ukupne aktive mikrokreditnog sektora i iznosi 605,6 milijuna KM. Ukoliko se isti umanjuje za pripadajuće RKG u ukupnom iznosu od 7,2 milijuna KM, neto mikrokreditni portfelj iznosi 598,4 milijuna KM, a isti čini 82,1% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH (tablica 47). U usporedbi sa 31. 12. 2021. bruto mikrokreditni portfelj je povećan za iznos od 42,3 milijuna KM ili 7,5%, a neto mikrokreditni portfelj za iznos od 41,6 milijuna KM ili 7,5%. U istom razdoblju razina RKG je povećana za 0,6 milijuna KM ili 9,9%.

U strukturi ukupnog neto mikrokreditnog portfelja sa 31. 12. 2022., neto mikrokrediti MKF iznose 437,2 milijuna KM i čine 73,1% ukupnih neto mikrokredita na razini sektora, dok se na MKD odnosi iznos od 161,2 milijuna KM ili 26,9% ukupnih neto mikrokredita na razini sektora.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2021.			31. 12. 2022.			Indeks (8/5)
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9
1.	Mikrokrediti (bruto)	402.924	160.441	563.365	440.182	165.440	605.622	108
2.	RKG	3.631	2.888	6.519	2.954	4.213	7.167	110
3.	Neto mikrokrediti (1.-2.)	399.293	157.553	556.846	437.228	161.227	598.455	107

Detaljni podaci o sektorskoj i ročnoj strukturi mikrokreditnog portfelja (umanjenog za odgođeni prihod po osnovi naknada) na dan 31. 12. 2022. prikazani su u tablici 48:

- 000 KM -

R. br.	Mikrokrediti	Kratkoročni mikrokrediti	Dugoročni mikrokrediti	Dospjela potraživanja	Ukupno	%
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7
1.	Pravnim osobama					
a)	Uslužne djelatnosti	279	8.655	62	8.996	55,4
b)	Trgovina	288	2.956	11	3.255	20,1
c)	Poljoprivreda	33	961	3	997	6,1
d)	Proizvodnja	93	2.758	10	2.861	17,6
e)	Ostalo	16	120	0	136	0,8
	Ukupno 1	709	15.450	86	16.245	100
2.	Fizičkim osobama					
a)	Uslužne djelatnosti	810	32.244	170	33.224	5,7
b)	Trgovina	265	5.686	33	5.984	1,0
c)	Poljoprivreda	5.298	170.711	437	176.446	30,1
d)	Proizvodnja	108	4.209	16	4.333	0,7
e)	Stambene potrebe	3.507	173.157	303	176.967	30,2
f)	Ostalo	15.567	172.672	755	188.994	32,3
	Ukupno 2	25.555	558.679	1.714	585.948	100
	Ukupno (1+2)	26.264	574.129	1.800	602.193	

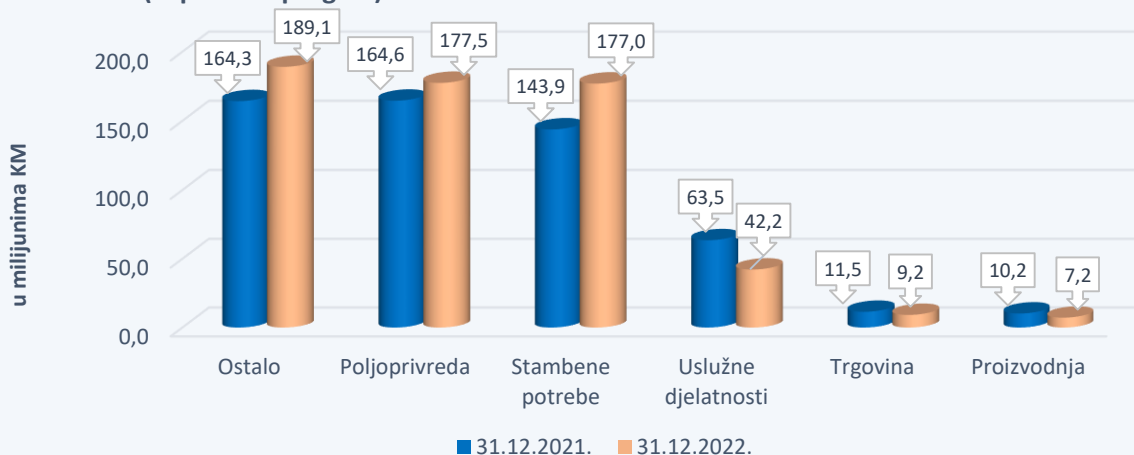
U ročnoj strukturi mikrokreditnog portfelja sa 31. 12. 2022., najveći udjel imaju dugoročni mikrokrediti sa 95,3%, kratkoročni mikrokrediti sudjeluju sa 4,4% i dospjela potraživanja po mikrokreditima sa 0,3%.

Promatrajući sektorsku strukturu, dominantan je udjel mikrokredita odobrenih fizičkim osobama u visini od 97,3%, a preostalih 2,7% se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim osobama. U okviru mikrokreditnog portfelja fizičkih osoba, najveći je udjel mikrokredita odobrenih za ostale

sektore 32,3%, te za stambene potrebe koje je iznosilo 30,2%. Prema visini udjela slijede mikrokrediti odobreni za poljoprivredu sa 30,1% i uslužne djelatnosti sa 5,7%. Udjel mikrokredita za trgovinu je 1%, a za proizvodnju 0,7%. U strukturi mikrokredita odobrenih pravnim osobama, dominantan je udjel mikrokredita za uslužne djelatnosti sa 55,4%.

U grafikonu 15 prikazana je sektorska struktura mikrokredita s usporednim pregledom u odnosu na kraj prethodne godine.

Grafikon 15: Sektorska struktura mikrokredita (usporedni pregled)

U tablici 49 daje se pregled potraživanja s pripadajućim rezerviranjima po grupama prema broju dana kašnjenja, kao i podatak o nenaplaćenim dospjelim potraživanjima preko 180 dana, koja su isknižena iz bilance stanja, na dan 31. 12. 2022.:

- 000 KM -

Tablica 49: RKG

R. br.	Dani kašnjenja	Stope rezerv.	Iznos kredita	Udjel (%)	Dospjela kamata		Iznos ost. stavki aktive	Po mikrokr.	Rezerviranja		Više izdv. rezerve	Ukupna rezerviranja
					Stopa rezer.	Iznos kamate			Po dosp. kam.	Po ost. stav. aktive		
1	2	3	4	5	6	7	8	9=4x3	10=7x6	11=8x3	12	13=9+10+11+12
1.	0	0%	586.918	97,5	0%	313	421	0	0	0	171	171
2.	1-15	2%	4.184	0,7	2%	124	0	84	2	0	26	112
3.	16-30	15%	3.679	0,6	100%	87	0	552	87	0	56	695
4.	31-60	50%	2.714	0,4	100%	116	0	1.357	116	0	61	1.534
5.	61-90	80%	1.703	0,3	100%	71	0	1.362	71	0	39	1.472
6.	91-180	100%	2.995	0,5	100%	187	0	2.995	187	0	1	3.183
	Ukupno		602.193	100		898	421	6.350	463	0	354	7.167
7.	preko 180	Otpis	1.983	-	-	154	-	-	-	-	-	-

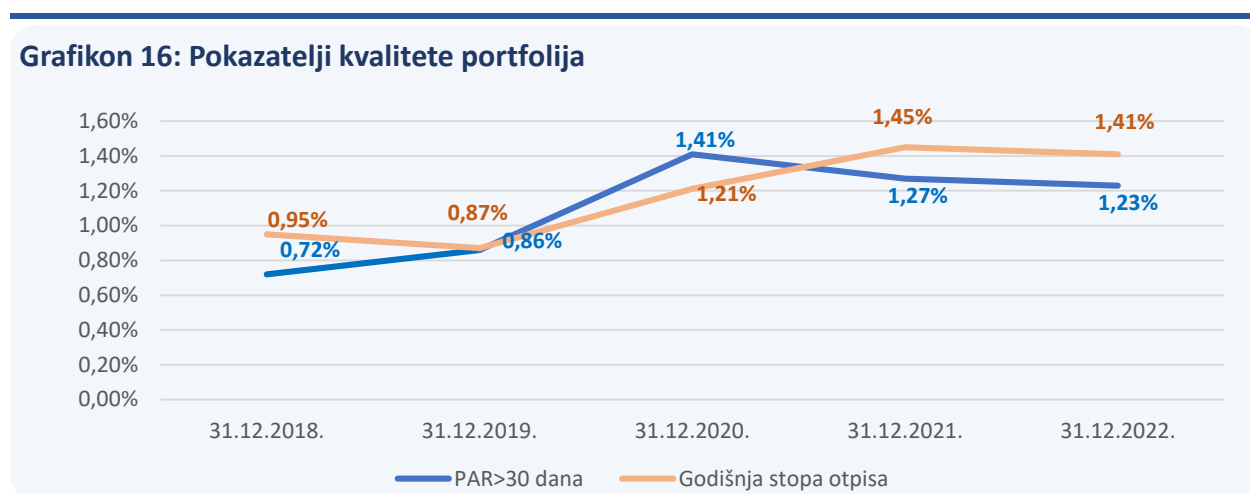
U mikrokreditnom portfelju na razini sektora, 97,5% se odnosi na mikrokredite u čijoj otplati nema kašnjenja, dok kod preostalih 2,5% mikrokredita ima kašnjenja, od čega se na kašnjenja do 30 dana odnosi 1,3% mikrokredita, a na kašnjenja u otplati od 31 do 180 dana 1,2% mikrokredita. Od ukupnog iznosa dospjele kamate (0,9 milijuna KM), kašnjenja u plaćanju do 30 dana čine 23,5%, a kašnjenja od 31 do 180 dana čine 41,6%. Ukupan iznos rezerviranja po osnovi mikrokredita, kamata i ostalih stavki aktive sa 31. 12. 2022. je 7,2 milijuna KM, a najveću stavku čine rezerviranja izvršena po mikrokreditima u kašnjenju od 91 do 180 dana, koja iznose 3,2 milijuna KM i čine 44,4% ukupnog iznosa rezerviranja. Omjer RKG sa 31. 12. 2022. iznosi 1,05%, što u usporedbi s istim omjerom 31. 12. 2021., kada je iznosio 1,09%, predstavlja smanjenje za 0,04 postotna boda.

Ključni pokazatelji kvalitete mikrokreditnog portfelja

Pokazatelj portfelja u riziku preko 30 dana kašnjenja (PAR>30 dana) sa 31. 12. 2022. na razini mikrokreditnog sektora iznosi 1,23% i smanjen je za 0,04 postotna boda u odnosu na 31. 12. 2021. Ovaj pokazatelj rizičnosti mikrokreditnog portfelja na razini sektora je u okviru propisanog standarda.

Na razini mikrokreditnog sektora, godišnja stopa otpisa mikrokredita sa 31. 12. 2022. iznosi 1,41%, što je u okviru propisanog standarda, a ista je smanjena za 0,04 postotna boda u odnosu na kraj prethodne godine.

U grafikonu 16 prikazani su pokazatelji kvalitete portfelja s usporednim pregledom po godinama.

Ponderirane NKS i EKS na mikrokredite

U razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2022., MKO sa sjedištem u FBiH zaključile su ukupno 147.690 ugovora, te isplatile 552,9 milijuna KM mikrokredita, što je za 5.132 ugovora ili 3,6% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno u vrijednosti isplata za 55 milijuna KM ili 11,1% više isplata u odnosu na promatrano razdoblje. Kod MKO sa sjedištem u FBiH, prosječna ponderirana NKS na ukupne mikrokredite je iznosila 18,98%, a EKS 23,30%, pri čemu je NKS na kratkoročne mikrokredite iznosila 20,22%, a na dugoročne 18,83%, te EKS na kratkoročne mikrokredite 28,90%, odnosno 22,65% na dugoročne mikrokredite. Prosječna ponderirana EKS na ukupne mikrokredite koje su isplatile MKO sa sjedištem u FBiH u razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2022., bilježi smanjenje za 0,7 postotnih bodova u odnosu na isto razdoblje 2021. godine, pri čemu je prosječna ponderirana EKS na kratkoročne mikrokredite zabilježila pad za 0,32 postotna boda, dok je na dugoročne mikrokredite zabilježila pad za 0,61 postotni bod.

U Prilogu 12. daje se pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS, prema ročnosti i namjeni, za mikrokredite koje su u razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2022. isplatile MKO sa sjedištem u FBiH.

U Prilogu 12a. daje se usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS na isplaćene mikrokredite (kratkoročne, dugoročne i ukupne) u razdoblju 2018 - 2022. godina.

4.1.2.4. Financijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH

Na razini mikrokreditnog sektora u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2022. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 13,3 milijuna KM (tablica 50), što je za 0,9 milijuna KM ili 6,4% manje u odnosu na isto razdoblje 2021. godine. Na izvještajni datum, MKO su ukupno iskazale 19,2 milijuna KM viška prihoda nad rashodima, odnosno dobiti i 5,9 milijuna KM manjka prihoda nad rashodima, odnosno gubitka.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.12.2021.						1.1. - 31.12.2022.					
		Iznos			Broj MKO			Iznos			Broj MKO		
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Višak prihoda nad rashodima/Dobit	13.353	6.884	20.237	8	2	10	13.821	5.353	19.174	8	2	10
2.	Manjak prihoda nad rashodima/Gubitak	124	5.932	6.056	2	1	3	396	5.510	5.906	2	1	3
	Ukupno	13.229	952	14.181	10	3	13	13.425	-157	13.268	10	3	13

MKF su iskazale višak prihoda nad rashodima u iznosu od 13,4 milijuna KM, koji je za 0,2 milijuna KM veći u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok su MKD iskazala neto gubitak u iznosu od 157 tisuća KM. Iskazani ukupni višak prihoda nad rashodima MKF iznosio je 13,8 milijuna KM (osam MKF), a manjak prihoda nad rashodima su iskazale dvije MKF u iznosu od 0,4 milijuna KM. Dobit su iskazala dva MKD u iznosu od 5,4 milijuna KM, dok je jedno MKD iskazalo gubitak u iznosu od 5,5 milijuna KM. U prilogima 13. i 14. dani su zbirni računi dobiti i gubitka za MKF i MKD.

Ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH ostvareni u razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2022. iznose 126 milijuna KM i isti su veći za 6,4 milijuna KM ili 5,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 51).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1. - 31.12.2021.				1.1. - 31.12.2022.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Prihod od kamata i slični prihodi									
1.1.	Kamata na kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	15	3	18	0,0	3	2	5	0,0	28
1.2.	Kamate na plasmene bankama	11	0	11	0,0	14	0	14	0,0	127
1.3.	Kamate na kredite	72.800	29.332	102.132	85,4	77.477	29.832	107.309	85,2	105
1.4.	Naknade za obradu kredita	4.317	1.521	5.838	4,9	5.059	1.460	6.519	5,2	112
1.5.	Naknade za prijev. otplatu kredita	466	249	715	0,6	597	266	863	0,7	121
1.6.	Ostali prihodi od kamata i sl. prihodi	1.022	108	1.130	1,0	1.095	332	1.427	1,1	126
	Ukupno	78.631	31.213	109.844	91,9	84.245	31.892	116.137	92,2	106
2.	Operativni prihodi									
2.1.	Naknade za izvršene usluge	184	0	184	0,2	236	0	236	0,2	128
2.2.	Prihod od naplaćenih otpisanih potraž.	7.109	585	7.694	6,4	6.896	979	7.875	6,2	102
2.3.	Ostali operativni prihodi	13	18	31	0,0	9	16	25	0,0	81
	Ukupno	7.306	603	7.909	6,6	7.141	995	8.136	6,4	103
3.	Ostali poslovni prihodi	1.564	234	1.798	1,5	1.472	257	1.729	1,4	96
	Ukupni prihodi (1+2+3)	87.501	32.050	119.551	100	92.858	33.144	126.002	100	105

U strukturi ukupnih prihoda MKO, prihodi od kamata i slični prihodi sudjeluju sa 92,2%, operativni prihodi sa 6,4%, a ostali poslovni prihodi sa 1,4%. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, prihodi od kamata i slični prihodi, zabilježili su porast od 6,3 milijuna KM ili 5,7%. Prihodi od

kamata na kredite, kao najznačajnija stavka prihoda od kamata i sličnih prihoda porasli su za 5,2 milijuna KM ili 5,1%.

Operativni prihodi MKO u promatranom razdoblju zabilježili su porast od 0,2 milijuna KM ili 2,9%, pri čemu su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja, kao dominantna stavka, povećani za 0,2 milijuna KM ili 2,4%. Ostali poslovni prihodi zabilježili su pad u iznosu od 0,1 milijun KM ili 3,8%.

Ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2022. iznose 112,7 milijuna KM i isti su veći za 7,4 milijuna KM ili 7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 52).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1. - 31.12.2021.				1.1. - 31.12.2022.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Rashodi od kamata i slični rashodi									
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	6.458	4.315	10.773	10,2	6.617	4.613	11.230	10,0	104
1.2.	Naknade za primljene kredite	676	529	1.205	1,2	696	546	1.242	1,1	103
1.3.	Naknade za prijev. otplatu kredita	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
1.4.	Ostali rashodi po kamatama i sl. rashodi	444	2.321	2.765	2,6	429	1.848	2.277	2,0	82
	Ukupno	7.578	7.165	14.743	14,0	7.742	7.007	14.749	13,1	100
2.	Operativni rashodi									
2.1.	Troškovi plaća i doprinosa	38.375	9.919	48.294	45,8	41.117	10.304	51.421	45,6	106
2.2.	Troškovi amortizacije	4.410	1.427	5.837	5,5	4.630	1.454	6.084	5,4	104
2.3.	Materijalni troškovi	1.955	522	2.477	2,4	2.418	710	3.128	2,8	126
2.4.	Troškovi usluga	12.909	6.303	19.212	18,2	15.062	6.329	21.391	18,9	111
2.5.	Ostali operativni troškovi	2.489	773	3.262	3,1	2.641	836	3.477	3,1	107
	Ukupno	60.138	18.944	79.082	75,0	65.868	19.633	85.501	75,8	108
3.	Ostali poslovni rashodi	731	201	932	0,9	733	243	976	0,9	105
4.	Troškovi rezer. za kred. i dr. gubitke	4.180	4.415	8.595	8,2	3.844	5.824	9.668	8,6	112
5.	Porez na višak prih. nad rash./dobit	1.645	373	2.018	1,9	1.246	594	1.840	1,6	91
	Ukupni rashodi (1+2+3+4+5)	74.272	31.098	105.370	100	79.433	33.301	112.734	100	107

U strukturi ukupnih rashoda MKO, dominiraju operativni rashodi s udjelom od 75,8%, dok rashodi od kamata i slični rashodi sudjeluju sa 13,1%, te troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke sa 8,6%. Na ostale poslovne rashode i porez na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit odnosi se 2,5% ukupnih rashoda MKO.

Rashodi od kamata i slični rashodi su na istoj razini u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, pri čemu su kamate na pozajmljena sredstva i naknade za primljene kredite povećane za 4,2% i 3,1%. Ostali rashodi po kamatama i slični rashodi su smanjeni za 17,6%.

Operativni rashodi MKF, kao dominantna stavka ukupnih rashoda, povećani su za 6,4 milijuna KM ili 8,1%, pri čemu su troškovi plaća i doprinosa, kao najznačajnija stavka, porasli za 3,1 milijun KM ili 6,5%. Troškovi usluga su porasli za 2,2 milijuna KM ili 11,3%, materijalni troškovi za 0,7 milijuna KM ili 26,3%, a ostali operativni troškovi za 0,2 milijuna KM odnosno 6,6%. Troškovi amortizacije su porasli za 0,2 milijuna KM ili 4,2%.

Ostali poslovni rashodi povećani su za 4,7%, dok su troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke porasli za 1,1 milijun KM ili 12,5%. Troškovi poreza na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit su manji za 0,2 milijuna KM ili 8,8%.

Pokazatelji efikasnosti i održivosti mikrokreditnog sektora FBiH

Operativna efikasnost poslovanja mikrokreditnog sektora FBiH sa 31. 12. 2022. iznosi 18,93%, što je u okviru propisanog pokazatelja.

Prema izvještajnim podacima na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 12. 2022. prilagođeni povrat na aktivu za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA), je pozitivan i iznosi 1,95%. Pokazatelj operativne održivosti mikrokreditnog sektora FBiH, koji se koristi kao uobičajeni standard i iskazuje odnosom ukupnih prihoda (umanjenih za naplatu otpisanih potraživanja i ostalih poslovnih prihoda) i ukupnih rashoda, iznosi 113,62%.

4.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor mikrokreditnog sektora u FBiH nastaviti s planiranim supervizorskim aktivnostima, koje će biti usmjerene na:

- praćenje usklađenosti poslovanja MKO s regulatornim okvirom, u pogledu ostvarenja ciljeva mikrokreditiranja, u smislu poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, doprinosa povećanju zaposlenosti i podrške razvoju poduzetništva, povećanju transparentnosti poslovanja i zaštite prava korisnika financijskih usluga;
- pravodobno i adekvatno poduzimanje aktivnosti u MKO u skladu s izrečenim korektivnim mjerama na otklanjanju identificiranih nepravilnosti i slabosti u poslovanju;
- praćenje makroekonomskih prilika i utjecaja na MKO sektor, te ublažavanje negativnih efekata na krajnje korisnike kredita.

Nadležna upravljačka tijela MKO trebaju osigurati usklađenost poslovanja s regulatornim okvirom i propisanim standardima, a posebno u pogledu:

- obavljanja djelatnosti mikrokreditiranja radi poboljšanja materijalnog položaja korisnika, povećanja zaposlenosti i pružanja podrške razvoju poduzetništva, polazeći od zakonom propisanih ciljeva mikrokreditiranja uz dosljednu primjenu Zakona o zaštiti korisnika financijskih usluga³², uključujući i usklađivanje politika kamatnih stopa na mikrokredite s propisanim ciljevima mikrokreditiranja, dajući na taj način doprinos stabilnosti i održivosti mikrokreditnog sektora u FBiH;
- održavanja i unapređenja dobrih praksi upravljanja rizicima kojima su ili kojima bi mogle biti izložene MKO, efikasnosti sustava unutarnjih kontrola i neovisne funkcije unutarnje revizije;
- optimiziranja resursa i primjene principa odgovornog mikrokreditiranja;
- usklađivanja, odnosno unapređenja pokazatelja operativne efikasnosti i operativne održivosti;
- nastavka i unapređenja suradnje sa AMFI, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za MKO;
- redovnog, ažurnog i točnog dostavljanja podataka CBBiH za potrebe vođenja CRK-a;
- unapređenja transparentnosti poslovanja.

MKO koje su manje kapitalizirane i/ili imaju materijalno značajan iznos otpisanih mikrokredita trebaju uspostaviti i realizirati jasna i konzistentna strateška opredjeljenja u pogledu održivosti poslovanja, mogućeg iznalaženja prihvatljivih partnera za konsolidaciju, kako bi se optimizirali resursi, očuvala donirana sredstva, osigurala podrška stranih kreditora, te osigurala održivost

³² „Službene novine Federacije BiH“, broj: 31/14

radnih mjesta u MKO, što će biti predmet supervizorske pažnje s ciljem očuvanja stabilnosti mikrokreditnog sektora i ostvarenja zakonom propisanih ciljeva i djelatnosti mikrokreditiranja u FBiH.

4.2. LEASING SEKTOR

4.2.1. STRUKTURA LEASING SEKTORA U FBiH

4.2.1.1. Broj leasing društava i podružnica

Dozvolu FBA za obavljanje poslova leasinga na dan 31. 12. 2022. imaju četiri leasing društva u FBiH, te je u odnosu na kraj prethodne godine broj leasing društava isti s obzirom da je jedno društvo registrirano u prvom kvartalu 2022. godine, dok je za jedno društvo, u četvrtom kvartalu 2022. godine, doneseno rješenje o oduzimanju dozvole za rad, te je nadležnom sudu dostavljen prijedlog za otvaranje likvidacijskog postupka. Tri leasing društva imaju osnovanu po jednu podružnicu u RS-u.

U Prilogu 15. daju se osnovni podaci o leasing društvima koja sa 31. 12. 2022. čine leasing sektor u FBiH.

4.2.1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva leasing društava u FBiH, prema podacima sa 31. 12. 2022. je sljedeća: dva leasing društva su u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnih pravnih osoba, jedno leasing društvo je u većinskom vlasništvu nerezidentne pravne osobe, dok je jedno leasing društvo u 100%-tnom vlasništvu rezidentne pravne osobe.

4.2.1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31. 12. 2022. u leasing sektoru u FBiH je zaposleno 100 radnika, što je za jednog radnika ili 1% manje u odnosu na kraj prethodne godine (tablica 53).

R. br.	Stupanj stručne spreme	31. 12. 2021.		31. 12. 2022.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Udjel %	Broj zaposlenih	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema – VSS	73	72,3	77	77,0	105
2.	Viša stručna sprema – VŠS	4	4,0	2	2,0	50
3.	Srednja stručna sprema – SSS	18	17,8	16	16,0	89
4.	Ostali	6	5,9	5	5,0	83
	Ukupno	101	100	100	100	99

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi leasing društva zasniva se na omjeru aktive i broja zaposlenih. Prema pokazateljima na dan 31. 12. 2022. na razini leasing sektora u FBiH na svakog zaposlenog odnosilo se 4,4 milijuna KM aktive, što je za 0,7 milijuna KM ili 18,1% više u odnosu na 31. 12. 2021.

4.2.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

4.2.2.1. Bilanca stanja

Ukupna aktiva leasing sektora u FBiH na dan 31. 12. 2022. iznosi 437 milijuna KM i veća je za 63,3 milijuna KM ili 16,9% u odnosu na 31. 12. 2021. Na dva leasing društva, promatrano po veličini aktive, odnosi se 69,8% ukupne aktive leasing sektora u FBiH.

U Prilogu 16. dana je Zbirna bilanca stanja leasing društava u FBiH, dok je u Prilogu 17. dan pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH, prema izvještajnim podacima sa stanjem na dan 31. 12. 2022. U tablici 54 daje se sažeta bilanca stanja leasing sektora.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2021.	Udjel %	31. 12. 2022.	Udjel %	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novac i novčani ekvivalenti	4.391	1,2	4.384	1,0	100
2.	Plasmani bankama	8.240	2,2	6.167	1,4	75
3.	Potraživanja po financijskom leasingu, neto	290.647	77,8	342.550	78,4	118
3a)	Potraživanja po financijskom leasingu, bruto	318.640	85,3	383.834	87,8	120
3b)	Rezerve za gubitke	5.681	1,5	4.837	1,1	85
3c)	Odgođeni prihod po osnovi kamata	21.996	5,9	36.075	8,2	164
3d)	Odgođeni prihod po osnovi naknada	316	0,1	372	0,1	118
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	0	0,0	0	0,0	-
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	64.259	17,2	76.012	17,4	118
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina - vlastita sredstva, neto	1.557	0,4	1.222	0,3	78
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina - operativnog leasinga, neto	62.702	16,8	74.790	17,1	119
6.	Dugoročne investicije	368	0,1	408	0,1	111
7.	Ostala aktiva	5.831	1,5	7.519	1,7	129
Ukupno aktiva		373.736	100	437.040	100	117
PASIVA						
8.	Obveze po uzetim kreditima	336.293	90,0	390.310	89,3	116
9.	Ostale obveze	7.957	2,1	10.158	2,3	128
10.	Kapital	29.486	7,9	36.572	8,4	124
Ukupna pasiva		373.736	100	437.040	100	117
11.	Izvanbilančna evidencija	106.550		60.984		57

U strukturi ukupne aktive leasing sektora u FBiH najznačajniji je udjel neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga, koja iznose 342,6 milijuna KM ili 78,4% ukupne aktive. U usporedbi sa 31. 12. 2021., neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga veća su za 51,9 milijuna KM ili 17,9%, dok su bruto potraživanja po osnovi financijskog leasinga veća za iznos od 65,2 milijuna KM ili 20,5%. Jedna banka koja obavlja poslove financijskog leasinga, na 31. 12. 2022. iskazuje neto potraživanja po osnovi ugovora financijskog leasinga u ukupnom iznosu od 36,1 milijun KM, što ukazuje da neto potraživanja na razini leasing sustava iznose 378,7 milijuna KM i ista su za 48,1 milijun KM ili 14,6% veća u odnosu na kraj prethodne godine.

Bilančna pozicija novac i novčani ekvivalenti na dan 31. 12. 2022. iznosi 4,4 milijuna KM, što čini 1% ukupne aktive, te je na istoj razini u odnosu na 31. 12. 2021. Plasmani bankama, koje iskazuje jedno leasing društvo, na dan 31. 12. 2022. iznose 6,2 milijuna KM, što čini 1,4% ukupne aktive leasing sektora u FBiH, a što je za 2,1 milijun KM ili 25,2% manje u odnosu na 31. 12. 2021. Neto vrijednost osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga na dan 31. 12. 2022. iznosi 74,8 milijuna KM i za 12,1 milijun KM ili 19,3% je povećana u odnosu na 31. 12. 2021.

U strukturi potraživanja po osnovi financijskog leasinga na razini leasinga sektora u FBiH, promatrano prema predmetu leasinga, ugovori koji su odobreni po osnovi financiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti sudjeluju sa 86,4%, ugovori po osnovi financiranja strojeva i opreme sudjeluju sa 13,4%, dok se na ugovore putem kojih su financirane nekretnine odnosi 0,2%. Prema korisniku leasinga, najveći dio se odnosi na ugovore odobrene pravnim osobama (90,2%), te na ugovore odobrene fizičkim osobama (5,6%).

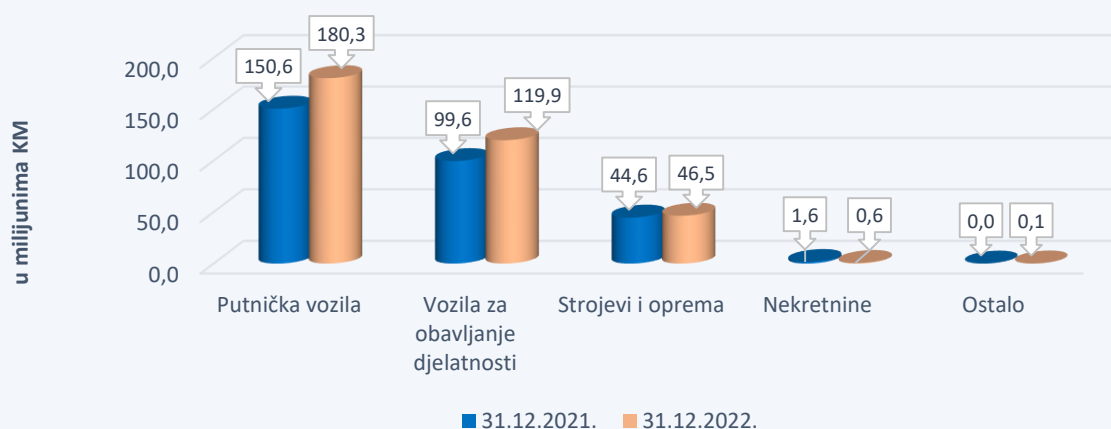
U tablici 55 iskazana je struktura potraživanja po financijskom leasingu na razini leasing sektora u FBiH (bruto potraživanja umanjena za odgođene prihode po osnovi kamata i naknada) na dan 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Udjel %
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prema predmetu leasinga					
1.1.	Putnička vozila	57.304	121.574	1.469	180.347	51,9
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	41.168	77.399	1.297	119.864	34,5
1.3.	Strojevi i oprema	18.454	27.615	460	46.529	13,4
1.4.	Nekretnine	111	469	15	595	0,2
1.5.	Ostalo	39	13	0	52	0,0
	Ukupno	117.076	227.070	3.241	347.387	100
2.	Prema korisniku leasinga					
2.1.	Pravne osobe	106.450	203.919	2.994	313.363	90,2
2.2.	Poduzetnici	4.140	8.025	102	12.267	3,5
2.3.	Fizičke osobe	5.670	13.755	137	19.562	5,6
2.4.	Ostalo	816	1.371	8	2.195	0,7
	Ukupno	117.076	227.070	3.241	347.387	100

U grafikonu 17 prikazana je struktura potraživanja po financijskom leasingu s usporednim podacima na kraju prethodne godine.

Grafikon 17: Struktura potraživanja po financijskom leasingu (usporedni pregled)

4.2.2.2. Kapital i obveze

Ukupni kapital leasing društava na 31. 12. 2022. iznosi 36,6 milijuna KM, što čini 8,4% ukupne pasive leasing sektora u FBiH, a u usporedbi sa 31. 12. 2021., navedena pozicija je povećana za 7,1 milijun KM ili 24%.

Ukupne obveze leasing sektora na dan 31. 12. 2022. iznose 400,4 milijuna KM, što čini 91,6% ukupne pasive leasing društava u FBiH. U usporedbi sa stanjem na 31. 12. 2021. ukupne obveze na razini sektora povećane su za iznos od 56,2 milijuna KM ili 16,3%.

Obveze leasing društava u FBiH po uzetim kreditima na dan 31. 12. 2022. iznose 390,3 milijuna KM, te predstavljaju dominantan izvor u strukturi ukupne pasive leasing sektora u FBiH, s obzirom da čine 89,3% ukupne pasive. U usporedbi sa 31. 12. 2021., pozicija obveza po kreditima je veća za iznos od 54 milijuna KM ili 16,1%. Promatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantan je udjel dugoročnih kredita u obvezama po uzetim kreditima.

4.2.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive

Prema izvještajnim podacima na razini leasing sektora u FBiH, rezerve za gubitke po financijskom leasingu na dan 31. 12. 2022. (tablica 56) iskazane su u iznosu od 4,8 milijuna KM i manje su u odnosu na 31. 12. 2021. za 0,8 milijuna KM ili 14,9%.

U strukturi potraživanja po financijskom leasingu na dan 31. 12. 2022. iskazano je ukupno 3,2 milijuna KM dospjelih neizmirenih potraživanja, koja su veća za 0,9 milijuna KM ili 35,7% u odnosu na 31. 12. 2021., što je rezultat značajnog povećanja ove stavke kod dva društva za ukupno 163,3%, dok je jedno društvo iskazalo smanjenje za 21,4%.

- 000 KM -

Tablica 56: Pregled rezervi za financijski leasing

R. br.	Dani kašnjenja	Stopa rezerv. za financ. leasing (pokretne stvari)	Stopa rezerv. za financ. leasing (nepokr. stvari)	Iznos potraž. za pokretne stvari	Iznos potraž. za nepokr. stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokr. stvari	Za pokretne stvari	Za nepokr. stvari	Više obrač. i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=7x3	10=8x4	11	12=9+10+11
1.	0-60	0,5%	0,5%	343.836	490	61.934	218	310	1	4.306	4.617
2.	60-90	10%	10%	2.311	120	486	0	49	0	54	103
3.	90-180	50%	50%	596	0	166	0	83	0	0	83
4.	preko 180	100%	75%	34	0	34	0	34	0	0	34
5.	preko 360	100%	100%	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno				346.777	610	62.620	218	476	1	4.360	4.837

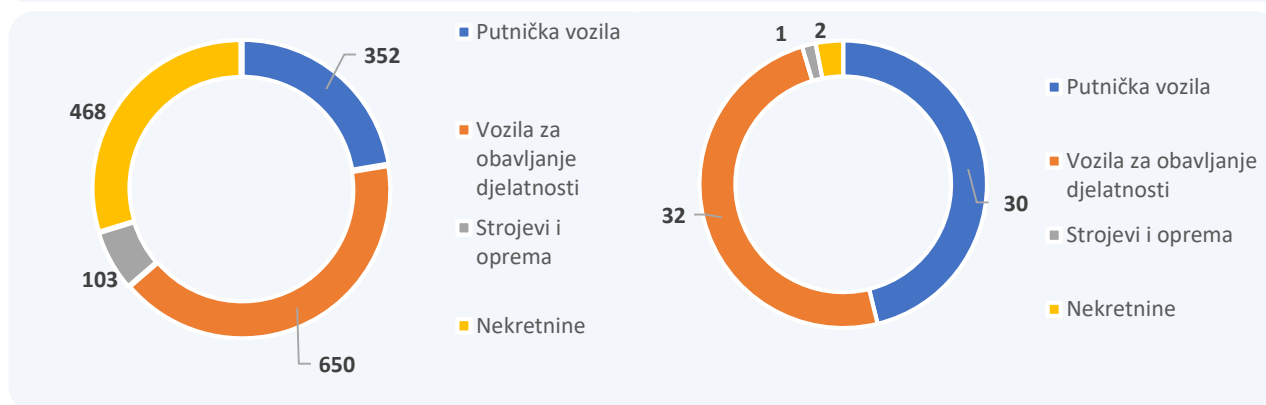
Ukupan iznos otpisanih potraživanja na dan 31. 12. 2022. iznosi 4,1 milijun KM, što je smanjenje u odnosu na 31. 12. 2021. za 2,8 milijuna KM ili 40,9%, uslijed oduzimanja dozvole za rad jednom leasing društvu koje je sa 31. 12. 2021., u ovoj bilančnoj poziciji, imalo udjel od 33,6%, te smanjenja ove bilančne pozicije kod ostala tri leasing društva koja istu iskazuju u izvješćima.

Procijenjena tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga, uslijed raskida leasing ugovora s korisnikom leasinga na dan 31. 12. 2022. na razini leasing sektora FBiH iznosi 1,6 milijuna KM i povećana je u odnosu na 31. 12. 2021. za 0,7 milijuna KM, dok je ukupno izuzetih 65 predmeta,

što je za 46 predmeta više u odnosu na kraj prethodne godine (grafikon 18). Kod jednog leasing društva koje ima 88,6% udjela u procijenjenoj tržišnoj vrijednosti izuzetih predmeta leasinga, zabilježeno je povećanje vrijednosti u odnosu na kraj prethodne godine za 141,2%.

Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta leasing sektora u FBiH na dan 31. 12. 2022., na putnička vozila i vozila za obavljanje djelatnosti odnosi se 63,7%, a na strojeve i opremu 6,5%. Na nekretnine (poslovne objekte), po kojima su leasing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obveza od strane korisnika leasinga, odnosi se 29,8% ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta, a cjelokupan iznos navedene pozicije odnosi se na jedno leasing društvo.

Grafikon 18: Struktura procijenjene tržišne vrijednost izuzetih predmeta leasinga (u 000 KM) i broja izuzetih predmeta

Promatrano na razini leasing sustava FBiH na dan 31. 12. 2022., tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga iznosi 1,6 milijuna KM i ista je smanjena za iznos od 2,9 milijuna KM u odnosu na 31. 12. 2021. Od naprijed navedenog iznosa izuzetih predmeta leasinga, na predmete izuzete od strane banke koja obavlja poslove leasinga odnosi se 19 tisuća KM ili 1,2% ukupne tržišne vrijednosti izuzetih predmeta iskazanih na razini leasing sustava. Na značajno smanjenje navedene pozicije utjecalo je smanjenje vrijednosti na poziciji nekretnina koje iskazuje banka koja obavlja poslove leasinga. Nekretnine preuzete za neotplaćena potraživanja banka je vrednovala u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, odnosno iste je svela na jednu KM.

4.2.2.4. Profitabilnost

Prema izvještajnim podacima četiri leasing društva, na razini leasing sektora u FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2022. iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 8,9 milijuna KM, što predstavlja povećanje za četiri milijuna KM u odnosu na isto razdoblje 2021. godine (tablica 57). Iskazana ukupna neto dobit iznosila je 9,3 milijuna KM (tri leasing društva), dok je jedno leasing društvo iskazalo gubitak u iznosu od 461 tisuću KM.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12.2022.	
		Iznos	Broj leasing društava	Iznos	Broj leasing društava
1	2	3	4	5	6
1.	Dobit	5.776	3	9.341	3
2.	Gubitak	936	1	461	1
	Ukupno	4.840	4	8.880	4

U Prilogu 18. dan je zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2022.

Ukupni prihodi leasing sektora u FBiH

Ukupni prihodi leasing sektora u FBiH ostvareni u razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2022. iznose 46,1 milijun KM i isti su veći za 9,1 milijun KM ili 24,7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 58).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12.2022.		Indeks (5/3)
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihod od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamate na plasmane bankama	73	0,2	136	0,3	186
1.2.	Kamate po financijskom leasingu	11.772	31,9	13.631	29,6	116
1.3.	Ostali prihodi od kamate	2.005	5,4	2.300	5,0	115
	Ukupno 1	13.850	37,5	16.067	34,9	116
2.	Operativni prihodi					
2.1.	Naknade za operativni najam	19.498	52,8	23.149	50,2	119
2.2.	Naknada za izvršene usluge	1	0,0	1	0,0	100
2.3.	Ostali operativni prihodi	3.577	9,7	6.486	14,1	181
	Ukupno 2	23.076	62,5	29.636	64,3	128
3.	Prihod po osnovi otpuštanja rez. za gubitke	0	0,0	362	0,8	-
	Ukupni prihodi (1+2+3)	36.926	100	46.065	100	125

Prihodi od kamata i slični prihodi leasing sektora FBiH iznose 16,1 milijun KM, te čine 34,9% ukupnih prihoda leasing sektora, a isti su veći za 2,2 milijuna KM ili 16% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Najznačajnija pozicija prihoda od kamata su prihodi po osnovi kamata po financijskom leasingu u ukupnom iznosu od 13,6 milijuna KM i isti su za 1,9 milijuna KM ili 15,8% veći u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Operativni prihodi iznose 29,6 milijuna KM s udjelom od 64,3% u ukupnim prihodima leasing sektora, i u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine povećani su za iznos od 6,6 milijuna KM ili 28,4%. Naknade za operativni najam, kao dominantna stavka operativnih prihoda, povećane su za 3,6 milijuna KM ili 18,7%, dok su ostali operativni prihodi povećani za 2,9 milijuna KM ili 81,3%, uslijed značajnog povećanja ove stavke kod dva leasing društva koja imaju 85,9% udjela u ovoj stavci. U razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2022. iskazan je prihod po osnovi otpuštanja rezervi za gubitke u iznosu od 362 tisuće KM, koji čini 0,8% ukupnih prihoda leasing sektora. Dva leasing društva iskazala su prihod na navedenoj poziciji.

Ukupni rashodi leasing sektora u FBiH

Ukupni rashodi za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2022. iznose 37,2 milijuna KM, a isti su veći za 5,1 milijun KM ili 15,9% u odnosu na prethodnu godinu (tablica 59).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12.2022.		Indeks (5/3)
		Iznos 3	Udjel % 4	Iznos 5	Udjel % 6	
1	2					7
1.	Rashod od kamata i slični rashodi					
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	4.244	13,2	6.331	17,0	149
1.2.	Naknade za obradu kredita	88	0,3	128	0,4	145
1.3.	Ostali rashod po kamati	3	0,0	4	0,0	133
	Ukupno 1	4.335	13,5	6.463	17,4	149
2.	Operativni rashodi					
2.1.	Troškovi plaća i doprinosa	4.736	14,7	4.978	13,4	105
2.2.	Troškovi poslovnog prostora	12.823	40,0	14.826	39,9	116
2.3.	Ostali troškovi	8.147	25,4	10.199	27,4	125
	Ukupno 2	25.706	80,1	30.003	80,7	117
3.	Troškovi rezervi	1.444	4,5	0	0,0	0
4.	Porez na dobit	601	1,9	719	1,9	120
	Ukupni rashodi (1+2+3+4)	32.086	100	37.185	100	116

Rashodi od kamata i slični rashodi u leasing sektoru iznose 6,5 milijuna KM, s udjelom od 17,4% u ukupnim rashodima, te su veći u odnosu na isto razdoblje prethodne godine za 2,1 milijun KM ili 49,1%, čemu je najviše doprinijelo povećanje ove stavke za 65,1% kod jednog leasing društva koje ima 46,9% udjela u ovoj bilančnoj poziciji. Kamatni rashodi na uzete kredite, kao dominantna stavka rashoda od kamata, zabilježili su rast za 2,1 milijun KM ili 49,2%.

U promatranom razdoblju ukupni operativni rashodi leasing sektora iznose 30 milijuna KM s udjelom od 80,7% u ukupnim rashodima leasing sektora, i isti su veći za 4,3 milijuna KM ili 16,7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, pri čemu su u njihovoj strukturi povećani troškovi plaća i doprinosa za 5,1%, troškovi poslovnog prostora za 15,6%, dok su ostali troškovi povećani za 25,2%. Porez na dobit leasing društava iznosi 0,7 milijuna KM s udjelom od 1,9%.

4.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga

Vrijednost novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga ostvarenih na razini leasing sustava u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2022. iznosi 264,7 milijuna KM i veća je za 50,4 milijuna KM ili 23,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine, od čega se na leasing sektor, kojeg čine četiri leasing društva, odnosi 249,7 milijuna KM, odnosno 94,3% od ukupne vrijednosti novozaključenih ugovora na razini leasing sustava.

Broj novozaključenih ugovora na razini leasing sustava, u istom razdoblju iznosi 4.748, što je za 468 ugovora ili 10,9% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Od toga se na leasing sektor odnosi 4.551 ugovor ili 95,9% od ukupnog broja zaključenih ugovora na razini leasing sustava. Prosječna vrijednost ugovora na razini leasing sustava zaključenih u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2022. iznosi 55,7 tisuća KM i ista je veća za 11,3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je iznosila 50,1 tisuću KM, dok prosječna vrijednost ugovora na razini leasing sektora iznosi 54,9 tisuća KM što je za 13,6% više u odnosu na isto razdoblje 2021. godine kada je iznosila 48,3 tisuće KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2022., na ugovore financijskog leasinga odnosi se 84%, dok se na ugovore operativnog leasinga odnosi 16%.

U tablici 60 prikazan je usporedni pregled broja zaključenih ugovora u razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2022. i isto razdoblje prethodne poslovne godine, kao i usporedni pregled ostvarenog iznosa novozaključenih ugovora u istim razdobljima:

- 000 KM -

Tablica 60: Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa financiranja leasing sustava													
R. br.	Opis	1.1. - 31.12.2021.						1.1. - 31.12.2022.					
		Financijski leasing		Operativni leasing		Ukupno		Financijski leasing		Operativni leasing		Ukupno	
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6	9	10	11	12	13=9+11	14=10+12
1.	Vozila	3.237	150.995	796	33.228	4.033	184.223	3.555	193.949	938	42.327	4.493	236.276
2.	Oprema	247	30.136	0	0	247	30.136	246	28.268	0	0	246	28.268
3.	Nekretnine	0	0	0	0	0	0	2	96	0	0	2	96
4.	Ostalo	0	0	0	0	0	0	7	74	0	0	7	74
	Ukupno	3.484	181.131	796	33.228	4.280	214.359	3.810	222.387	938	42.327	4.748	264.714

Ukupan iznos novih financiranja u izvještajnom razdoblju ostvarila su sva četiri leasing društva i jedna banka, koja se bavi poslovima financijskog leasinga kao pravni sljednik leasing društva koje se pripojilo istoj.

U strukturi novih plasmana, prema vrsti korisnika financijskog leasinga, dominiraju plasmani prema pravnim osobama, koji čine 91,5% ukupnog iznosa financiranja u razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2022. Jedan od bitnih razloga je činjenica da je financiranje putem leasinga za fizičke osobe nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane zbog obveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

Ponderirane NKS i EKS

Ukupna prosječna ponderirana NKS za ugovore financijskog leasinga zaključene u razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2022. iznosi 3,89% za kratkoročne ugovore i 4,03% za dugoročne ugovore, dok EKS za kratkoročne ugovore iznosi 8,37%, a za dugoročne 6,78%. Ukupna prosječna ponderirana NKS iznosi 4,03%, a EKS 6,79%. U usporedbi s istim razdobljem 2021. godine, kada je iskazana ukupna prosječna ponderirana NKS od 3,81% i EKS od 6,81%, evidentan je porast NKS za 0,22 postotna boda i neznatan pad EKS za 0,02 postotna boda.

U Prilogu 19. dan je pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS po ugovorima o financijskom leasingu zaključenim u razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2022., prema ročnosti, predmetu i korisniku leasinga.

Razlike u visini prosječnih ponderiranih EKS prema korisnicima leasinga su uzrokovane činjenicom da izračun EKS na ugovore zaključene s fizičkim osobama nije istovjetan izračunu iste u ugovorima zaključenim s pravnim osobama, s obzirom da se u iste ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore s fizičkim osobama zakonska obveza.

U Prilogu 19a. dan je usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu, koji su zaključeni u posljednjih pet godina, prema ročnosti i korisniku leasinga.

Razlika između iskazanih NKS i EKS je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o financijskom leasingu i plaća se unaprijed od strane korisnika leasinga, kao i kreiranje ugovora financijskog leasinga s otkupnom vrijednošću, te dodatni troškovi leasing aranžmana koji se uključuju u izračun EKS.

4.2.3. PREPORUKE ZA LEASING SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja leasing društava u FBiH nastaviti s planiranim aktivnostima koje će u narednom razdoblju biti usmjerene na:

- nastavak kontinuiranog nadzora poslovanja leasing sektora, putem posrednih i neposrednih kontrola;
- očuvanje kapitalne adekvatnosti leasing sektora u FBiH i jačanje internih procesa definiranja parametara zaštite kapitala u subjektima leasing sektora u FBiH;
- praćenje makroekonomskih prilika i kretanja referentnih kamatnih stopa i njihovog utjecaja na leasing sektor, te poduzimanje aktivnosti na ublažavanju negativnih efekata na leasing sektor i korisnike financijskih usluga;
- praćenje i ocjenu efikasnosti uspostavljenih sustava upravljanja rizicima u leasing sektoru u FBiH i kvalitete sveukupnog upravljanja;
- daljnju suradnju sa UDLBiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za leasing društva, kao i suradnje s drugim nadzornim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovi financijskog leasinga u CRK-u;
- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za poslovanje leasing sektora u FBiH.

U okviru nadležnosti za nadzor poslovanja leasing društava, FBA očekuje od subjekata leasing sustava u FBiH da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja usluga financiranja putem leasinga, a koje su usmjerene na:

- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog leasing poslovanja;
- kapitalno jačanje i definiranje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti, jačanje sustava unutarnjih kontrola i funkcije unutarnje revizije;
- unaprjeđenje sustava upravljanja rizicima koji proizlaze iz leasing poslovanja i okruženja, pravodobno identificiranje rizika i poduzimanje mjera na kontroli i ublažavanju tih rizika;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i organima, osiguranja točnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, usklađenosti s poslovnim politikama, planovima i programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima, kao i zaštita imovine društva i preventivno djelovanje;
- dosljednu primjenu Zakona o zaštiti korisnika financijskih usluga.

4.3. FAKTORING POSLOVI

4.3.1. Sudionici na tržištu faktoringa u FBiH

Sukladno odredbama ZoF-a, poslove faktoringa u FBiH može obavljati gospodarsko društvo organizirano kao dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u FBiH, koje mora imati odobrenje FBA i banka čije je poslovanje uređeno propisima koji reguliraju poslovanje banaka u FBiH, na koje se primjenjuju relevantna poglavlja ZoF-a.

Factoring poslovanje u FBiH sa 31. 12. 2022. obavljaju tri komercijalne banke, od kojih su dvije članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu.

4.3.2. Opseg, struktura i trend factoring poslovanja u FBiH

Sa 31. 12. 2022. ukupan broj novozaključenih ugovora o faktoringu od strane subjekata koji pružaju usluge faktoringa u FBiH je 228, a svi ugovori se odnose na domaći factoring. Uspoređujući izvještajne podatke s istim razdobljem prethodne godine, broj novozaključenih ugovora je manji za 121 ugovor ili 34,7%.

Zaključeno je 227 ugovora o faktoringu s pravom regresa ili 99,6% i jedan ugovor o faktoringu bez prava regresa ili 0,4%. Pružatelji usluga faktoringa u promatranom razdoblju nisu obavljali poslove otkupa novčanih potraživanja u inozemnom faktoringu, niti poslove srodne faktoringu.

Ukupan otkupljeni nominalni iznos novčanih potraživanja i nominalni iznos isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima pružatelja usluga faktoringa u FBiH sa 31. 12. 2022. iznosi 165,8 milijuna KM, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine povećanje od 11,1 milijun KM ili 7,2%.

Vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH prema vrsti faktoringa i domicilnosti, s usporednim podacima i trendom u naznačenim razdobljima, prikazane su u tablici 61:

- 000 KM -

Tablica 61: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti						
R. br.	Vrsta faktoringa/domicilnost	Volumen otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima				Indeks (5/3)
		1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12.2022.		
1	2	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel%	7
		3	4	5	6	
1.	Factoring s pravom regresa	80.045	51,7	74.915	45,2	94
2.	Factoring bez prava regresa	74.645	48,3	90.897	54,8	122
3.	Obrnuti (dobavljački) factoring	0	0	0	0	-
	Ukupno	154.690	100	165.812	100	107
4.	Domaći factoring	154.690	100	165.812	100	107
5.	Inozemni factoring	0	0	0	0	-
	Ukupno	154.690	100	165.812	100	107

U strukturi otkupljenih novčanih potraživanja prema vrstama faktoringa sa 31. 12. 2022., iskazan je factoring bez prava regresa i factoring s pravom regresa, dok se obrnuti (dobavljački) factoring nije obavljao. Struktura prema domicilnosti ostala je nepromijenjena.

Promatrajući ugovore o faktoringu, prema ugovorenom dospijeću, najveći udjel u ukupnom volumenu sa 31. 12. 2022. od 97,2% imaju otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti do 60 dana, slijedi udjel od 2,8% ugovorene ročnosti od 61 do 90 dana. U istom razdoblju prethodne godine najveći udjel također su imala otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti do 60 dana (89,1%) u ukupnom volumenu.

Prema sektorskoj strukturi kupca kod regresnog prava, najveći udjel imaju javna poduzeća, s obzirom na vrijednost otkupljenih potraživanja koja sa 31. 12. 2022. iznose 90,8 milijuna KM, što

čini 54,8% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH. Slijedi udjel privatnih poduzeća i društava sa 75 milijuna KM ili 45,2% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH.

Prema sektorskoj strukturi u segmentu privatnih poduzeća i društava, ukupno isplaćeni avansi dobavljačima (prodavatelji potraživanja) iznose 162 milijuna KM. Od ukupnog iznosa isplaćenih avansa, iznos od 90,9 milijuna KM ili 56,1 % se odnosi na faktoring s pravom regresa, dok se 71,1 milijun KM ili 43,9% odnosi na faktoring bez prava regresa.

Po osnovi ugovora o faktoringu na dan 31. 12. 2022., banke su potraživale ukupno 19,2 milijuna KM, u cijelosti u domaćem faktoringu, od čega se iznos od 10,8 milijuna KM ili 56,1% odnosi na faktoring s pravom regresa, a 8,4 milijuna KM ili 43,9% na faktoring bez prava regresa. Struktura navedenog iznosa potraživanja prema ugovorenim dospijećima je sljedeća: s ugovorenim dospijećem do 60 dana - 98,4%, a sa dospijećem od 61 do 90 dana - 1,6%.

Ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa u FBiH sa 31. 12. 2022., iznose 785 tisuća KM (prihodi od kamata, naknada za faktoring i administrativnih naknada). U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa bili su manji za 197 tisuća KM ili 20,1%. U strukturi iskazanih ukupnih prihoda, 69,3% se odnosi na faktoring s pravom regresa, a 30,7% na faktoring bez prava regresa.

4.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja subjekata koji obavljaju poslove faktoringa u FBiH nastaviti s planiranim aktivnostima koje će u narednom razdoblju biti usmjerene na:

- podršku unaprijeđenju poslovnog ambijenta za faktoring poslovanje u FBiH;
- pružanje stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za subjekte koji se bave poslovima faktoringa, kao i suradnje s drugim nadzornim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovu faktoringa u CRK-u;
- nastavak kontinuiranog nadzora faktoring poslovanja u FBiH putem izvješća i kontrolom na licu mjesta.

U okviru nadzornih aktivnosti FBA, očekuje se od subjekata faktoring sustava da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja faktoring usluga, a koje su usmjerene na:

- usklađenost poslovanja s regulatornim zahtjevima;
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog faktoring poslovanja;
- unapređenje sustava upravljanja rizicima, jačanje sustava unutarnjih kontrola i funkcije unutarnje revizije;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i tijelima;
- osiguranje točnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, preventivno djelovanje i sprečavanje eventualnih prevara i pogrešaka;
- transparentno, razumljivo i potpuno informiranje klijenata o uslugama faktoringa.

POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA I SPNiFTA

POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA
85

ELEKTRONIČKO BANKARSTVO I KARTIČNO POSLOVANJE
87

SPNiFTA
89

5. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA I SPNiFTA

5.1. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA

Ukupna vrijednost izvršenih platnih transakcija u bankama sa sjedištem u FBiH i u bankama sa sjedištem u RS-u, a koje posluju na području FBiH sa 31. 12. 2022., po osnovi UPP-a i DPP-a, iznosila je 280,5 milijardi KM (transakcije izvršene u svim valutama, protuvrijednost u KM). Usporedni pregled opsega UPP-a i DPP-a daje se u tablici 62:

R. br.	Izvršene platne transakcije	1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12.2022.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	DPP	2.829.143	37.892.235	2.904.006	50.796.739	103	134
2.	UPP	83.719.743	195.468.154	86.798.952	229.735.918	104	118
	Ukupno	86.548.886	233.360.389	89.702.958	280.532.657	104	120

Na temelju izvješća banaka o izvršenim transakcijama DPP-a (naplata/priljevi i plaćanje/odljevi iz i prema inozemstvu) za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2022., utvrđeno je da je u bankama u FBiH i u bankama sa sjedištem u RS-u, a koje posluju na području FBiH, registriran sljedeći opseg DPP-a, razvrstano po valutama (EUR, USD, ostale valute), s usporednim pregledom za isto razdoblje prethodne godine (tablica 63):

R. br.	1.1. - 31.12.2021.				1.1. - 31.12.2022.				Valuta
	Priljev		Odljev		Priljev		Odljev		
	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	1.649.390	15.298.471	774.687	16.015.976	1.604.852	19.076.973	854.346	21.852.816	EUR
2.	50.860	1.416.064	35.414	1.598.771	55.283	2.356.277	39.261	2.437.358	USD
3.	206.023	1.046.941	112.769	2.516.012	228.118	1.531.953	122.146	3.541.362	Ostale valute
	1.906.273	17.761.476	922.870	20.130.759	1.888.253	22.965.203	1.015.753	27.831.536	

Iz strukture transakcija DPP-a vidljivo je da udjel transakcija priljeva iz inozemstva u ukupnom broju transakcija DPP-a iznosi 65%, dok se na transakcije odljeva prema inozemstvu odnosi 35%. Ako promatramo vrijednost transakcija DPP-a, udjel transakcija priljeva iz inozemstva iznosi 45,2%, dok se na odljeve prema inozemstvu odnosi 54,8%. Od ukupne vrijednosti izvršenih platnih transakcija DPP-a, 80,6% transakcija izvršeno je u EUR valuti.

U tablici 64 daje se usporedni pregled opsega UPP-a banaka koje posluju u FBiH, razvrstano po vrsti transakcije:

Tablica 64: Opseg UPP-a

R. br.	Vrsta transakcije	1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12.2022.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Gotovinske	10.116.657	15.558.043	9.805.905	17.469.570	97	112
2.	Bezgotovinske ³³	73.603.086	179.910.111	76.993.047	212.266.348	105	118
	Ukupno	83.719.743	195.468.154	86.798.952	229.735.918	104	118

Na temelju podataka na dan 31. 12. 2022., u Registru mjenjačkih poslova banaka evidentirano je 77 ovlaštenih mjenjača, koji djelatnost obavljaju na 457 mjenjačkih mjesta, a koji imaju zaključen ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova s bankama čije je sjedište u FBiH i bankama sa sjedištem u RS-u, a koje posluju na području FBiH.

U tablici 65 daje se usporedni pregled o opsegu izvršenih mjenjačkih poslova banaka koje posluju u FBiH, po valutama (EUR, USD, ostale valute):

Tablica 65: Izvršeni mjenjački poslovi banaka

R. br.	1.1. - 31.12.2021.				1.1. - 31.12.2022.				Valuta
	Otkup		Prodaja		Otkup		Prodaja		
	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	1.042.441	909.776	121.356	191.665	1.057.385	1.126.090	130.479	275.720	EUR
2.	92.997	82.055	4.803	12.727	102.638	111.366	5.288	9.716	USD
3.	199.965	150.742	86.221	18.210	223.711	180.333	45.721	24.341	Ostale valute
	Ukupno	1.335.383	1.142.573	212.380	222.602	1.383.734	1.417.789	181.488	309.777

Od ukupnog broja izvršenih mjenjačkih poslova banaka, na otkup se odnosi 88,4% transakcija, dok se na prodaju odnosi 11,6%, a od ukupne vrijednosti mjenjačkih poslova na otkup se odnosi 82%, a na prodaju 18%. Od ukupne vrijednosti izvršenih transakcija mjenjačnice u bankama, 81,1% transakcija otkupa i prodaje izvršeno je u EUR valuti.

U tablici 66 daje se podatak o opsegu izvršenih mjenjačkih poslova ovlaštenih mjenjača, u razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2022. po valutama (EUR, USD, ostale valute):

Tablica 66: Izvršeni mjenjački poslovi ovlaštenih mjenjača

R. br.	1.1. - 31.12.2021.				1.1. - 31.12.2022.				Valuta
	Otkup		Prodaja		Otkup		Prodaja		
	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	2.217.412	1.217.287	104.041	69.740	2.830.236	1.353.061	157.569	126.461	EUR
2.	117.745	59.937	3.885	2.267	140.347	89.871	5.539	4.630	USD
3.	295.278	120.715	32.965	7.850	342.220	121.874	49.847	10.020	Ostale valute
	Ukupno	2.630.435	1.397.939	140.891	79.857	3.312.803	1.564.806	212.955	141.111

³³ Obuhvaćaju bezgotovinske unutarbankarske platne transakcije/interne naloge, međubankarske transakcije žiro kliringa i RTGS

5.2. ELEKTRONIČKO BANKARSTVO I KARTIČNO POSLOVANJE

Elektroničko bankarstvo

Prema podacima dostavljenim od strane banaka, na dan 31. 12. 2022. sve banke u FBiH pružaju svojim klijentima, pravnim osobama usluge internetskog bankarstva, dok jedna banka nema tu uslugu za fizičke osobe. Usluge mobilnog bankarstva fizičkim osobama pružaju sve banke, osim jedne, dok usluge mobilnog bankarstva za pravne osobe ima pet banaka. U tabeli 67 daje se pregled opsega elektroničkog bankarstva u 2022. godini:

Tablica 67: Internetsko i mobilno bankarstvo				
R. br.	Opis	Pravne osobe	Fizičke osobe	Ukupno
1	2	3	4	5
1.	Internetsko bankarstvo			
1.1.	Broj korisnika	54.702	224.169	278.871
1.2.	Broj transakcija	9.690.638	770.305	10.460.943
1.2.1.	UPP	9.483.275	754.458	10.237.733
1.2.2.	IPP	207.363	15.847	223.210
1.3.	Vrijednost transakcija (000 KM)	55.947.446	136.713	56.084.159
1.3.1.	UPP	46.074.111	114.174	46.188.285
1.3.2.	IPP	9.873.335	22.539	9.895.874
2.	Mobilno bankarstvo			
2.1.	Broj korisnika	4.469	524.315	528.784
2.2.	Broj transakcija	74.740	4.148.647	4.223.387
2.2.1.	UPP	73.372	4.141.196	4.214.568
2.2.2.	IPP	1.368	7.451	8.819
2.3.	Vrijednost transakcija (000 KM)	56.980	990.371	1.047.351
2.3.1.	UPP	56.253	955.549	1.011.802
2.3.2.	IPP	727	34.822	35.549

Na razini bankarskog sektora FBiH, ukupan broj korisnika internet i mobilnog bankarstva iznosi 807.655, od čega se 92,7% odnosi na korisnike fizičke osobe (748.484), a 7,3% na korisnike pravne osobe (59.171). Kod fizičkih osoba značajniji je udjel usluge mobilnog bankarstva u odnosu na internet bankarstvo, dok je kod pravnih osoba značajniji udjel internet bankarstva u odnosu na mobilno bankarstvo.

Sa 31. 12. 2022., internet i mobilnim bankarstvom za pravne osobe izvršeno je ukupno 9.765.378 transakcija, ukupne vrijednosti 56 milijardi KM, pri čemu se 99,2% ukupnog broja, odnosno 99,9% ukupne vrijednosti transakcija obavljalo putem internet bankarstva.

U 2022. godini fizičke osobe, korisnici internet i mobilnog bankarstva, izvršile su 4.918.952 transakcije u vrijednosti od 1,1 milijardu KM. U ukupnom broju izvršenih transakcija, na transakcije obavljene mobilnim bankarstvom odnosi se 84,3% transakcija. Vrijednosno izraženo na transakcije obavljene mobilnim bankarstvom se odnosi 87,9% transakcija.

Promatrano u odnosu na ukupan broj klijenata pravnih osoba na razini bankarskog sektora FBiH, sa 31. 12. 2022. 41,4% klijenata pravnih osoba koristi usluge internet bankarstva, dok ih 3,4% koristi mobilno bankarstvo. Kada promatramo klijente fizičke osobe na razini bankarskog sektora FBiH, 14,4% od ukupnog broja klijenata koristi internet bankarstvo, dok ih 33,6% koristi mobilno bankarstvo.

Kartično poslovanje

U globalnim novčanim tokovima sve je veći značaj kartičnog i elektroničkog plaćanja i primjetan je značajan porast njihovog udjela u odnosu na plaćanja gotovim novcem. Platne kartice su zbog jednostavnog korištenja, uštede vremena i lakše dostupnosti sredstvima na računu, sve prisutnije sredstvo plaćanja. Platne kartice mogu biti debitne, kreditne i prepaid. Kod debitnih kartica račun se tereti odmah po izvršenom plaćanju, kod prepaid kartice sredstva je potrebno unaprijed položiti na račun, a kreditne kartice podrazumijevaju odgođeno plaćanje izvršenih transakcija. Sve banke iz FBiH imaju u ponudi platne kartice, za šta su osigurale prihvatnu mrežu u vidu 27.036 POS terminala i 1.249 bankomata na području cijele BiH.

U Tablici 68 daje se pregled broja izdanih kartica i opseg kartičnog poslovanja, prema vrsti kartica, u 2022. godini:

Tablica 68: Opseg kartičnog poslovanja prema vrsti kartice

R. br.	Vrsta kartice	Pravne osobe			Fizičke osobe			Ukupno		
		Broj kartica	Broj trans.	Vrijednost trans. (000 KM)	Broj kartica	Broj trans.	Vrijednost trans. (000 KM)	Broj kartica	Broj trans.	Vrijednost trans. (000 KM)
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+6	10=4+7	11=5+8
1.	Debitne	23.080	738.021	565.874	1.563.485	62.584.575	6.493.073	1.586.565	63.322.596	7.058.947
2.	Kreditne	9.706	200.140	32.310	320.118	3.730.881	358.297	329.824	3.931.021	390.607
3.	Prepaid	1.071	63	2	11.288	66.501	4.915	12.359	66.564	4.917
4.	Ostalo*	297	13.037	22.723	900	3.680	195	1.197	16.717	22.918
Ukupno		34.154	951.261	620.909	1.895.791	66.385.637	6.856.480	1.929.945	67.336.898	7.477.389

* Kartice za koje nema podatka o vrsti

Na dan 31. 12. 2022. banke iz FBiH imale su 1.929.945 izdanih kartica, čiji su korisnici u 2022. godini izvršili 67,3 milijuna kartičnih transakcija ukupne vrijednosti 7,5 milijardi KM. Od ukupnog broja kartica izdanih od strane banaka iz FBiH, 98,2% se odnosi na kartice izdane fizičkim osobama, a 1,8% su kartice pravnim osobama.

U ukupnom broju kartica, najzastupljenije su debitne kartice s udjelom od 82,2%, a zatim kreditne kartice s udjelom od 17,1%. U promatranom razdoblju, debitnim karticama realizirano je 94% ukupnog broja transakcija, odnosno 94,4% ukupne vrijednosti kartičnih transakcija.

Iz tablice 69 može se sagledati opseg kartičnih transakcija razvrstano prema prihvatnim uređajima:

Tablica 69: Opseg kartičnog poslovanja prema prihvatnim uređajima

R. br.	Prihvatni uređaj	Pravne osobe		Fizičke osobe		Ukupno	
		Broj transakcija	Vrijednost transakcija (000 KM)	Broj transakcija	Vrijednost transakcija (000 KM)	Broj transakcija	Vrijednost transakcija (000 KM)
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6
1.	POS	494.208	64.197	47.445.295	2.411.468	47.939.503	2.475.665
2.	ATM	406.807	536.277	24.758.510	5.772.504	25.165.317	6.308.781
3.	Internet	78.317	27.870	3.555.764	161.615	3.634.081	189.485
4.	Ostalo	643	37	6.741	330	7.384	367
Ukupno		979.975	628.381	75.766.310	8.345.917	76.746.285	8.974.298

Najveći broj transakcija realiziran je na POS-ovima (62,5%), dok je vrijednosno izraženo na ATM-ovima realizirano 70,3% ukupne vrijednosti transakcija.

U podatke u prethodnoj tablici uključene su i kartične transakcije ino-karticama izvršene na prihvatnim uređajima banaka iz FBiH. Ukupan broj izvršenih transakcija ino-karticama iznosi 9.409.387, a ukupna vrijednost istih je 1,5 milijardi KM. Od ukupnog broja transakcija na POS-ovima u 2022. godini, 14,7% su bile transakcije karticama izdanim u inozemstvu, a 85,3% transakcija odnosilo se na kartice izdane od strane banaka iz FBiH. Kada se promatra vrijednost transakcija na POS-ovima, 22,8% se odnosi na ino-kartice, a 77,2% na kartice banaka sa sjedištem u FBiH. Od ukupnog broja transakcija na ATM-ovima u 2022. godini, 8,5% su bile transakcije karticama izdanim u inozemstvu, a 91,5% transakcija odnosilo se na kartice izdane od strane banaka iz FBiH. Kada se promatra vrijednost transakcija izvršenih na ATM-ovima, 14,6% se odnosi na ino-kartice, a 85,4% na kartice banaka sa sjedištem u FBiH.

5.3. SPNIFTA

U razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2022. banke su, po izvješćima o gotovinskim transakcijama od 30 tisuća KM ili više, povezanim i sumnjivim transakcijama, koje dostavljaju FBA, izvijestile FOO o ukupno 353.544 transakcije, što je za 17,6% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ukupna vrijednost navedenih transakcija iznosi 18,1 milijardu KM, što je za 20,3% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U istom izvještajnom razdoblju banke su izvijestile FOO o ukupno 1.713 sumnjivih transakcija, što je za 108,6% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, što je rezultat naloga FBA i pojačanih aktivnosti naknadnog monitoringa. Ukupna vrijednost navedenih transakcija iznosi 153,9 milijuna KM, što je za 51,2% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

U tablici 70 i tablici 71 prikazani su broj i vrijednost ukupno izviještenih transakcija i izviještenih sumnjivih transakcija u bankama.

Tablica 70: Izvještene transakcije po broju i vrijednosti - banke

R. br.	Opis	1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12.2022.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Transakcije prijavljene prije izvršenja	19	8.618	15	8.836	79	103
2.	Transakcije prijavljene u roku od 3 dana	299.913	14.965.967	351.833	17.948.558	117	120
3.	Transakcije prijavljene poslije roka od 3 dana	764	88.436	1.696	157.656	222	178
Ukupno		300.696	15.063.021	353.544	18.115.050	118	120

Tablica 71: Izvještene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti - banke

R. br.	Opis	1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12.2022.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Transakcije prijavljene prije izvršenja	18	8.428	15	8.836	83	105
2.	Transakcije prijavljene u roku od 3 dana	54	7.176	1.306	55.182	2.419	769
3.	Transakcije prijavljene poslije roka od 3 dana	749	86.164	392	89.843	52	104
Ukupno		821	101.768	1.713	153.861	209	151

U razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2022. MKO su, po izvješćima o gotovinskim transakcijama od 30 tisuća KM ili više, povezanim i sumnjivim transakcijama, koje dostavljaju FBA, izvijestile FOO o 620 transakcija, što je za 61% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ukupna

vrijednost navedenih transakcija iznosi 1,1 milijun KM, što je za 98,6% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 72).

R. br.	Opis	1.1. - 31.12.2021.		1.1. - 31.12. 022.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Transakcije za koje je FOO tražio podatke	1	0	0	0	0	-
2.	Transakcije za koje FOO nije tražio podatke	384	579	620	1.150	161	199
	Ukupno	385	579	620	1.150	161	199

U razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2022. leasing društva su, po izvještima o gotovinskim transakcijama od 30 tisuća KM ili više, povezanim i sumnjivim transakcijama koje dostavljaju FBA, izvijestile FOO da nisu imale transakcije za izvješćivanje (u istom razdoblju prethodne godine 11 sumnjivih transakcija).

ZAKLJUČAK

Nadzor SBS odvija se kontinuirano, dok se informacije o SBS objavljuju kvartalno. Cilj nadzora je očuvanje i jačanje stabilnosti bankovnog sustava i zaštite deponenata, te zakonitog, sigurnog i kvalitetnog poslovanja svih SBS u FBiH. Aktivnosti koji provodi FBA uključuju planirane i izvanredne aktivnosti i mjere u skladu s nadležnostima FBA.

Na temelju iskazanih osnovnih pokazatelja poslovanja bankarskog sektora FBiH sa 31. 12. 2022., može se zaključiti da je isti adekvatno kapitaliziran, likvidan i profitabilan. U odnosu na kraj prethodne godine, zabilježen je rast neto aktive, novčanih sredstava, kreditnog portfelja, ulaganja u vrijednosne papire, plasmana drugim bankama, depozita i ukupnog kapitala. Udjel nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima, kao ključnog indikatora kvalitete aktive, bilježi smanjenje u odnosu na kraj prethodne godine, uz povećanje stope pokrivenosti nekvalitetnih kredita ispravnima vrijednosti za pokriće očekivanih kreditnih gubitaka. U narednom razdoblju FBA će posvetiti posebnu pažnju potencijalnim efektima makroekonomskih poremećaja i rasta razine kamatnih stopa na povećanje kreditnog rizika i pitanja koja se odnose na zaštitu korisnika financijskih usluga.

Poslovanje mikrokreditnog sektora u FBiH, u odnosu na kraj prethodne godine, karakterizira rast aktive, rast bruto mikrokreditnog portfelja kao najznačajnije stavke aktive i ukupnog kapitala, kao dominantne stavke pasive, te rast obveze po uzetim kreditima. U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, broj zaključenih ugovora i isplate mikrokredita su također zabilježili rast. Na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH iskazan je pozitivan financijski rezultat koji bilježi smanjenje.

Na nivou leasing sistema u FBiH sa 31. 12. 2022. iskazano je povećanje aktive, bruto i neto potraživanja po osnovu financijskog leasinga, obaveza po uzetim kreditima i kapitala u odnosu na kraj prethodne godine. Broj i vrijednost novozaključenih leasing ugovora su također zabilježili rast u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U promatranom razdoblju na razini leasing sektora u FBiH iskazana je dobit u poslovanju leasing društava.

Factoring poslovanje, kao mogući instrument kratkoročnog financiranja i upravljanja novčanim tokovima, sa 31. 12. 2022. odvijalo se isključivo kroz obavljanje funkcije financiranja, dok nije zabilježeno obavljanje usluge osiguranja naplate i upravljanja potraživanjima ili poslova srodnih faktoringu. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, zabilježeno je povećanje vrijednosti otkupljenog nominalnog iznosa novčanih potraživanja i iznosa isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima pružatelja usluga faktoringa, a smanjen je broj zaključenih ugovora o faktoringu.

Uvažavajući trenutne makroekonomske okolnosti izgledi za ostvarenje značajnijeg realnog rasta ekonomije BiH su umanjeni. Prema dostupnim projekcijama, u 2023. godini možemo očekivati niži rast realnog BDP-a, uz smanjenje inflatornih pritisaka. Procijenjene vrijednosti makroekonomskih varijabli izložene su visokom stupnju neizvjesnosti. Rezultati bankovnog sustava upućuju na dostignutu stabilnost, održivost i otpornost bankovnog sustava. Kapaciteti bankovnog sustava, unutar postojećeg regulatornog okvira, dovoljni su za nastavak podrške gospodarstvu i građanima, i prilagođavanje okolnostima koje bi mogle nastati. U narednom razdoblju posebna pažnja će se posvetiti upravljanju kreditnim rizikom, karakteristikama portfelja i rastu koji je u korelaciji sa stvarnim jačanjem ekonomije.

POPIS PRILOGA

PRAVNI OKVIR

93

Prilog 1 - Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

106

Prilog 2 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 12. 2022.

Prilog 3 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 12. 2022.

Prilog 4 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 12. 2022.

Prilog 5 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 12. 2022.

Prilog 6 – Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po shemi FBA - 31. 12. 2022.

Prilog 7 - Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

112

Prilog 8 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 12. 2022.

Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 12. 2022.

Prilog 10 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 12. 2022.

Prilog 11 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 12. 2022.

Prilog 12 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO - 31. 12. 2022.

Prilog 12a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO

Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 12. 2022.

Prilog 14 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 12. 2022.

PRILOZI ZA LEASING SEKTOR

119

Prilog 15 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 12. 2022.

Prilog 16 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 12. 2022.

Prilog 17 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 12. 2022.

Prilog 18 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 12. 2022.

Prilog 19 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu - 31. 12. 2022.

Prilog 19a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu

PRAVNI OKVIR

Prilog 1- Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH

I. PROPISI VEZANI ZA USTROJ FBA

1. Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 75/17)
2. Statut Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 3/18)
3. Pravilnik o radu Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (pročišćen tekst) (broj: U.O.-78-09/22 od 24. 6. 2022.)
4. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (pročišćen tekst) (broj: U.O.-78-07/22 od 24. 6. 2022.), kao sastavni dio Pravilnika o radu
5. Pravilnik o sistematizaciji poslova Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (pročišćen tekst) (broj: 01-3678/22 od 5. 9. 2022. i broj: 01-3678-1/22 od 30. 9. 2022.).

II. PROPISI VEZANI ZA NADLEŽNOST POSLOVANJA FBA

Zakoni

1. Zakon o bankama ("Službene novine FBiH", broj: 27/17)
2. Zakon o mikrokreditnim organizacijama ("Službene novine FBiH", broj: 59/06)
3. Zakon o udrugama i fondacijama („Službene novine FBiH“, broj: 45/02)
4. Zakon o leasingu („Službene novine FBiH“, br. 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16)
5. Zakon o Razvojnoj banci Federacije BiH ("Službene novine FBiH", broj: 37/08)
6. Zakon o deviznom poslovanju ("Službene novine FBiH", broj: 47/10)
7. Zakon o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti ("Službeni glasnik BiH", br. 47/14 i 46/16)
8. Zakon o zaštiti žiranata/jamaca u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 100/13)
9. Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga ("Službene novine FBiH", broj: 31/14)
10. Zakon o unutarnjem platnom prometu („Službene novine FBiH“, br. 48/15, 79/15-ispr. i 4/21)
11. Zakon o faktoringu Federacije BiH („Službene novine FBiH“, br. 14/16 i 74/20)
12. Zakon o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/20).

Odluke, upute i smjernice FBA vezano za rad i nadzor poslovanja banaka

1. Odluka o izračunavanju kapitala banke („Službene novine FBiH“, br. 81/17, 50/19, 37/20 i 81/20)
2. Odluka o velikim izloženostima banke („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
3. Odluka o vanjskoj reviziji i sadržaju revizije u banci („Službene novine FBiH“, br. 81/17 i 26/22),
4. Odluka o uvjetima za izdavanje prokure u banci („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
5. Odluka o kupoprodaji plasmana banke („Službene novine FBiH“, br. 81/17 i 86/20)
6. Odluka o planovima oporavka banke i bankarske grupe („Službene novine FBiH“, br. 81/17, 48/21 i 26/22)

7. Odluka o zahtjevima za konsolidiranu bankarsku grupu („Službene novine FBiH“, br. 81/17 i 43/22)
8. Odluka o izuzecima od čuvanja bankarske tajne („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
9. Odluka o evidenciji banke i organizacijskog dijela banke sa sjedištem u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu i predstavništva banke otvorene u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
10. Odluka o obvezi banke o obavještanju Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
11. Odluka o poslovanju banke s osobama u posebnom odnosu sa bankom („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
12. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
13. Odluka o uvjetima kada se banka smatra nesolventnom („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
14. Odluka o uvjetima i načinu postupanja banke, mikrokreditne organizacije i leasing društva po prigovoru klijenta („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
15. Odluka o upravljanju informacijskim sustavom u banci („Službene novine FBiH“, broj: 81/17),
16. Odluka o izvaji o imovinskom stanju („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
17. Odluka o upravljanju deviznim rizikom u banci („Službene novine FBiH“, br. 81/17 i 37/20),
18. Odluka o uključivanju posebnih uvjeta za ugovaranje dugoročnih nenamjenskih i zamjenskih kredita fizičkim osobama u sustav upravljanja rizicima u banci („Službene novine FBiH“, broj: 81/17),
19. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje, odbijanje izdavanja i ukidanja dozvole za rad („Službene novine FBiH“, broj: 90/17)
20. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i odbijanje izdavanja suglasnosti za izbor odnosno imenovanje članova nadzornog odbora i uprave banke i ukidanje izdanih suglasnosti („Službene novine FBiH“, broj: 90/17)
21. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje, odbijanje izdavanja i ukidanja drugih suglasnosti za obavljanje bankarskih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj: 90/17)
22. Odluka o superviziji banaka i postupcima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, br. 90/17 i 94/21)
23. Odluka o postupku za utvrđivanje potraživanja i raspodjele aktive i pasive prilikom likvidacije banke („Službene novine FBiH“, broj: 90/17)
24. Odluka o tarifi naknada za banke („Službene novine FBiH“, br. 46/18 i 69/19)
25. Odluka o uvjetima za uključenje formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovan temeljni kapital banke („Službene novine FBiH“, broj: 91/18)
26. Odluka o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala i internom procesu procjene adekvatnosti likvidnosti u banci („Službene novine FBiH“, br. 16/19 i 30/20)
27. Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Službene novine FBiH“, br. 44/19 i 37/20)
28. Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi („Službene novine FBiH“, broj: 41/20)
29. Odluka o izvješćima koje banka dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine prema standardiziranom regulatornom izvještajnom okviru (COREP) („Službene novine FBiH“, br. 86/20, 61/21 i 103/22)
30. Odluka o izvješćima koje banka dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u nadzorne i statističke svrhe („Službene novine FBiH“, br. 86/20, 43/22 i 103/22)

31. Odluka o sadržaju, rokovima i načinu dostavljanja podataka za usporedni prikaz naknada usluga za poslovne subjekte u unutarnjem platnom prometu i međubankarske naknade za transakcije platnim karticama („Službene novine FBiH“, broj: 31/21)
32. Odluka o sustavu internog upravljanja u banci („Službene novine FBiH“, broj: 39/21)
33. Odluka o objavljivanju podataka i informacija banke („Službene novine FBiH“, broj: 39/21)
34. Odluka o upravljanju rizikom likvidnosti banke („Službene novine FBiH“, broj: 39/21)
35. Odluka o postupku supervizorskog pregleda i procjene banke (SREP) („Službene novine FBiH“, broj: 94/21)
36. Odluka o upravljanju eksternalizacijom u banci („Službene novine FBiH“, broj: 75/22)
37. Odluka o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa („Službene novine FBiH“, br. 79/22)
38. Odluka o minimalnim standardima za dokumentiranje kreditnih aktivnosti banaka („Službene novine FBiH“, br. 3/03 i 23/14)
39. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti banaka na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj: 48/12)
40. Odluka o minimalnim standardima za obavljanje mjenjačkih poslova („Službene novine FBiH“, br. 95/13, 99/13 i 103/18)
41. Odluka o postupku kontrole obavljanja mjenjačkih poslova („Službene novine FBiH“, broj: 95/13)
42. Odluka o uvjetima za procjenu i dokumentiranje kreditne sposobnosti („Službene novine FBiH“, broj: 23/14)
43. Smjernice za procjenu planova oporavka (broj: 01-4919/17 od 22.12.2017.)
44. Uputa za izračunavanje ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope (broj: 01-4921/17 od 22.12.2017.)
45. Uputa za primjenu i izradu izvješća vjerovnika sukladno Odluci o uvjetima i načinu postupanju banke, MKO i leasing društva po prigovoru klijenta (broj: 01-4922/17 od 22.12.2017.)
46. Smjernice za vanjske revizore informacijskog sustava (broj: 01-262/18 od 30.1.2018.)
47. Smjernice za izvješćivanje Agencije za bankarstvo Bosne i Hercegovine o primjeni ICAAP-a i ILAAP-a u banci (broj: 01-1338/19 od 16.4.2019. i broj: 01-2162/20 od 29.5.2020.)
48. Uputa za klasifikaciju i vrednovanje financijske aktive (broj: 01-2583/19 od 5.7.2019. i broj: 01-520/22 od 17.2.2022.)
49. Uputa za procjenu tržišne vrijednosti kolaterala (broj: 01-3181/20 od 3.8.2020. i broj: 01-1367/22 od 6.4.2022.)
50. Uputa za popunjavanje izvješća o posebnim mjerama odobrenim sukladno Odluci o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19 (broj: 01-4003/20 od 25.9.2020.)
51. Uputa za popunjavanje izvješća banke o regulatornom kapitalu, kreditnom, operativnom i tržišnom riziku i stopi financijske poluge (broj: 01-171/21 od 18.1.2021.)
52. Uputa za popunjavanje izvješća banke o velikim izloženostima (broj: 01-172/21 od 18.1.2021.)
53. Uputa za popunjavanje izvješća banke o kamatnom riziku u bankarskoj knjizi (broj: 01-173/21 od 18.1.2021.)
54. Uputa za popunjavanje izvješća o deviznoj poziciji banke (broj: 01-174/21 od 18.1.2021.)
55. Uputa za izvješćivanje o upravljanju eksternalizacijom u banci (broj: 01-175/21 od 18.1.2021.)
56. Uputa za izvješćivanje o upravljanju informacijskim sustavima (broj: 01-176/21 od 18.1.2021. i broj: 01-2401/22 od 6.6.2022.)
57. Uputa za popunjavanje obrazaca SPNiFTA za banke (broj: 01-177/21 od 18.1.2021.)

58. Uputa za popunjavanje izvješća o opsegu mjenjačkih poslova, unutarnjeg i deviznog platnog prometa (broj: 01-178/21 od 18.1.2021. i broj: 01-2402/22 od 6.6.2022.)
59. Uputa za dostavu podataka za usporedni prikaz naknada i usluga za poslovne subjekte u unutarnjem platnom prometu (broj: 01-1869/21 od 7.5.2021.)
60. Uputa za dostavu podataka o međubankarskim naknadama za transakcije platnim karticama (broj: 01-1870/21 od 7.5.2021.)
61. Uputa o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke o izračunu i održavanju NSFR-a (broj: 01-2374/21 od 3.6.2021.)
62. Uputa o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke o izračunu i održavanju LCR-a (broj: 01-2375/21 od 3.6.2021.)
63. Uputa za objavljivanje podataka i informacija banke (broj: 01-2376/21 od 3.6.2021.)
64. Uputa za primjenu posebnih standarda u upravljanju pojedinačnim rizicima u banci (broj: 01-2599/21 od 16.6.2021.)
65. Uputa o načinu sačinjavanja izvješća koja se dostavljaju Agenciji za bankarstvo Bosne i Hercegovine za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe (broj: 01-3585/21 od 31.8.2021.)
66. Uputa za izvješćivanje o NSFR-u (broj: 01-3981 od 30.9.2021. g)
67. Uputa za popunjavanje izvještajnih obrazaca za likvidnosnu pokrivenost (broj: 01-4675/21 od 8.11.2021.)
68. Uputa za popunjavanje nadzornih i statističkih izvješća banke (broj: 01-2400/22 od 6.6.2022.)
69. Uputa za izvješćivanje o primjeni Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa (broj: 01-4777/22 od 4.11.2022.)
70. Uputa o načinu izvješćivanja likvidacijskog upravnika o provođenju likvidacije u banci (broj: 06-2516/13 od 19.7.2013.)
71. Uputa za izradu bilance stanja banaka (br. 01-574/00 od 12.7.2000. i 01-2-1669/07 od 10.10.2007.)
72. Uputa za izradu računa dobiti i gubitka banaka (broj: 01-575/00 od 12.7.2000.).

Odluke i upute FBA vezano za restrukturiranje banaka

1. Odluka o procjeni mogućnosti restrukturiranja banke i bankarske grupe ("Službene novine FBiH", broj: 26/18)
2. Odluka o planovima reorganizacije poslovanja banke ("Službene novine FBiH", broj: 26/18)
3. Odluka o uvjetima i načinu obavljanja neovisne procjene vrijednosti imovine i obveza banke prije i tijekom postupka restrukturiranja ("Službene novine FBiH", broj: 26/18)
4. Odluka o prodaji dionica, imovine, prava i obveza banke u restrukturiranju ("Službene novine FBiH", broj: 26/18)
5. Odluka o podacima i informacijama koje se dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe ("Službene novine FBiH", br. 44/19, 48/19 i 61/21)
6. Odluka o osnivanju, uvjetima i načinu davanja suglasnosti za društva za upravljanje imovinom ("Službene novine FBiH", broj: 26/18)
7. Odluka o postupku i načinu obavljanja otpisa ili konverzije instrumenata kapitala i obveza banke ("Službene novine FBiH", broj: 26/18)
8. Odluka o osnivanju banke za posebne namjene ("Službene novine FBiH", broj: 26/18)
9. Odluka o vrsti ugovora i finansijskih instrumenata na koje se primjenjuje zaštitne mjere za druge ugovorne strane ("Službene novine FBiH", broj: 26/18)

10. Odluka o minimalnim zahtjevima za kapitalom i prihvatljivim obvezama banke ("Službene novine FBiH", broj: 26/18)
11. Odluka o uvjetima i načinu provođenja nadzora i nalaganje mjera u cilju izvršenja ovlaštenja iz nadležnosti restrukturiranja banaka („Službene novine FBiH“, br. 54/20 i 61/21)
12. Metodologija Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine za obrađivanje minimalnog zahtjeva za kapitalom i prihvatljivim obvezama banke (Broj U.O.-74-04/22 od 31.3.2022. „Službene novine FBiH“, broj: 26/22)
13. Smjernice u planiranju restrukturiranja – očekivanja od banaka (broj: U.O.-02-06/22 od 13.9.2022., „Službene novine FBiH“, broj: 75/22).

Odluke i upute FBA vezano za rad i nadzor poslovanja MKO

1. Odluka o uvjetima i postupku izdavanja i oduzimanja dozvole za rad i drugih suglasnosti mikrokreditnim organizacijama („Službene novine FBiH“, broj: 103/18)
2. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje dozvole za rad mikrokreditnoj fondaciji nastaloj promjenom oblika mikrokreditne organizacije („Službene novine FBiH“, br. 27/07 i 31/18)
3. Odluka o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji („Službene novine FBiH“, broj: 103/18)
4. Odluka o nadzoru mikrokreditnih organizacija i postupcima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 103/18)
5. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
6. Odluka o izvješćima koje mikrokreditna organizacija dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja („Službene novine FBiH“, broj: 87/19)
7. Odluka o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija („Službene novine FBiH“, broj: 27/07)
8. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti mikrokreditnih organizacija na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti ("Službene novine FBiH", broj: 48/12)
9. Odluka o minimalnim standardima za dokumentiranje kreditnih aktivnosti mikrokreditnih organizacija i procjenu kreditne sposobnosti („Službene novine FBiH“, br. 23/14 i 54/20)
10. Odluka o tarifi naknada za mikrokreditne organizacije („Službene novine FBiH“, br. 46/18, 69/19 i 86/20)
11. Odluka o uvjetima i načinu postupanja banke, mikrokreditne organizacije i leasing društva po prigovoru klijenta („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
12. Uputa za primjenu i izradu izvješća vjerovnika sukladno Odluci o uvjetima i načinu postupanju banke, MKO i leasing društva po prigovoru klijenta (broj: 01-4922/17 od 22.12.2017.)
13. Uputa za izračunavanje ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope (broj: 01-4921/17 od 22.12.2017.)
14. Uputa za izračunavanje prilagođenog povrata na aktivu i operativne aktivnosti (broj: 01-646/19 od 4.3.2019.)
15. Uputa o sadržaju i načinu vođenja registra povezanih osoba u mikrokreditnim organizacijama (broj: 01-647/19 od 4.3.2019.)
16. Uputa za izradu izvješća mikrokreditne organizacije (broj: 01-56/20 od 15.1.2020.)
17. Uputa za popunjavanje izvješća o posebnim mjerama odobrenim u skladu s Odlukom o privremenim mjerama koje leasing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19 (broj: 4004/20 od 25.9.2020.).

Odluke i upute FBA vezano za rad i nadzor poslovanja leasing društava

1. Odluka o uvjetima i načinu postupanja banke, mikrokreditne organizacije i leasing društva po prigovoru klijenta („Službene novine FBiH“, broj: 81/17)
2. Odluka o izdvajanju poslovnih procesa leasing društva (Eksternalizacija) („Službene novine FBiH“, broj: 58/17)
3. Odluka o obliku i sadržaju izvješća koje leasing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvješćivanja („Službene novine FBiH“, br. 46/09, 48/12 i 110/12)
4. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova leasinga („Službene novine FBiH“, br. 46/09, 58/17 i 31/18)
5. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje suglasnosti leasing društvu („Službene novine FBiH“, br. 46/09, 46/11 i 58/17)
6. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope ugovora o financijskom leasingu („Službene novine FBiH“, broj: 46/18)
7. Odluka o tarifi naknada za leasing društva („Službene novine FBiH“, br. 46/18 i 69/19)
8. Odluka o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanja leasing naknade po ugovoru o operativnom leasingu („Službene novine FBiH“, br. 46/09 i 48/12)
9. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima leasing društva („Službene novine FBiH“, broj: 46/09)
10. Odluka o nadzoru leasing društva („Službene novine FBiH“, br. 46/09, 58/17, 31/18 i 37/20)
11. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti leasing društava na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj: 48/12)
12. Odluka o minimalnim standardima za dokumentiranje financiranja putem leasing ugovora i procjenu kreditne sposobnosti („Službene novine FBiH“, br. 46/14 i 37/20)
13. Uputa za primjenu odluke o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovor o financijskom leasingu (broj: 01-2445/10 od 11.6.2010.)
14. Uputa za izradu izvješća leasing društva (broj: 08-340/13 od 31.1.2013.)
15. Uputa za primjenu i izradu izvješća vjerovnika sukladno Odluci o uvjetima i načinu postupanju banke, MKO i leasing društva po prigovoru klijenta (broj: 01-4922/17 od 22.12.2017.)
16. Uputa za popunjavanje izvješća o posebnim mjerama odobrenim u skladu s Odlukom o privremenim mjerama koje leasing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19 (broj: 4004/20 od 25.9.2020.).

Odluke i upute FBA vezano za rad i nadzor faktoring poslovanja

1. Odluka o minimalnim standardima sadržaja ugovora o faktoringu („Službene novine FBiH“, broj: 70/16)
2. Odluka o minimalnim standardima uvjeta i načina obavljanja djelatnosti društava za faktoring („Službene novine FBiH“, broj: 70/16)
3. Odluka o minimalnim standardima kriterija, pravila i dodatnih zahtjeva za kapital društava za faktoring („Službene novine FBiH“, broj: 70/16)
4. Odluka o minimalnim standardima kriterija i postupaka odlučivanja o izdavanju suglasnosti za stjecanje ili povećavanje kvalificiranog udjela u društvima za faktoring i društvima za faktoring u drugoj pravnoj osobi („Službene novine FBiH“, broj: 70/16)
5. Odluka o minimalnim standardima bližih uvjeta i načina izdavanja odobrenja za rad društava za faktoring u domaćem faktoringu („Službene novine FBiH“, broj: 70/16)

6. Odluka o minimalnim standardima uvjeta koje članovi nadzornog odbora i uprave društava za faktoring moraju ispunjavati („Službene novine FBiH“, broj: 70/16),
7. Odluka o minimalnim standardima kriterija i načina upravljanja rizicima društava za faktoring („Službene novine FBiH“, broj: 70/16)
8. Odluka o minimalnim standardima načina obavljanja poslova unutarnje revizije u društvima za faktoring („Službene novine FBiH“, broj: 70/16)
9. Odluka o minimalnim standardima strukture, sadržaja, načina i rokova dostavljanja informacija i izvješća društava za faktoring Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, br. 70/16, 85/16-ispr. i 104/16)
10. Odluka o tarifi naknada društava za faktoring („Službene novine FBiH“, br. 46/18 i 69/19),
11. Uputa za popunjavanje finansijskih i ostalih izvještaja koje su društva za faktoring obavezna sastavljati za potrebe Agencije za bankarstvo Federacije BiH (broj: 4203/16 od 24.10.2016.)
12. Uputa za izradu izvješća o izračunu kapitala društava za faktoring (broj: 4204/16 od 24.10.2016.)
13. Uputa za izradu i način dostave projekcije poslovanja društva za faktoring (broj: 1100/19 od 1.4.2019.).

Odluke vezano rad Ombudsmana za bankovni sustav

1. Pravila postupanja ombudsmana za bankovni sustav („Službene novine FBiH“, br. 62/14 i 93/15)
2. Odluka o minimalnim zahtjevima u pogledu sadržaja, razumljivosti i dostupnosti općih i posebnih uvjeta poslovanja davatelja finansijskih usluga („Službene novine FBiH“, broj: 62/14)
3. Odluka o uvjetima i načinu postupanja po zahtjevu žiranta za oslobađanje od obveze jamstva („Službene novine FBiH“, broj: 31/18).

Ostali propisi:

Razvojna banka FBiH

1. Uredba o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH, („Službene novine FBiH“, br. 57/08, 77/08, 62/10 i 59/14)
2. Odluka o utvrđivanju visine naknada za obavljanje nadzora nad radom Razvojne banke FBiH, („Službene novine FBiH“, broj 65/09).

Devizno poslovanje

1. Pravilnik o postupku otvaranja i vođenja deviznih računa i deviznih štednih uloga rezidenata u banci („Službene novine FBiH“, broj: 56/10)
2. Pravilnik o uvjetima i načinu otvaranja, vođenja i zatvaranja računa nerezidenata u banci („Službene novine FBiH“, broj: 56/10)
3. Odluka o iznošenju strane gotovine i čekova („Službene novine FBiH“, broj: 58/10)
4. Odluka o uvjetima i načinu obavljanja mjenjačkih poslova („Službene novine FBiH“, br. 58/10 i 49/11)
5. Odluka o uvjetima za izdavanje odobrenja za otvaranje deviznog računa u inozemstvu („Službene novine FBiH“, broj: 58/10)

6. Odluka o plaćanju, naplati i prijenosu u devizama i stranoj gotovini ("Službene novine FBiH", broj: 58/10)
7. Odluka o načinu i uvjetima pod kojima rezidenti u poslovanju s nerezidentima mogu primiti naplatu ili izvršiti plaćanje u stranoj gotovini i gotovini u konvertibilnim markama ("Službene novine FBiH", broj: 58/10)
8. Pravilnik o načinu, rokovima i obrascima izvješćivanja o kreditnim poslovima s inozemstvom ("Službene novine FBiH", broj: 79/10)
9. Odluka o minimalnim standardima za obavljanje mjenjačkih poslova ("Službene novine FBiH", br. 95/13 i 99/13)
10. Odluka o postupku kontrole obavljanja mjenjačkih poslova ("Službene novine FBiH", broj: 95/13).

SPNiFTA

1. Pravilnik o provođenju Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj: 41/15).

III. OSTALI ZAKONI U FBiH RELEVANTNI ZA RAD I NADZOR POSLOVANJA SBS

1. Zakon o obveznim odnosima ("Službeni list RBiH" br. 2/92, 13/93 i 13/94, „Službene novine FBiH“, br. 29/03 i 42/11)
2. Zakon o platnim transakcijama ("Službene novine FBiH", br. 32/00 i 28/03)
3. Zakon o čeku ("Službene novine FBiH", broj: 32/00)
4. Zakon o mjenici ("Službene novine FBiH", br. 32/00 i 28/03)
5. Zakon o visini stope zatezne kamate na javne prihode ("Službene novine FBiH", br. 48/01, 52/01, 42/06, 28/13, 66/14, 86/15, 34/18, 99/19 i 48/21)
6. Zakon o gospodarskim društvima ("Službene novine FBiH" br. 81/15 i 75/21)
7. Zakon o finansijskoj konsolidaciji gospodarskih društava u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 52/14, 36/18 i 54/19)
8. Zakon o preuzimanju dioničkih društava („Službene novine FBiH“, broj: 77/15)
9. Zakon o registraciji poslovnih subjekata u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 27/05, 68/05, 43/09, 63/14 i 75/21)
10. Zakon o javnim poduzećima („Službene novine FBiH“, br. 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12)
11. Zakon o likvidacijskom postupku ("Službene novine FBiH", broj: 29/03)
12. Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 86/07, 24/09 i 44/10)
13. Zakon o klasifikaciji djelatnosti u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 64/07 i 80/11)
14. Zakon o klasifikaciji zanimanja u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 111/12)
15. Zakon o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine FBiH", br. 85/08, 109/12, 86/15 i 25/17)
16. Zakon o registru vrijednosnih papira ("Službene novine FBiH", br. 39/98, 36/99 i 33/04)
17. Zakon o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine FBiH" br. 39/98, 36/99, 33/04 i 6/17)
18. Zakon o radu FBiH ("Službene novine FBiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22)
19. Zakon o vijeću zaposlenika ("Službene novine FBiH", broj: 38/04)
20. Zakon o zapošljavanju stranaca ("Službene novine F BiH", broj: 111/12)
21. Zakon o investicijskim fondovima ("Službene novine FBiH", br. 85/08 i 25/17)

22. Zakon o posredovanju u privatnom osiguranju ("Službene novine FBiH", br. 22/05, 8/10 i 30/16)
23. Zakon o Poreznoj upravi Federacije BiH ("Službene novine FBiH", br. 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 29/11 i 27/12, 7/13, 71/14, 91/15 i 44/22)
24. Zakon o porezu na dobit ("Službene novine FBiH", br. 15/16 i 15/20)
25. Zakon o porezu na dohodak ("Službene novine FBiH", br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)
26. Zakon o doprinosima ("Službene novine FBiH", br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 106/16, 34/18, 99/19 i 4/21)
27. Zakon o naplati i djelomičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje ("Službene novine FBiH", br. 25/06 i 57/09)
28. Zakon o Jedinstvenom sustavu registracije kontrole i naplate doprinosa ("Službene novine FBiH", br. 42/09, 109/12, 30/16 i 96/21)
29. Zakon o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka ("Službene novine FBiH", br. 12/98, 40/99, 47/06, 38/08 i 65/09)
30. Zakon o reviziji privatizacije državnog kapitala u gospodarskim društvima i bankama ("Službene novine FBiH", broj: 55/12)
31. Zakon o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja građana u postupku privatizacije ("Službene novine FBiH", br. 27/97, 8/99, 45/00, 54/00, 7/01, 32/01, 27/02, 57/03, 44/04, 79/07, 65/09, 48/11, 111/12, 86/15, 13/18, 44/20 i 103/21)
32. Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obveza FBiH ("Službene novine FBiH", br. 66/04, 49/05, 5/06, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09, 42/11 i 35/14)
33. Zakon o izmirenju obaveza na temelju računa stare devizne štednje u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 62/09, 42/11, 91/13, 101/16 i 57/20)
34. Zakon o udrugama i fondacijama ("Službene novine FBiH", broj: 45/02)
35. Zakon o eksproprijaciji ("Službene novine FBiH", br. 70/07, 36/10, 25/12 i 34/16)
36. Zakon o prestanku važenja Zakona o građenju ("Službene novine FBiH", br. 55/02 i 34/07)
37. Zakon o građevinskom zemljištu u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 67/05)
38. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom FBiH ("Službene novine FBiH", br. 20/05, 17/06, 62/06, 40/07, 70/07, 94/07 i 41/08)
39. Zakon o slobodi pristupa informacijama u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 32/01 i 48/11),
40. Zakon o prekršajima FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 63/14)
41. Zakon o notarima ("Službene novine FBiH", broj: 45/02)
42. Zakon o vještacima ("Službene novine FBiH", br. 49/05 i 38/08)
43. Zakon o agencijama i unutarnjim službama za zaštitu ljudi i imovine ("Službene novine FBiH", br. 78/08 i 67/13)
44. Zakon o zemljišnim knjigama FBiH ("Službene novine FBiH", br. 58/02, 19/03, 54/04 i 61/22)
45. Zakon o stranim ulaganjima ("Službene novine FBiH", br. 61/01, 50/03 i 77/15)
46. Zakon o postupku medijacije ("Službene novine FBiH", broj: 49/07)
47. Zakon o riznici FBiH ("Službene novine FBiH", br. 26/16 i 3/20)
48. Zakon o Vladi FBiH („Službene novine FBiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06)
49. Zakon o Federalnom tužiteljstvu FBiH ("Službene novine FBiH", br. 42/02 i 19/03)
50. Zakonu o sudovima u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 38/05, 22/06, 63/10, 72/10-ispr., 7/13, 52/14 i 75/21)
51. Zakon o izvršnom postupku ("Službene novine FBiH", br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06-ispr., 39/09, 74/11, 35/12 i 46/16)
52. Zakon o privremenom odlaganju od izvršenje potraživanja na temelju izvršnih odluka na teret proračuna FBiH ("Službene novine FBiH", br. 9/04 i 30/04)
53. Zakon o upravnom postupku ("Službene novine FBiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22)

54. Zakon o upravnim sporovima ("Službene novine FBiH", broj: 9/05)
55. Zakon o parničnom postupku ("Službene novine FBiH", br. 53/03, 73/05,19/06 i 98/15)
56. Zakon o izvanparničnom postupku („Službene novine FBiH“, br. 2/98, 39/04, 73/05, 80/14 i 11/21)
57. Kazneni zakon FBiH („Službene novine FBiH“, br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17)
58. Zakon o kaznenom postupku FBiH ("Službene novine FBiH", br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09 i 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20)
59. Zakon o izvršenju kaznenih sankcija u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 44/98, 42/99, 12/09 i 42/11)
60. Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 70/08)
61. Zakon o Financijsko-informatičkoj agenciji ("Službene novine FBiH", broj: 80/11)
62. Zakon o fiskalnim sustavima ("Službene novine FBiH", broj: 81/09)
63. Zakon o privatizaciji banaka ("Službene novine FBiH", br. 12/98, 29/00, 37/01 i 33/02)
64. Zakon o arhivskoj građi Federacije BiH ("Službene novine FBiH", broj: 45/02)
65. Zakon o priznavanju javnih isprava na teritoriju FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 4/98)
66. Zakon o štrajku ("Službene novine F BiH", broj: 14/00)
67. Zakon o federalnim upravnim pristojbama i Tarifi federalnih upravnih pristojbi ("Službene novine FBiH", br. 6/98, 8/00, 45/10, 43/13 i 98/17)
68. Zakon o unutarnjoj trgovini ("Službene novine FBiH", br. 40/10 i 79/17)
69. Zakon o stvarnim pravima („Službene novine FBiH“, br. 66/13 i 100/13)
70. Zakon o proračunima FBiH („Službene novine FBiH“, br. 102/13, 9/14-ispr., 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22)
71. Zakon o državljanstvu Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj: 34/16)
72. Zakon o dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Službene novine FBiH“, broj: 104/16)
73. Zakon o finansijskom poslovanju („Službene novine FBiH“, broj: 48/16)
74. Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 45/10, 111/12 i 20/17)
75. Zakon o Jedinstvenom registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi („Službene novine FBiH“, broj: 25/17)
76. Zakon o osiguranju („Službene novine FBiH“, br. 23/17 i 103/21)
77. Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 32/17)
78. Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine FBiH“, br. 13/18, 90/21 i 19/22)
79. Zakon o visini stope zatezne kamate ("Službene novine FBiH", broj: 18/20)
80. Zakon o rokovima i postupanju u sudskim postupcima za vrijeme trajanja nesreće na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 28/20),
81. Zakon o sudskoj policiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 77/20)
82. Zakon o zaštiti na radu („Službene novine FBiH“, broj: 79/20)
83. Zakon o Registru finansijskih izvještaja („Službene novine FBiH“, broj: 7/21)
84. Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj: 15/21)
85. Zakon o jedinstvenom registru pristojbi i naknada u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj: 24/21)
86. Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova („Službene novine FBiH“, broj: 49/21)
87. Zakon o stečaju („Službene novine FBiH“, broj: 53/21)
88. Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 75/21).

IV. OSTALI ZAKONI U BiH RELEVANTNI ZA RAD I NADZOR POSLOVANJA SBS

1. Zakon o Centralnoj banci BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07)
2. Zakon o zaštiti potrošača u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 25/06)
3. Zakon o nadzoru nad tržištem u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 45/04, 44/07 i 102/09)
4. Zakon o konkurenciji („Službene glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09)
5. Zakon o politici direktnih stranih ulaganja u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 4/98, 17/98, 13/03 i 48/10)
6. Zakon o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11 i 89/11-ispr.)
7. Zakon o zaštiti tajnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 54/05 i 12/09)
8. Zakon o elektroničkom potpisu („Službeni glasnik BiH“, broj: 91/06)
9. Odluka o osnovama upotrebe elektroničkog potpisa i pružanja usluga ovjeravanja („Službeni glasnik BiH“, broj: 21/09)
10. Zakon o klasifikaciji djelatnosti u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 76/06, 100/08 i 32/10)
11. Zakon o državnoj službi u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 8/03, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17)
12. Zakon o radu u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17)
13. Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 52/05, 103/09 i 90/16)
14. Zakon o izmirenju obveza po osnovi računa stare devizne štednje („Službeni glasnik BiH“, br. 28/06, 76/06, 72/07, 97/11 i 100/13)
15. Zakon o računovodstvu i reviziji BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 42/04)
16. Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutaršnjeg duga BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 44/04)
17. Okvirni zakon o zalozima ("Službeni glasnik BiH", br. 28/04 i 54/04)
18. Zakon o porezu na dodanu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17)
19. Zakon o javnim nabavama BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 39/14 i 59/22)
20. Zakon o carinskoj tarifi ("Službeni glasnik BiH", broj: 58/12)
21. Zakon o carinskim prekršajima BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 88/05)
22. Zakon o patentu ("Službeni glasnik BiH", broj: 53/10)
23. Zakon o slobodi pristupa informacijama u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 i 100/13)
24. Zakon o jedinstvenom matičnom broju ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 63/08 i 103/11)
25. Zakon o udrugama i fondacijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 42/03, 63/08, 76/11 i 94/16)
26. Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17)
27. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07 i 58/08)
28. Zakon o upotrebi i zaštiti naziva BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/04, 50/08 i 76/11),
29. Zakon o Fiskalnom vijeću u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 63/08)
30. Zakon o riznici institucija BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 27/00 i 50/08)
31. Zakon o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda ("Službeni glasnik BiH", br. 55/04, 34/07, 49/09 i 91/17)

32. Zakon o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 91/17)
33. Zakon o postupku medijacije ("Službeni glasnik BiH", broj: 37/04)
34. Zakon o prijenosu poslovanja medijacije na udruženje medijatora ("Službeni glasnik BiH", broj: 52/05)
35. Zakon o trošarinama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14, 60/14, 91/17 i 50/22)
36. Zakon o postupku prisilne naplate neizravnih poreza ("Službeni glasnik BiH", br. 89/05 i 62/11)
37. Zakon o prekršajima ("Službeni glasnik BiH", br. 41/07, 18/12, 36/14, 81/15 i 65/20)
38. Zakon o sudu BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09-pročišćeni tekst, 74/09-ispr. i 97/09)
39. Zakon o visokom sudskom i tužiteljskom vijeću BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 35/02, 39/03, 42/03, 10/04, 25/04, 93/05, 32/07 i 48/07)
40. Zakon o tužiteljstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09-pročišćeni tekst i 97/09)
41. Zakon o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16)
42. Zakon o upravnim sporovima BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10)
43. Zakon o parničnom postupku pred Sudom BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 36/04, 84/07, 58/13, 94/16 i 34/21)
44. Zakon o izvršnom postupku pred sudom BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 18/03)
45. Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17)
46. Zakon o privremenom odgađanju od izvršenja potraživanja po osnovi izvršnih odluka na teret zakona institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 43/03 i 43/04)
47. Kazneni zakon BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14 i 35/18)
48. Zakon o kaznenom postupku BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13 i 65/18)
49. Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 13/02, 16/02, 14/03, 12/04, 63/08, 18/12, 87/13 i 41/16)
50. Zakon o arhivskoj građi i arhivu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 16/01)
51. Zakon o pružanju besplatne pravne pomoći ("Službeni glasnik BiH", broj: 83/16)
52. Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, br. 59/09 i 66/16)
53. Zakon o štrajku zaposlenih u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 41/16)
54. Zakon o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera („Službeni glasnik BiH“, broj: 22/16-pročišćen tekst)
55. Zakon o državljanstvu BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 22/16-pročišćen tekst)
56. Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20 i 59/22)
57. Zakon o azilu („Službeni glasnik BiH“, broj: 11/16).

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

Prilog 2 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 12. 2022.

R. br.	Banka	Internet adresa	Broj zaposlenih	Predsjednik uprave
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	www.addiko.ba	338	Jasmin Spahić
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	www.asabanka.ba	667	Samir Mustafić
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	www.bbi.ba	403	Alek Bakalović
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	www.intesasanpaolobanka.ba	549	Marco Trevisan
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	www.kib-banka.com.ba	81	Hasan Porčić
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	www.nlb.ba	475	Lidija Žigić
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	www.pbs.ba	186	Hamid Pršeš
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	www.procreditbank.ba	170	Amir Salkanović
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	www.raiffeisenbank.ba	1.341	Rainer Schnabl
10.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	www.sparkasse.ba	502	Amir Softić
11.	UniCredit Bank d.d.	www.unicreditbank.ba	1.180	Amina Mahmutović
12.	UNION BANKA DD SARAJEVO	www.unionbank.ba	199	Vedran Hadžiahmetović
13.	ZiraatBank BH d.d.	www.ziraatbank.ba	319	Bülent Suer
UKUPNO			6.410	

Prilog 3 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31.12.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	7.989.239	30,9	8.240.642	30,3	103
	1.a. Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	3.813.229	14,7	4.033.051	14,8	106
	1.b. Kamatonosni računi depozita	4.176.010	16,2	4.207.591	15,5	101
2.	Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	1.742.810	6,7	1.395.556	5,2	80
3.	Plasmani drugim bankama	350.452	1,3	530.298	2,0	151
4.	Kredit, potraživanja po poslovima leasinga i dospjela potraživanja	15.890.822	61,4	16.513.007	60,7	104
	4.a. Kredit	15.120.076	58,4	15.888.358	58,4	105
	4.b. Potraživanja po poslovima leasinga	46.521	0,2	39.234	0,1	84
	4.c. Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima leasinga	724.225	2,8	585.415	2,2	81
5.	Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	223.198	0,9	633.268	2,3	284
6.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	491.588	1,9	524.828	1,9	107
7.	Ostale nekretnine	25.333	0,1	23.329	0,1	92
8.	Investicije u ovisna i pridružena društva	13.860	0,1	11.659	0,0	84
9.	Ostala aktiva	317.273	1,2	365.457	1,4	115
10.	MINUS: Ispravke vrijednosti	1.153.746	4,5	1.049.863	3,9	91
	10.a. Ispravke vrijednosti za stavke pozicije 4. Aktive	1.099.948	4,3	995.285	3,7	90
	10.b. Ispravke vrijednosti pozicije Aktive osim pozicije 4. Aktive	53.798	0,2	54.578	0,2	101
11.	UKUPNA AKTIVA	25.890.829	100	27.188.181	100	105
OBVEZE						
12.	Depoziti	21.184.952	81,8	22.443.589	82,5	106
	12.a. Kamatonosni depoziti	14.090.013	54,4	14.021.071	51,5	100
	12.b. Nekamatonosni depoziti	7.094.939	27,4	8.422.518	31,0	119
13.	Uzete pozajmice - dospjele obveze	150	0,0	150	0,0	100
	13.a. Stanje dospjelih, a neisplaćenih obveza	0	0,0	0	0,0	-
	13.b. Stanje neizmirenih-pozvanih za plaćanje izvanbilančnih obveza	150	0,0	150	0,0	100
14.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
15.	Obveze prema vladi	0	0,0	0	0,0	-
16.	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	779.075	3,0	520.335	1,9	67
	16.a. s preostalim rokom dospjeća do jedne godine	313.719	1,2	128.356	0,5	41
	16.b. s preostalim rokom dospjeća preko jedne godine	465.356	1,8	391.979	1,4	84
17.	Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	167.557	0,7	303.155	1,1	181
18.	Ostale obveze	650.948	2,5	683.621	2,6	105
19.	UKUPNE OBVEZE	22.782.682	88,0	23.950.850	88,1	105
KAPITAL						
20.	Trajne prioritetne dionice	343	0,0	343	0,0	100
21.	Obične dionice	1.382.522	5,3	1.562.046	5,7	113
22.	Emisioni ažio	137.290	0,6	137.327	0,5	100
	22.a. na trajne prioritetne dionice	88	0,0	88	0,0	100
	22.b. na obične dionice	137.202	0,6	137.239	0,5	100
23.	Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala	1.297.650	5,0	1.190.912	4,4	92
24.	Tečajne razlike	0	0,0	0	0,0	-
25.	Ostali kapital	290.342	1,1	346.703	1,3	119
26.	Rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti	0	0,0	0	0,0	-
27.	UKUPAN KAPITAL: (20. do 25.)	3.108.147	12,0	3.237.331	11,9	104
28.	UKUPNE OBVEZE I KAPITAL: (19. + 27.)	25.890.829	100	27.188.181	100	105
PASIVNA I NEUTRALNA PODBILANCA		712.283		717.415		101
UKUPNO		26.603.112		27.905.596		105

Prilog 4 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Banka	Aktiva		Kredit		Depoziti		Financijski rezultat
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	1.019.987	3,8	549.943	3,3	819.223	3,7	14.377
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	2.816.069	10,4	1.708.641	10,3	2.438.146	10,9	18.856
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	1.469.929	5,4	937.082	5,7	1.275.925	5,7	14.678
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	2.566.691	9,4	1.666.580	10,1	1.975.099	8,8	26.078
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	126.145	0,5	54.752	0,3	93.226	0,4	1.133
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	1.637.501	6,0	1.053.078	6,4	1.357.427	6,0	22.120
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	678.281	2,5	351.020	2,1	574.241	2,6	8.757
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	873.976	3,2	557.825	3,4	663.439	3,0	7.088
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	5.043.980	18,6	2.680.739	16,2	4.123.939	18,4	100.777
10.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	2.116.325	7,8	1.399.294	8,5	1.766.069	7,9	25.673
11.	UniCredit Bank d.d.	6.559.804	24,1	4.226.925	25,6	5.522.921	24,6	112.524
12.	UNION BANKA DD SARAJEVO	1.048.095	3,9	430.059	2,6	905.963	4,0	1.232
13.	ZiraatBank BH d.d.	1.231.398	4,5	897.069	5,4	927.971	4,1	8.088
UKUPNO		27.188.181	100	16.513.007	100	22.443.589	100	361.381

Prilog 5 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

Opis	Razina kreditnog rizika 1	Razina kreditnog rizika 2	Razina kreditnog rizika 3	Ukupni bruto krediti po razinama kreditnog rizika	ECL za Razinu 1 kreditnog rizika	ECL za Razinu 2 kreditnog rizika	ECL za Razinu 3 kreditnog rizika	Ukupno ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Ukupni krediti pravne osobe (1.1. do 1.21.)	7.169.779	892.521	428.333	8.490.633	76.991	102.570	355.322	534.883
1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	94.173	7.343	29.546	131.062	1.124	584	20.946	22.654
1.2. B Vađenje ruda i kamena	64.929	26.288	643	91.860	750	2.937	478	4.165
1.3. C Prerađivačka industrija	1.606.930	227.724	147.515	1.982.169	19.391	27.166	127.502	174.059
1.4. D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	191.734	23.268	5.630	220.632	1.866	2.468	4.552	8.886
1.5. E Opskrba vodom, uklanj. otp. voda, gospodar. otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	37.639	3.912	1.352	42.903	355	281	673	1.309
1.6. F Građevinarstvo	510.712	50.153	17.170	578.035	5.777	4.484	15.333	25.594
1.7. G Trg. na veliko i malo; popravak motornih vozila i motoc.	2.542.004	275.265	130.720	2.947.989	24.799	29.400	114.263	168.462
1.8. H Prijevoz i skladištenje	300.152	43.035	17.095	360.282	3.413	2.975	13.158	19.546
1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	121.193	87.987	32.962	242.142	1.773	10.241	26.517	38.531
1.10. J Informacije i komunikacije	113.749	13.218	7.351	134.318	1.819	1.091	4.597	7.507
1.11. K Financ. djelatnosti i djelatnosti osiguranja	822.927	2.224	107	825.258	8.054	8	105	8.167
1.12. L Poslovanje nekretninama	101.291	67.283	10.755	179.329	1.054	16.210	7.440	24.704
1.13. M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	194.494	33.641	19.578	247.713	2.588	2.563	14.207	19.358
1.14. N Administrat. i pomoćne uslužne djelatnosti	36.838	6.786	2.363	45.987	402	570	1.691	2.663
1.15. O Javna uprava i obrana; obv. soc. osiguranje	290.453	12.255	0	302.708	2.651	562	0	3.213
1.16. P Obrazovanje	6.626	1.256	1.540	9.422	73	122	445	640
1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	54.517	6.257	1.382	62.156	501	517	915	1.933
1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija	29.431	3.326	351	33.108	188	309	305	802
1.19. S Ostale uslužne djelatnosti	49.980	1.300	2.273	53.553	413	82	2.195	2.690
1.20. T Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0
1.21. U Djelatnosti izvanteritorijal. organizacija i tijela	7	0	0	7	0	0	0	0
2. Ukupno stanovništvo (2.1 + 2.2 + 2.3)	7.044.253	607.597	370.524	8.022.374	77.844	70.735	311.823	460.402
2.1. Opća potrošnja	5.454.214	539.903	342.053	6.336.170	64.788	64.817	289.478	419.083
2.2. Stambena izgradnja	1.508.756	60.143	23.212	1.592.111	11.848	5.293	17.907	35.048
2.3. Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	81.283	7.551	5.259	94.093	1.208	625	4.438	6.271
3. Ukupni krediti (1. + 2.)	14.214.032	1.500.118	798.857	16.513.007	154.835	173.305	667.145	995.285

Prilog 6 – Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po shemi FBA - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.12.2021.	%	1.1. - 31.12.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
a)	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1)	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	796	0,1	7.079	0,6	889
2)	Plasmani drugim bankama	2.969	0,3	5.189	0,4	175
3)	Kreditni i poslovi leasinga	611.388	55,6	592.182	49,8	97
4)	Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	4.950	0,5	5.252	0,4	106
5)	Vlasnički vrijednosni papiri	0	0,0	0	0,0	-
6)	Potraživanja po plaćenim izvanbilančnim obvezama	3	0,0	5	0,0	167
7)	Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	68.353	6,2	63.821	5,4	93
8)	UKUPNI PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI	688.459	62,7	673.528	56,6	98
b)	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
1)	Depoziti	75.580	6,9	52.226	4,4	69
2)	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
3)	Uzete pozajmice - dospjele obveze	0	0,0	0	0,0	-
4)	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	6.782	0,6	5.709	0,5	84
5)	Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	6.866	0,6	7.048	0,6	103
6)	Ostali rashodi po kamatama i slični rashodi	30.970	2,9	27.903	23,4	90
7)	UKUPNI RASHODI PO KAMATAMA I SLIČNI RASHODI	120.198	11,0	92.886	7,8	77
c)	NETO KAMATA I SLIČNI PRIHODI	568.261	51,7	580.642	48,8	102
2.	OPERATIVNI PRIHODI					
a)	Prihodi iz poslovanja s devizama	70.514	6,4	91.598	7,7	130
b)	Naknade po kreditima	11.001	1,0	10.572	0,9	96
c)	Naknade po izvanbilančnim poslovima	23.184	2,1	23.109	1,9	100
d)	Naknade za izvršene usluge	354.135	32,2	397.530	33,4	112
e)	Prihod iz poslova trgovanja	903	0,1	170	0,0	19
f)	Ostali operativni prihodi	70.651	6,5	86.400	7,3	122
g)	UKUPNI OPERATIVNI PRIHODI a) do f)	530.388	48,3	609.379	51,2	115
	UKUPAN PRIHOD (1c + 2g)	1.098.649	100	1.190.021	100	108
3.	NEKAMATNI RASHODI					
a)	Poslovni i direktni rashodi					
1)	Trošk. ispr. vrijed. riz. aktive, rezerviranja za potenc. obveze i ost. vrijed. usklađenja	75.703	6,9	79.112	6,6	105
2)	Ostali poslovni i direktni troškovi	155.890	14,2	170.082	14,3	109
3)	UKUPNI POSLOVNI I DIREKTNI RASHODI 1) + 2)	231.593	21,1	249.194	20,9	108
b)	Operativni rashodi					
1)	Troškovi plaća i doprinosa	259.673	23,6	262.807	22,1	101
2)	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija	173.442	15,8	162.529	13,7	94
3)	Ostali operativni troškovi	106.864	9,7	119.684	10,0	112
4)	UKUPNI OPERATIVNI RASHODI 1) do 3)	539.979	49,1	545.020	45,8	101
c)	UKUPNI NEKAMATNI RASHODI	771.572	70,2	794.214	66,7	103
	UKUPAN RASHOD (1b7+3c)	891.770		887.100		99
4.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	327.077	29,8	395.807	33,3	121
5.	GUBITAK	0	0,0	0	0,0	-
6.	POREZI	33.180	3,0	37.919	3,2	114
7.	DOBIT PO OSNOVI POVEĆANJA ODLOŽENIH POREZNIH SREDSTAVA I SMANJENJE ODLOŽENIH POREZNIH OBVEZA	1.686	0,1	5.081	0,4	301
8.	GUBITAK PO OSNOVI SMANJENJA ODLOŽENIH POREZNIH SREDSTAVA I POVEĆANJE ODLOŽENIH POREZNIH OBVEZA	2.023	0,2	1.588	0,1	78
9.	NETO-DOBIT	293.560	26,7	361.381	30,4	123
10.	NETO-GUBITAK	0	0,0	0	0,0	-
11.	FINANCIJSKI REZULTAT (9.-10.)	293.560		361.381		123

Prilog 7 - Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima

Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite po razdobljima

- % -

R. br.	Opis	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		31.12.2021.		31.12.2022.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kratkoročne kredite	2,67	2,97	2,32	2,67	2,25	2,53	2,12	2,45	2,01	2,30
1.1.	Gospodarstvu	2,61	2,84	2,27	2,55	2,20	2,41	2,08	2,33	1,96	2,18
1.2.	Stanovništvu	7,53	14,66	7,48	14,02	8,35	15,27	8,56	14,73	7,68	13,41
1.3.	Ostalo	3,04	3,30	2,41	2,95	2,34	3,34	1,87	2,79	2,74	4,01
2.	Pon. kamatne stope na dugoročne kredite	4,66	5,62	4,58	5,49	4,47	5,31	4,36	5,18	4,14	4,94
2.1.	Gospodarstvu	3,61	3,91	3,41	3,67	3,54	3,79	3,38	3,63	3,33	3,54
2.2.	Stanovništvu	5,55	7,06	5,38	6,74	5,45	6,88	5,12	6,38	4,79	6,07
2.3.	Ostalo	3,55	3,71	3,44	3,62	3,20	3,37	3,14	3,31	3,17	3,28
3.	Ukupno pon. kamatne stope	3,56	4,15	3,27	3,86	3,16	3,67	3,21	3,78	3,05	3,59
3.1.	Gospodarstvu	2,88	3,13	2,53	2,81	2,54	2,76	2,45	2,71	2,35	2,57
3.2.	Stanovništvu	5,59	7,22	5,42	6,89	5,50	7,04	5,17	6,50	4,82	6,16
3.3.	Ostalo	3,20	3,43	2,67	3,12	2,72	3,35	2,31	2,97	2,96	3,63

Napomena: u pozicije 1.3., 2.3. i 3.3. - Ostalo, uključeni su krediti vladi i vladinim institucijama, krediti bankama i drugim financijskim institucijama i ostali krediti.

Prosječne ponderirane NKS i EKS na depozite po razdobljima

- % -

R. br.	Opis	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		31.12.2021.		31.12.2022.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kratkoročne depozite	0,38	0,36	0,34	0,33	0,35	0,34	0,21	0,21	0,41	0,41
1.1.	Gospodarstvu	0,55	0,55	0,63	0,61	0,49	0,49	0,45	0,45	0,35	0,35
1.2.	Stanovništvu	0,22	0,23	0,38	0,38	0,40	0,40	0,17	0,17	0,12	0,12
1.3.	Ostalo	0,38	0,36	0,29	0,29	0,31	0,30	0,17	0,17	0,49	0,49
2.	Pon. kamatne stope na dugoročne depozite	1,15	1,16	1,24	1,19	1,04	1,05	0,74	0,75	0,61	0,62
2.1.	Gospodarstvu	1,39	1,39	1,33	1,33	1,19	1,20	0,94	0,94	0,72	0,72
2.2.	Stanovništvu	1,14	1,15	1,25	1,17	1,00	1,01	0,69	0,70	0,63	0,63
2.3.	Ostalo	0,97	0,99	1,05	1,06	1,01	1,03	0,64	0,68	0,41	0,42
3.	Ukupno pon. kamatne stope	0,66	0,65	0,78	0,75	0,70	0,70	0,48	0,48	0,50	0,51
3.1.	Gospodarstvu	1,01	1,01	1,13	1,13	0,90	0,90	0,75	0,75	0,56	0,56
3.2.	Stanovništvu	0,97	0,98	1,10	1,04	0,89	0,90	0,59	0,59	0,50	0,51
3.3.	Ostalo	0,44	0,42	0,43	0,42	0,43	0,44	0,25	0,26	0,47	0,48

Napomena: u pozicije 1.3., 2.3. i 3.3. - Ostalo, uključeni su depoziti vlade i vladinih institucija, depoziti banaka i drugih financijskih institucija i ostali depoziti.

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

Prilog 8 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 12. 2022.

R. br.	Naziv MKO	Internet adresa	Direktor	Broj zaposlenih
1.	Mikrokreditno društvo CREDO CENTAR društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	www.credo-centar.ba	Bernard Stojanović	13
2.	Mikrokreditno društvo EKI d.o.o. Sarajevo	www.eki.ba	Almir Sultanović	193
3.	Mikrokreditna fondacija "EKI"	www.eki.ba	Esad Uzunić	177
4.	Mikrokreditno društvo IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo	www.iutecredit.ba	Melika Hadžijamaković - Salihović	35
5.	Mikrokreditna fondacija "LIDER"	www.lider.ba	Džavid Sejfović	68
6.	Mikrokreditna fondacija "LOK" Sarajevo	www.lok.ba	Elma Čardaklija – Bašić	53
7.	Mikrokreditna fondacija "MELAHA" Sarajevo	www.melaha.ba	Jakob Finci	4
8.	Mikrokreditna fondacija "MI-BOSPO" Tuzla	www.mi-bospo.org	Safet Husić	202
9.	Mikrokreditna fondacija "MIKRA"	www.mikra.ba	Sanin Čampara	166
10.	Mikrokreditna fondacija "MIKRO ALDI"	www.mikroaldi.org	Omar Softić	34
11.	„PARTNER MIKROKREDITNA FONDACIJA“	www.partner.ba	Senad Sinanović	288
12.	"PRVA ISLAMSKA MIKROKREDITNA FONDACIJA"	www.mfi.ba	Edina Hadžimurtezić	9
13.	Mikrokreditna fondacija "SUNRISE"	www.microsunrise.ba	Samir Bajrović	170
UKUPNO				1.412

Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31.12.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	45.096	8,9	43.803	8,0	97
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	27.865	5,5	33.342	6,1	120
1b)	Kamatonosni računi depozita	17.231	3,4	10.461	1,9	61
2.	Plasmani bankama	1.660	0,3	182	0,0	11
3.	Kreditni	402.924	79,1	440.182	79,9	109
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	3.631	0,7	2.954	0,5	81
3b)	Neto krediti (3-3a)	399.293	78,4	437.228	79,4	110
4.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	25.577	5,0	24.706	4,5	97
5.	Dugoročne investicije	33.888	6,7	34.388	6,2	101
6.	Ostala aktiva	3.652	0,7	10.250	1,9	281
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	10	0,0	0	0,0	0
8.	UKUPNO AKTIVA	509.156	100	550.557	100	108
PASIVA						
9a)	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	16.141	3,2	12.292	2,2	76
9b)	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	184.670	36,3	215.159	39,1	117
9c)	Obveze po dospjelim kamatama	1.115	0,2	1.212	0,2	109
10.	Ostale obveze	25.488	5,0	26.719	4,9	105
11.	UKUPNO OBVEZE	227.414	44,7	255.382	46,4	112
12.	Donirani kapital	48.098	9,4	48.098	8,7	100
13.	Temeljni kapital	3.696	0,7	3.696	0,6	100
14.	Višak prihoda nad rashodima	283.956	55,8	297.890	54,1	105
14a)	za prethodne godine	270.562	53,2	283.948	51,6	105
14b)	za tekuću godinu	13.394	2,6	13.942	2,5	104
15.	Manjak prihoda nad rashodima	55.078	10,8	55.474	10,1	101
15a)	za prethodne godine	54.954	10,8	55.078	10,0	100
15b)	za tekuću godinu	124	0,0	396	0,1	319
16.	Ostale rezerve	1.070	0,2	965	0,2	90
17.	UKUPNO KAPITAL	281.742	55,3	295.175	53,6	105
18.	UKUPNO PASIVA	509.156	100	550.557	100	108
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
19.	Otpisani krediti	138.239		135.466		98
20.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane vjerovnika	9.270		9.970		108
21.	Komisioni poslovi	213		209		98
22.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilančnim evidencijama i sl.	400		400		100
23.	Ostalo (sve ostale izvanbilančne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	30.848		35.603		115

Prilog 10 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31.12.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	19.829	10,7	10.602	5,9	53
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	19.579	10,6	10.352	5,8	53
1b)	Kamatonosni računi depozita	250	0,1	250	0,1	100
2.	Plasmani bankama	0	0,0	0	0,0	-
3.	Kreditni	160.441	87,0	165.440	92,8	103
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	2.888	1,5	4.213	2,4	146
3b)	Neto krediti (3-3a)	157.553	85,5	161.227	90,4	102
4.	Materijalna i nematerijalna imovina	5.151	2,8	5.026	2,8	98
5.	Dugoročne investicije	0	0,0	0	0,0	-
6.	Ostala aktiva	1.789	1,0	1.498	0,9	84
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0	0,0	0	0,0	-
8.	UKUPNO AKTIVA	184.322	100	178.353	100	97
PASIVA						
9a)	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	1.500	0,8	7.856	4,4	524
9b)	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	121.238	65,8	100.616	56,4	83
9c)	Obveze po dospjelim kamatama	1.285	0,7	1.130	0,6	88
10.	Ostale obveze	8.201	4,4	10.805	6,1	132
11.	UKUPNO OBVEZE	132.224	71,7	120.407	67,5	91
12.	Donirani kapital	0	0,0	0	0,0	-
13.	Temeljni kapital	34.177	18,6	34.177	19,2	100
14.	Emisioni ažio	0	0,0	0	0,0	-
15.	Neraspoređena dobit (15a+15b)	7.566	4,1	10.191	5,7	135
15a)	prethodnih godina	6.614	3,6	10.348	5,8	156
15b)	tekuće godine	952	0,5	-157	-0,1	-16
16.	Zakonske rezerve	4.214	2,3	5.569	3,1	132
17.	Ostale rezerve	6.141	3,3	8.009	4,5	130
18.	UKUPNO KAPITAL	52.098	28,3	57.946	32,5	111
19.	UKUPNO PASIVA	184.322	100	178.353	100	97
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
20.	Otpisani krediti	11.232		13.282		118
21.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane vjerovnika	9.333		7.367		79
22.	Komisioni poslovi	0		0		-
23.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilančnim evidencijama i sl.	0		0		-
24.	Ostalo (sve ostale izvanbilančne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	11.383		15.490		136

Prilog 11 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Naziv MKO	Iznos aktive	Iznos bruto portfelja umanjen za odgođeni prihod po naknadama	Financijski rezultat	Plasmani
1.	Mikrokreditno društvo CREDO CENTAR društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	4.049	3.926	266	4.341
2.	Mikrokreditno društvo EKI d.o.o. Sarajevo	164.190	149.749	5.087	107.550
3.	Mikrokreditna fondacija "EKI"	114.962	65.400	2.019	72.973
4.	Mikrokreditno društvo luteCredit BH d.o.o. Sarajevo	10.114	9.915	-5.510	13.682
5.	Mikrokreditna fondacija "LIDER"	28.290	27.392	503	25.552
6.	Mikrokreditna fondacija "LOK" Sarajevo	6.188	4.826	10	4.854
7.	Mikrokreditna fondacija "MELAHA" Sarajevo	463	269	-225	94
8.	Mikrokreditna fondacija "MI-BOSPO" Tuzla	88.465	79.967	2.498	80.184
9.	Mikrokreditna fondacija "MIKRA"	65.661	53.939	942	56.506
10.	Mikrokreditna fondacija "MIKRO ALDI"	8.598	7.900	148	7.280
11.	„PARTNER MIKROKREDITNA FONDACIJA“	171.841	147.455	6.125	117.199
12.	"PRVA ISLAMSKA MIKROKREDITNA FONDACIJA"	2.320	1.960	-171	2.738
13.	Mikrokreditna fondacija "SUNRISE"	63.769	49.495	1.576	59.938
UKUPNO		728.910	602.193	13.268	552.891

Prilog 12 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO - 31. 12. 2022.

R. br.	Opis	MKO sa sjedištem u FBiH za razdoblje 1.1. - 31.12.2022.			
		Broj zaključenih ugovora	Isplate mikrokredita (u 000 KM)	NKS %	EKS %
1	2	3		4	5
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:	43.657	57.497	20,22	28,90
1.1.	Uslužne djelatnosti	932	2.299	18,76	26,44
1.2.	Trgovinu	229	951	16,78	23,20
1.3.	Poljoprivredu	7.543	11.051	20,76	26,25
1.4.	Proizvodnju	117	349	16,55	23,00
1.5.	Stambene potrebe	3.685	7.069	19,46	24,21
1.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	19.888	23.444	21,23	32,81
1.7.	Ostalo	11.263	12.334	18,82	27,47
2.	Dugoročni mikrokrediti za:	104.033	495.394	18,83	22,65
2.1.	Uslužne djelatnosti	5.031	24.427	17,80	21,42
2.2.	Trgovinu	1.000	6.011	16,48	19,73
2.3.	Poljoprivredu	26.565	139.601	17,89	20,25
2.4.	Proizvodnju	637	4.060	16,71	19,78
2.5.	Stambene potrebe	23.769	148.772	18,45	21,08
2.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	20.692	79.360	21,10	25,70
2.7.	Ostalo	26.339	93.163	19,42	26,76
3.	Ukupni mikrokrediti	147.690	552.891	18,98	23,30

Prilog 12a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO

- % -

NKS na:	1.1.-31.12.2018.	1.1.-31.12.2019.	1.1.-31.12.2020.	1.1.-31.12.2021.	1.1.-31.12.2022.
Kratkoročne mikrokredite	21,40	20,80	20,29	20,18	20,22
Dugoročne mikrokredite	19,63	19,28	18,91	19,22	18,83
Ukupne mikrokredite	19,89	19,50	19,10	19,34	18,98
EKS na:	1.1.-31.12.2018.	1.1.-31.12.2019.	1.1.-31.12.2020.	1.1.-31.12.2021.	1.1.-31.12.2022.
Kratkoročne mikrokredite	29,11	31,85	30,69	29,22	28,90
Dugoročne mikrokredite	23,27	23,09	22,90	23,26	22,65
Ukupne mikrokredite	24,13	24,38	23,98	24,00	23,30

Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1. - 31.12.2021.	%	Za razdoblje 1.1. - 31.12.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	78.631	89,9	84.245	90,7	107
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	7.578	10,2	7.742	9,8	102
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	71.053		76.503		108
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	7.306	8,3	7.141	7,7	98
5.	Operativni rashodi	60.138	81,0	65.868	82,9	110
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	1.564	1,8	1.472	1,6	94
7.	Ostali poslovni rashodi	731	1,0	733	0,9	100
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	4.180	5,6	3.844	4,8	92
9.	Višak/manjak prihoda nad rashodima prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	14.874		14.671		99
10.	Porez na višak prihoda nad rashodima	1.645	2,2	1.246	1,6	76
11.	Neto višak/manjak prihoda nad rashodima (9.-10.)	13.229		13.425		101

Prilog 14 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1. - 31.12.2021.	%	Za razdoblje 1.1. - 31.12.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	31.213	97,4	31.892	96,2	102
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	7.165	23,0	7.007	21,0	98
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	24.048		24.885		103
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	603	1,9	995	3,0	165
5.	Operativni rashodi	18.944	60,9	19.633	59,0	104
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	234	0,7	257	0,8	110
7.	Ostali poslovni rashodi	201	0,7	243	0,7	121
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	4.415	14,2	5.824	17,5	132
9.	Dobit/gubitak prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	1.325		437		33
10.	Porez na dobit	373	1,2	594	1,8	159
11.	Neto dobit/gubitak (9.-10.)	952		-157		-16

PRILOZI ZA LEASING SEKTOR

Prilog 15 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 12. 2022.

R. br.	Naziv leasing društva	Internet adresa	Direktor	Broj zaposlenih
1.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.porscheleasing.ba	Dejan Stupar	25
2.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	www.rlbh.ba	Nedim Milišić	45
3.	„SCANIA LEASING BH“ društvo sa ograničenom odgovornošću	www.scania.com/ba	Damir Slipičević	7
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.s-leasing.ba	Elma Hošo	23
UKUPNO				100

Prilog 16 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31.12.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	4.391	1,2	4.384	1,0	100
2.	Plasmani bankama	8.240	2,2	6.167	1,4	75
3.	Potraživanja po finansijskom leasingu, neto (3a-3b-3c-3d)	290.647	77,8	342.550	78,4	118
3a)	Potraživanja po finansijskom leasingu, bruto	318.640	85,3	383.834	87,8	120
3b)	Rezerve za gubitke	5.681	1,5	4.837	1,1	85
3c)	Odgođeni prihodi po osnovi kamata	21.996	5,9	36.075	8,2	164
3d)	Odgođeni prihodi po osnovi naknada	316	0,1	372	0,1	118
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	0	0,0	0	0,0	-
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	64.259	17,2	76.012	17,4	118
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina - vlastita sredstva	3.869	1,0	3.660	0,8	95
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina - operativnog leasinga	86.199	23,1	102.437	23,4	119
5c)	Ispravak vrijednosti - vlastita sredstva	2.312	0,6	2.438	0,5	105
5d)	Ispravak vrijednosti - operativni leasing	23.497	6,3	27.647	6,3	118
6.	Dugoročne investicije	368	0,1	408	0,1	111
7.	Ostala aktiva (7a+7b+7c)	5.831	1,5	7.519	1,7	129
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	0	0,0	0	0,0	-
7a1)	Zajmovi (dospjela potraž.+ nedospjela glavnica)	0	0,0	0	0,0	-
7a2)	Rezerve za zajmove	0	0,0	0	0,0	-
7b)	Zalihe	828	0,2	1.554	0,3	188
7c)	Ostala aktiva	5.003	1,3	5.965	1,4	119
	UKUPNA AKTIVA	373.736	100	437.040	100	117
	PASIVA					
8.	Obveze po uzetim kreditima, neto (8a+8b-8c)	336.293	90,0	390.310	89,3	116
8a)	Obveze po kratkoročnim kreditima	11.679	3,1	11.035	2,5	94
8b)	Obveze po dugoročnim kreditima	324.767	86,9	379.548	86,8	117
8c)	Unaprijed plaćeni troškovi i naknada	153	0,0	273	0,0	178
9.	Ostale obveze	7.957	2,1	10.158	2,3	128
	UKUPNO OBVEZE	344.250	92,1	400.468	91,6	116
10.	Temeljni kapital	16.827	4,5	15.916	3,7	95
11.	Rezerve	7.818	2,1	11.776	2,7	151
12.	Akumulirana dobit/gubitak	4.841	1,3	8.880	2,0	183
	UKUPNO KAPITAL	29.486	7,9	36.572	8,4	124
	UKUPNO PASIVA	373.736	100	437.040	100	117
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	21.020		4.621		22
	Novi otpis (+)	589		386		66
	Naplata (-)	559		425		76
	Trajni otpis (-)	14.093		469		3
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	6.957		4.113		59
	Ostala izvanbilančna evidencija	99.593		56.871		57

Prilog 17 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Naziv leasing društva	Bilančna suma	Potraživanja po finansijskom leasingu	Neto stanje sredstava danih u operativni leasing	Financijski rezultat	Plasmani
1.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	179.015	114.183	59.170	4.412	99.764
2.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	121.435	103.337	8.526	2.885	66.992
3.	„SCANIA LEASING BH“ društvo sa ograničenom odgovornošću	10.511	9.466	57	-461	9.539
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	126.079	115.564	7.037	2.044	73.411
UKUPNO		437.040	342.550	74.790	8.880	249.706

Prilog 18 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 12. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.12.2021.	%	1.1. - 31.12.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	Financijski prihodi i rashodi					
1.	Prihodi od kamata	13.850	37,5	16.067	35,2	116
1a)	Kamate na plasmane bankama	73	0,2	136	0,3	186
1b)	Kamate po financijskom leasingu	11.772	31,9	13.631	29,8	116
1c)	Naknade (za obradu leasing zahtjeva itd.)	926	2,5	1.069	2,4	115
1d)	Ostali prihodi po kamatama	1.079	2,9	1.231	2,7	114
2.	Rashodi po kamatama	4.335	13,5	6.463	17,5	149
2a)	Kamate na pozajmljena sredstva	4.244	13,2	6.331	17,2	149
2b)	Naknade za obradu kredita	88	0,3	128	0,3	145
2c)	Ostali rashodi po kamatama	3	0,0	4	0,0	133
3.	Neto prihodi od kamata	9.515	25,8	9.604	21,0	101
	Operativni prihodi i rashodi					
4.	Operativni prihodi	23.076	62,5	29.636	64,8	128
4a)	Naknade za izvršene usluge	1	0,0	1	0,0	100
4b)	Naknada za operativni najam	19.498	52,8	23.149	50,6	119
4c)	Prihod od prodaje leasing objekta	0	0,0	86	0,2	0
4d)	Ostali operativni prihodi	3.577	9,7	6.400	14,0	179
4d)1	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	709	1,9	445	1,0	63
4d)2	Prihodi od opomena	19	0,1	20	0,0	105
4d)3	Ostalo	2.849	7,7	5.935	13,0	208
5.	Operativni rashodi	25.706	80,1	30.003	81,5	117
5a)	Troškovi plaća i doprinosa	4.736	14,7	4.978	13,5	105
5b)	Troškovi poslovnog prostora	12.823	40,0	14.826	40,3	116
5c)	Ostali troškovi	8.147	25,4	10.199	27,7	125
6.	Troškovi rezervi za gubitke	1.444	4,5	-362	-1,0	-25
7.	Dobit prije poreza	5.441		9.599		176
8.	Porez na dobit	601	1,9	719	2,0	120
9.	Neto dobit/gubitak	4.840		8.880		183

Prilog 19 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu - 31. 12. 2022.

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1. - 31.12.2022.			
		Broj ugovora	Iznos financiranja (000 KM)	NKS %	EKS %
1	2	3	4	5	6
1.	Kratkoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	14	715	3,89	8,37
a.	Putnička vozila	8	469	4,14	9,69
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	6	246	3,41	5,84
c.	Strojevi i oprema	0	0	0,00	0,00
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
1.1.	Kratkoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	14	715	3,89	8,37
a.	Pravne osobe	13	616	3,80	6,30
b.	Poduzetnici	0	0	0,00	0,00
c.	Fizičke osobe	1	99	4,50	21,22
2.	Dugoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	3.796	221.672	4,03	6,78
a.	Putnička vozila	2.482	117.486	3,99	7,22
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	1.059	75.748	4,06	6,40
c.	Strojevi i oprema	246	28.268	4,14	5,98
d.	Nekretnine	2	96	4,50	7,93
e.	Ostalo	7	74	5,35	16,16
2.1.	Dugoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	3.796	221.672	4,03	6,78
a.	Pravne osobe	3.346	202.804	4,00	6,10
b.	Poduzetnici	155	6.395	4,06	6,65
c.	Fizičke osobe	295	12.473	4,55	18,03
	Ukupno (1+2)	3.810	222.387	4,03	6,79

Prilog 19a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu

- % -

R. br.	Opis	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		31.12.2021.		31.12.2022.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Kratkoročni leasing ugovori:	5,96	12,30	6,12	12,36	3,74	6,94	4,24	7,09	3,89	8,37
1.1.	Pravne osobe	4,12	7,34	3,26	6,27	3,74	6,94	3,60	6,31	3,80	6,30
1.2.	Poduzetnici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.	Fizičke osobe	17,56	43,62	33,04	69,75	0,00	0,00	36,00	45,89	4,50	21,22
2.	Dugoročni leasing ugovori:	4,30	6,81	5,52	8,86	3,96	7,07	3,81	6,81	4,03	6,78
2.1.	Pravne osobe	4,06	5,94	4,04	6,08	3,87	6,17	3,74	5,99	4,00	6,10
2.2.	Poduzetnici	5,07	7,23	5,04	7,57	4,74	7,46	3,79	6,53	4,06	6,65
2.3.	Fizičke osobe	8,12	21,82	19,69	35,50	4,68	18,18	4,77	18,49	4,55	18,03
	Ukupno	4,31	6,85	5,52	8,88	3,96	7,06	3,81	6,81	4,03	6,79

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

IZDAVAČ

**AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**Zmaja od Bosne 47b
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel. +387 33 72 14 00
Faks +387 33 66 88 11
Internet stranica: www.fba.ba
e-mail: agencija@fba.ba**